Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (esimene koda laiendatud koosseisus)

17. juuli 2014*

Riigiabi — WestLB ümberkorraldamine — Liikmesriigi majanduses tõsise häire kõrvaldamiseks mõeldud abi — EÜ artikli 87 lõike 3 punkt b — Otsus, millega teatud tingimustel tunnistatakse abi ühisturuga kokkusobivaks — Tühistamishagi — Isiklik puutumus — Põhjendatud huvi — Vastuvõetavus — Kollegiaalsus — Põhjendamiskohustus — Suunised raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta — Proportsionaalsus — Diskrimineerimiskeelu põhimõte — EÜ artikkel 295 — Määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 7 lõige 4

Kohtuasjas T-457/09,

Westfälisch-Lippischer Sparkassen- und Giroverband, asukoht Münster (Saksamaa), esindajad: advokaadid A. Rosenfeld ja I. Liebach, hiljem advokaadid A. Rosenfeld ja O. Corzilius,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: L. Flynn, K. Gross ja B. Martenczuk, hiljem L. Flynn, B. Martenczuk ja T. Maxian Rusche,

kostja,

mille ese on nõue tühistada komisjoni 12. mai 2009. aasta otsus 2009/971/EÜ riigiabi C 43/08 (ex N 390/08) kohta, mida Saksamaa soovib anda WestLB AG ümberkorraldamiseks (ELT L 345, lk 1),

ÜLDKOHUS (esimene koda laiendatud koosseisus),

koosseisus: esimees H. Kanninen (ettekandja), kohtunikud I. Pelikánová, E. Buttigieg, A. M. Collins ja S. Gervasoni,

kohtusekretär: ametnik T. Weiler,

arvestades kirjalikus menetluses ja 6. detsembri 2013. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: saksa.

otsuse

Asjaolud

1. *Abisaaja*

1 Asjaolude toimumise ajal oli WestLB AG rahvusvaheliselt tegutsev kommertspank, mis asus Saksamaal Nordrhein-Westfaleni liidumaal (edaspidi „NRW liidumaa"). Bilansimahuga 286,5 miljardit eurot (seisuga 31. detsember 2007) oli WestLB juhtivaid finantsteenuste pakkujaid Saksamaal. WestLB oli NRW liidumaa ja Brandenburgi liidumaa (Saksamaa) hoiupankade keskpank ning oli vahelüli hoiupankade ja ülemaailmsete finantsturgude vahel. WestLB pakkus universaalpanga täielikku toote- ja teenustevalikut.

2 WestLB omanikud (edaspidi „omanikud") olid asjaolude toimumise ajal esiteks hageja, nimelt Westfälisch-Lippischer Sparkassen- und Giroverband, teiseks Rheinischer Sparkassen- und Giroverband, kolmandaks NRW liidumaa, neljandaks Landschaftsverband Westfalen-Lippe ja viiendaks Landschaftsverband Rheinland.

3 Hageja ja Rheinischer Sparkassen- und Giroverband on kaks hoiupankade liitu, pärinedes vastavalt Westfalen-Lippe piirkonnast (Saksamaa) ja Reinimaa piirkonnast (Saksamaa), kusjuures asjaolude toimumise ajal kuulus kummalegi neist 25,03% suurune osalus WestLB aktsiakapitalis. NRW liidumaal oli 37,4% suurune osalus. Lõpuks on Landschaftsverband Westfalen-Lippe ja Landschaftsverband Rheinland kaks Westfalen-Lippe piirkonna ja Reinimaa piirkonna valdade liitu, kellele kummalegi kuulus 6,09% suurune osalus.

2. *WestLB finantsraskused ja rämpspangast teatamine*

4 Alates 2007. aasta keskpaigast hakkasid WestLB struktureeritud portfelliinvesteeringud nominaalväärtuses 23 miljardit eurot, mille hulka kuulusid kõrge riskitasemega hüpoteeklaenud, (edaspidi „23 miljardi euro suurune portfell") vähenema. Kuna WestLB ei suutnud seda portfelli turul refinantseerida, oli ta sunnitud portfelli võtma oma bilanssi, mis tõi kaasa suure kahjumi.

5 Omanikud otsustasid 20. jaanuari 2008. aasta erakorralisel koosolekul esiteks teha WestLB-sse kuni 2 miljardi euro suuruse kapitalisüsti, et kompenseerida 2007. aastaks prognoositavat kahjumit ja raamatupidamisliku väärtuse ajutist langust, ning teiseks WestLB-l viia ellu ümberkorraldamiskavad ja pidada läbirääkimisi Hesseni ja Tüüringi liidumaade Landesbankiga (piirkondlik pank) (Landesbank Hessen-Thürigen, edaspidi „Helaba") võimaliku koondumise üle.

6 Saksamaa Liitvabariik teavitas 7. veebruaril 2008 Euroopa Ühenduste Komisjoni, et toetusmeetmeteta võiks tekkida oht, et WestLB ei täida alates 31. märtsist 2008 seadusest tulenevaid kapitaliseerituse nõudeid.

7 Omanikud jõudsid 8. veebruaril 2008 kokkuleppele nn dokumendis põhiküsimuste kohta (*Eckpunktepapier*). Kokkuleppes nähti ette meede, millega asendatakse 20. jaanuaril 2008 otsustatud meede, nimelt luua rämpspank (edaspidi „rämpspank"), et kaitsta WestLB-d riskide eest, mille toob kaasa 23 miljardi euro suurune portfell. Samal päeval teatas Saksamaa Liitvabariik komisjonile, et saavutatud on kokkulepe, millest teavitati 27. märtsil 2008.

8 Omanikud andsid 31. märtsil 2008 loa rämpspanga loomiseks, tingimusel et selle on heaks kiitnud NRW liidumaa parlament.

3. *Rämpspanga kirjeldus*

9 Rämpspanga loomine seisnes selles, et 31. märtsil 2008 müüakse 23 miljardi euro suurune portfell selle nominaalväärtuses Iirimaal eriotstarbel asutatud äriühingule Phœnix Light SF Ltd (edaspidi „Phœnix Light"). Kõnealune äriühing kohustus jätkama nimetatud portfelli refinantseerimist.

10 Müügihinna tasumiseks väljastas Phœnix Light võlakirju nominaalväärtusega 23 miljardit eurot. Võlakirjad emiteeriti kahes osas. Esimene osa koosnes tavalistest võlakirjadest (edaspidi „*senior note* 'id") nominaalväärtusega kokku 18 miljardit eurot. Teine osa koosnes allutatud võlakirjadest nominaalväärtusega 5 miljardit eurot, mis on üleantud varadest tuleneva kahjumi puhul eelisjärjekohal (edaspidi „*junior note*'id").

11 NRW liidumaa tagas *juunior note*'ide omanike ees nende võlakirjadega kaetud kogu kapitali tagasimaksmist. *Eckpunktepapier*'i kohaselt võis neljalt ülejäänud omanikult proportsionaalselt nende osalusega WestLB-s nõuda kuni 2 miljardi euro suurust hüvitist kõigi tagasimaksete eest, mis tehakse sel viisil antud garantii (edaspidi „vaidlusalune garantii") alusel. Täiendava 3 miljardi euro sissenõudmisel oli NRW liidumaal õigus nõuda, et nimetatud omanikud annavad talle üle vastava arvu WestLB aktsiatest. Omanikud võisid samuti leppida kokku hüvitise maksmise rahas.

12 Phœnix Light pidi vaidlusaluse garantii eest igal aastal ette tasu maksma. Samuti pidi ta võlakirjade omanikele maksma hüvitist. Need kulud ja rämpspanga halduskulud kaeti hüvitise arvelt Phœnix Lightile üle antud väärtpaberite eest.

13 WestLB ostis seejärel *junior note*'id ja seda kahel põhjusel. Esiteks kuna nende võlakirjade eest andis garantii NRW liidumaa, otsustasid WestLB audiitorid, et erinevalt 23 miljardi euro suurusest portfellist ei ole nende võlakirjade väärtust vaja madalamaks korrigeerida. Teiseks sai *junior note*'isid kasutada tagatisena nende ostuks vajalike vahendite saamiseks.

14 WestLB ostis samuti *senior note*'isid.

4. *Täiendav teatamine*

15 Saksamaa Liitvabariik saatis 11. aprillil 2008 komisjonile täiendava teate rämpspanga kohta. Saksamaa märkis, et pärast NRW liidumaa parlamendi poolset heakskiitmist loodi rämpspank, ja olles möönnud, et rämpspanga käivitamine sisaldas riigiabi andmist, palus Saksamaa selle kui päästmisabi viivitamatult heaks kiita. Saksamaa Liitvabariik kohustus esitama komisjonile kuue kuu pikkuse aja jooksul, mis lõppes 8. augustil 2008, kas WestLB ümberkorraldamiskava või tõendid vaidlusaluse garantii täieliku lõpetamise kohta. Saksamaa leidis, et viimati nimetatud juhul peaks WestLB tagastama kõik talle võimalusel tehtud „maksed" ja garantii kõik majanduslikud tagajärjed muutuksid olematuks.

5. *Vaidlusaluse garantii heakskiitmine kuue kuu pikkuseks ajaks*

16 Komisjon tegi 30. aprillil 2008 otsuse K(2008) 1628 (lõplik), mis puudutab Saksamaa Liitvabariigi asutatud rämpspanka WestLB jaoks, (riigiabi NN 25/2008, ex CP 15/08) (edaspidi „esialgne otsus").

17 Nimetatud otsuses tõdes komisjon esiteks, et vaidlusalune garantii oli riigiabi EÜ artikli 87 tähenduses (esialgse otsuse põhjendused 28–39).

18 Teiseks märkis komisjon, et eelmises punktis viidatud abi ei ole ette nähtud mõne liikmesriigi majanduses tõsise häire kõrvaldamiseks. Seetõttu ei saa abi käsitada ühisturuga kokkusobivana EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b alusel. Siiski analüüsis komisjon abi, lähtudes ühenduse suunistest raskustes

olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta (ELT 2004, C 244, lk 2; edaspidi „suunised äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks"), ja leidis, et abi võib heaks kiita EÜ artikli 87 lõike 3 punkti c alusel (esialgse otsuse põhjendused 41–58).

19 Selles osas kinnitas komisjon esiteks, et WestLB on raskustes olev äriühing suuniste äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks tähenduses. Komisjon märkis, et kui vaidlusalust garantiid ei oleks antud, ei oleks esiteks WestLB suutnud täita seadusest tulenevaid kapitaliseerituse nõudeid ja teiseks oleks langenud tema krediidivõime, mis oleks muutnud raskemaks tema refinantseerimise ja toonud endaga kaasa täiendava kahjumi, mis keskpikas perspektiivis oleks võinud viia tema tegevuse lõpetamiseni (esialgse otsuse põhjendused 44 ja 45).

20 Komisjon märkis teiseks, et vaidlusalune garantii on sarnane „kapitalilaenuga", mis võimaldab WestLB-l täita seadusest tulenevaid kapitaliseerituse nõudeid ja seega jätkata oma tegevust. Komisjon tõdes, et nimetatud garantii järgis suunistes äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks ette nähtud piiranguid, kuna esiteks anti see ajavahemikuks pikkusega kuus kuud ja oli tagastatav ning teiseks oli selles sisalduv abi element nõutav miinimum, et tagada tegevuse jätkumine (esialgse otsuse põhjendused 47–49, 52, 54 ja 55).

21 Komisjon leidis kolmandaks, et antud abi oli põhjendatud tõsiste sotsiaalsete raskustega, sellel ei olnud lubamatut kahjulikku kõrvalmõju ning see oli esimene päästmis- või restruktureerimisabi, mille WestLB sai viimasel kümnel aastal, nagu see on nõutud suunistes äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks (esialgse otsuse põhjendused 56 ja 57).

22 Esialgse otsuse resolutsioonis jõudis komisjon järeldusele, et vaidlusalune garantii oli riigiabi EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses, mis viidi ellu vastuolus EÜ artikli 88 lõikega 3 ja mis oli ühisturuga kokkusobiv EÜ artikli 87 lõike 3 punkti c alusel. Komisjon märkis, et Saksamaa Liitvabariik peab esitama talle hiljemalt 8. augustil 2008 kas WestLB ümberkorraldamiskava või tõendid vaidlusaluse garantii täieliku lõpetamise kohta. Komisjon leidis, et viimasel juhul võttis Saksamaa Liitvabariik kohustuse tagada, et „NRW liidumaa ja Phœnix Lighti vaheline leping" vaidlusaluse garantii kohta tühistatakse. Selle tulemusel pidi WestLB tagasi maksma kõik summad, mille ta sai selle lepingu alusel.

23 Lõpuks kiitis komisjon kõnealuse abi heaks kuni 8. augustini 2008 ja märkis, et juhul kui Saksamaa Liitvabariik esitab talle usutava ümberkorraldamiskava, pikendab ta heakskiitu põhimõtteliselt kuni selle kava kohta lõppotsuse tegemiseni.

6. *Rämpspanga pikendamisest teatamine ja rämpspanga pikendamise analüüs*

24 Komisjon, Saksamaa Liitvabariik, WestLB ja omanikud vahetasid omavahel korrapäraselt teavet seoses ümberkorraldamiskava vastuvõtmisega. Hageja väidab, et komisjon esitas 15. juulil 2008 WestLB ja omanikega aset leidnud koosolekul kriteeriumid, mis on tema hinnangul heakskiidu saamise eeldus, nimelt et kõnealune kava peaks võimaldama teatud siduvate tähtaegade jooksul vähendada WestLB bilansi mahtu 50% ja muuta tema aktsionäride struktuuri.

25 Saksamaa Liitvabariik teavitas 8. augusti 2008. aasta kirjas komisjoni oma kavatsusest muuta rämpspank alaliseks struktuuriks. Teatele oli lisatud WestLB ümberkorraldamiskava (edaspidi „esialgne ümberkorraldamiskava") ja omanike sõlmitud nn põhiküsimuste kokkulepe (*Eckpunktevereinbarung*).

26 Esialgses ümberkorraldamiskavas oli eelkõige ette nähtud olulised meetmed WestLB bilansimahu ja tegevuse vähendamiseks ning tema aktsionäride struktuuri muutmiseks, mis tagaks, et toonased omanikud ei omaks 30. septembril 2009 enamusosaluse kaudu kontrolli (omanikud ja Saksamaa Liitvabariik võtsid kohustuse selles osas täpsemalt teavitada komisjoni enne 31. detsembrit 2008).

27 *Eckpunktevereinbarung*'is võtsid omanikud kohustuse leida WestLB raskustele lahendused, mis on kooskõlas Saksa liidumaade pangandussektori jätkusuutliku reformiga. Nad märkisid, et nad kavatsevad esitada komisjonile enne 31. detsembrit 2008 parandatud ümberkorraldamiskava, mis sisaldab vähendamismeetmeid, mis lähevad kaugemale esialgsest ümberkorraldamiskavast ja milles võetakse arvesse aktsionäride struktuuri muutmist.

28 Komisjon teatas 1. oktoobri 2008. aasta kirjaga, mis sisaldas kutset märkuste esitamiseks vastavalt EÜ artikli 88 lõikele 2 (Riigiabi – Saksamaa – Riigiabi C 43/08 (ex N 390/08) – WestLB((ELT C 322, lk 16; edaspidi „algatamise otsus"), Saksamaa Liitvabariigile oma otsusest algatada EÜ artikli 88 lõikes 2 ette nähtud ametlik uurimismenetlus (edaspidi „ametlik uurimismenetlus") seoses „riskikaitsega, mida WestLB AG riigipoolsed omanikud rakendasid WestLB AG hüvanguks".

29 Kõigepealt kinnitas komisjon seisukohti, mille ta esitas esialgses otsuses riigiabi olemasolu kohta (algatamise otsuse põhjendused 34 ja 35) ja võimaluse kohta analüüsida abi kokkusobivust ühisturuga üksnes EÜ artikli 87 lõike 3 punkti c alusel. Komisjon leidis, et „kõrge riskitasemega hüpoteeklaenude turu" kriis ei olnud veel toonud endaga kaasa tõsist häiret majanduses EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b tähenduses (algatamise otsuse põhjendused 43 ja 45). Komisjon märkis, et kuna Saksamaa Liitvabariik kavatses rämpspanga muuta alaliseks struktuuriks, tuleb kõnealust abi nüüd analüüsida kui ümberkorraldamisabi (algatamise otsuse põhjendus 33).

30 Edasi väljendas komisjon kahtlust esialgse ümberkorraldamiskava kokkusobivuse osas suunistega äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks ja märkis, et tal on tarvis täiendavat infot (algatamise otsuse põhjendus 47).

31 Selles osas märkis ta, et WestLB ei kavatse eemalduda oma ärimudelist, mis pikaajaliselt oli osutunud ebapiisavaks. Seega oli tarvis tema jätkusuutlikkuse tagamiseks teha olulisemaid muudatusi. Komisjon leidis, et WestLB raskused olid ilmselt tingitud tema aktsionäride struktuurist ja omanike erinevatest huvidest, ning komisjon väljendas kahtlust, kas tarvilik strateegiline ümberkorraldamine ilma nende struktuuriliste probleemide lahendamiseta on võimalik. Komisjon luges positiivseks asjaolu, et esialgses ümberkorraldamiskavas nähti ette aktsionäride struktuuri muutmine, kuna see võis tuua endaga kaasa WestLB ärimudeli muutuse. Kuna kavas puudusid selle punkti osas konkreetsed meetmed, ei ole siiski võimalik tuvastada, mil määral oleks kava aidanud taastada kõnealuse panga jätkusuutlikkuse (algatamise otsuse põhjendused 48–50).

32 Lõpuks palus komisjon huvitatud pooltel esitada oma märkused, mida tegi 24. novembril 2008 üksnes Saksamaa Liitvabariik.

33 Saksamaa Liitvabariik palus 16. detsembril 2008 pikendada tähtaega, mis oli antud selleks, et teavitada WestLB aktsionäride struktuuris muudatuste tegemist puudutavatest konkreetsetest meetmetest. Komisjon pikendas tähtaega kuni 31. märtsini 2009.

34 Hageja on seisukohal, et komisjon esitas 31. märtsil 2009 Saksamaa Liitvabariigiga aset leidnud koosolekul „kaardi", mis sisaldas tingimusi, mida tuli eelnevalt kindlaksmääratud graafiku alusel järgida, selleks et rämpspank kiidetaks alalise struktuurina heaks, ning märkis, et ta võib 13. mail 2009 teha negatiivse otsuse.

35 Komisjon kohtus 6. kuni 8. aprillini 2009 Saksamaa Liitvabariigi, WestLB ja omanikega, et arutada panga ümberkorraldamist ja tingimusi, mis on vajalikud negatiivse otsuse vältimiseks.

36 Saksamaa Liitvabariik esitas 30. aprilli 2009 ümberkorraldamiskava, mis sisaldas esialgse ümberkorraldamiskavaga võrreldes teatud muudatusi, mis olid komisjoniga läbi arutatud (edaspidi „lõplik ümberkorraldamiskava").

37 Nimetatud kavas nähti kõigepealt ette WestLB aktsionäride struktuuri muutus, mis tuli täpsustada enne 31. detsembrit 2008 (näiteks eellepingu alusel). WestLB pannakse tervikuna või erinevate osadena müüki enne 31. augustit 2010 alustatavas pakkumismenetluses, nii et võõrandamine jõustuks hiljemalt 1. jaanuaril 2012 teatud tingimustel.

38 Edasi olid WestLB müügi hõlbustamiseks ette nähtud ratsionaliseerimismeetmed, mis võimaldasid vähendada kulusid ja riske ning äriliselt ümber orienteeruda, nimelt sulgedes mitu üksust ning vähendades bilansimahtu ja riskiga kaalutud varade summat võrreldes 2007. aasta tasemega 31. märtsiks 2010 25% võrra ja 2011. aasta märtsi lõpuks 50% võrra.

39 Lõpuks oli kõnealuse kava kohaselt ette nähtud WestLB tegevuse likvideerimine või vähendamine mitmes valdkonnas.

7. *Vaidlustatud otsus*

40 Komisjon võttis 12. mail 2009 vastu otsuse 2009/971/EÜ riigiabi C 43/08 (ex N 390/08) kohta, mida Saksamaa soovib anda WestLB AG ümberkorraldamiseks.

41 Saksamaa Liitvabariik teavitas 29. mai 2009. aasta kirjas komisjoni, et otsus sisaldab vigu ja ebatäpsusi eelkõige selle põhjenduses 41, mis on sõnastatud järgmiselt:

„[…] Kõik [esialgses] ümberkorraldamiskavas tehtavad muudatused arutati komisjoniga läbi, Saksamaa [Liitvabariik] nõustus nendega ja esitas need seejärel 30. aprillil 2009 komisjonile muudetud ümberkorraldamiskavana. Kolm WestLB [aktsionäri] viiest ei ole [lõplikku ümberkorraldamis]kava siiski veel ametlikult heaks kiitnud. Seetõttu ei saa [lõplikku] ümberkorraldamiskava, ehkki Saksamaa [Liitvabariik] ja omanikud on selle heaks kiitnud, käsitleda siduvana. Menetluse käigus tegi komisjon kindlaks, et omanikud ei ole suutnud järgida heakskiidetud ümberkorraldamiskava esialgset ajakava ning otsuseid langetava organi ajastus pikendas menetlust. Seetõttu peab komisjon vajalikuks siduda oma otsus teatavate tingimustega.”

42 Saksamaa Liitvabariik väitis, et selle põhjenduse eelviimane lause oli ebatäpne, kuna „tähtaja pikendamine toimus komisjoni põhjendustel ja heakskiidul”.

43 Komisjon tegi 10. juunil 2009 Saksamaa Liitvabariigile ettepaneku muuta selle põhjenduse eelviimase lause sõnastust pelga täpsustusega järgmiselt:

„Menetluse käigus tegi komisjon kindlaks, et omanikud ei ole suutnud järgida heakskiidetud ümberkorraldamiskava esialgset ajakava ning otsuseid langetava organi ajastus pikendas menetlust.”

44 Pärast seda, kui Saksamaa Liitvabariik nõustus 22. juuni 2009. aasta kirjas uue sõnastusega, tegi komisjon 28. juulil 2009 otsuse 2009/971 paranduse. Komisjon saatis paranduse Saksamaa Liitvabariigile samal ajal kui selle otsuse korrigeeritud versiooni (ELT L 345, lk 1; edaspidi „vaidlustatud otsus”).

45 Vaidlustatud otsuses tõdes komisjon esiteks, et ta leidis juba esialges otsuses, et rämpspanga loomine sisaldab WestLB-le riigiabi andmist, ning märkis, et niipea kui rämpspank on kujundatud alaliseks struktuuriks, vastab kõnealuse abi summa suure tõenäosusega vaidlusaluse garantii nominaalväärtusele (5 miljardit eurot) (vaidlustatud otsuse põhjendused 52, 54–58 ja 60).

46 Teiseks tõdes komisjon erinevalt sellest, mida ta leidis esialgses otsuses ja algatamise otsuses, et võimalik on analüüsida kõnealuse abi kokkusobivust ühisturuga EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b alusel.

47 Komisjon märkis, et niisugune suunamuutus oli tingitud asjaolust, et pärast algatamise otsuse tegemist leidis ta teatises riigiabi eeskirjade kohaldamine meetmete suhtes, mida on võetud seoses finantsasutustega praeguse ülemaailmse finantskriisi olukorras (ELT 2008, C 270, lk 8; edaspidi „teatis finantskriisi olukorras võetud meetmete kohta"), teatises „Finantsasutuste rekapitaliseerimine praeguses finantskriisis: piirdumine minimaalselt vajaliku abiga ja kaitsemeetmed põhjendamatute konkurentsimoonutuste vastu" (ELT 2009, C 10, lk 2) ja teatises langenud väärtusega varade käsitlemise kohta, et pankade toetamise meetmed on sobilikud Saksamaa majandust ohustava tõsise häire kõrvaldamiseks (vaidlustatud otsuse põhjendused 61 ja 62).

48 Siiski märkis komisjon, et nagu ta kirjeldas eespool punktis viidatud teatistes, tuleks asjaolu, kas võetud abimeetmed on finantskriisi olukorras ühisturuga kokkusobivad, hinnata lähtuvalt suunistest äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks, võttes arvesse finantsturgude süsteemikriisi eripära (vaidlustatud otsuse põhjendus 63).

49 Kolmandaks analüüsis komisjon abi kokkusobivust ühisturuga. Komisjon leidis, et juhindudes suunistest äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks, peab ta kõigepealt analüüsima, kas tegemist on ümberkorraldamiskavaga, mis võimaldab taastada WestLB pikaajalise jätkusuutlikkuse, edasi kas abi puhul piirdutakse ajaliselt ja rahaliselt vajaliku miinimumiga ja kas WestLB osaleb ümberkorraldamiskulude katmises piisavalt ning lõpuks kas abi moonutab konkurentsi viisil, mis on vastuolus ühiste huvidega. Peale selle meenutas komisjon, et ta võib abisaajale tingimused kohustuslikuks muuta (vaidlustatud otsuse põhjendus 65).

50 Selles osas analüüsis komisjon kõigepealt meetmeid, mis olid ette nähtud lõpliku ümberkorraldamiskavaga, ja jõudis järeldusele, et need võimaldavad taastada WestLB pikaajalise jätkusuutlikkuse (vaidlustatud otsuse põhjendused 66–75).

51 Edasi leidis komisjon esiteks, et WestLB enda panus ümberkorraldamiskuludesse oli märkimisväärne ja võimalikult suur, ning teiseks, et abisumma oli minimaalselt vajalik (vaidlustatud otsuse põhjendused 76 ja 79).

52 Lõpuks analüüsis komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 80–87, kas lõplikus ümberkorraldamiskavas nähti ette meetmed, mis võisid viia miinimumini abi kahjuliku mõju konkurentsile, ning jõudis otsuse põhjenduses 88 järeldusele, et kokkuvõttes on „kompensatsioonimeetmed" proportsionaalsed konkurentsimoonutustega ja vähendavad seda mõju nii palju kui võimalik.

53 Eespool toodut arvesse võttes luges komisjon abi ühisturuga kokkusobivaks, tingimusel et täidetakse teatud tingimused (vaidlustatud otsuse põhjendus 89).

54 Vaidlustatud otsuse resolutsioon on sõnastatud järgmiselt:

„*Artikkel 1*

Abi, mida Saksamaa [Liitvabariik] soovib anda […] WestLB[-le] […] 5 miljardi euro suuruse tagatisena, on ühisturuga kokkusobiv vastavalt artiklis 2 ja lisas sätestatud tingimustele.

Artikkel 2

1. [Lõplik ümberkorraldamiskava] tuleb ellu viia tervikuna lisas sätestatud tingimuste ja esitatud ajakava kohaselt.

2. Komisjon võib, kui see […] on asjakohane, Saksamaa [Liitvabariigi] piisavalt põhjendatud taotluse alusel:

a) pikendada […] tähtaegu või

b) erakorraliste asjaolude tõttu loobuda ühest või mitmest […] tingimusest, neid muuta või asendada.

[…]".

55 Vaidlustatud otsuse lisa on sõnastatud järgmiselt:

„Artikli 2 lõike 1 kohta

[…]

2.1. […] omanikud […] müüvad WestLB tervikuna või osade kaupa […] 31. detsembriks 2011.

2.2. […] omanikud algatavad pakkumismenetluse […] hiljemalt 31. augustiks 2010 ning sõlmivad hiljemalt 31. augustiks 2011 ostjaga ostu-müügilepingu, mille kohaselt müük jõustub hiljemalt 1. jaanuariks 2012. Põhjendatud juhtudel võib komisjon nõustuda konkursita müügiga või liidumaapankade konsolideerimisega […].

[…]

3.1. Lähtudes WestLB kontrollitud bilansimahust 31. detsembril 2007 […], vähendatakse bilansi kogumahtu 31. märtsiks 2010 kokku 25% ja 31. märtsiks 2011 kokku 50% võrra […].

[…]

4.1. WestLB põhitegevusvaldkonnad eraldatakse ja seotakse hiljemalt 30. oktoobriks 2009 järgmiste […] segmenteeritud valdkondadega:

a) tehingutega seotud pangandus;

b) liidud/VKEd;

c) ärikliendid/kapitaliturg/struktureeritud rahastamine.

4.2. [Need erinevad] valdkonnad müüakse hiljemalt 31. detsembriks 2011 kas koos või eraldi.

4.3. Kuni müügini ei ole [nendes valdkondades] lubatud tegevusmahtu suurendada ostmise või teiste ettevõtetega koondumise abil […].

[…]

4.5. Kapitaliturgudel tegutsemist piiratakse […] kuni müügini järgmiselt:

[…]

4.6. Tegutsemist äriklientide ja struktureeritud rahastamise vallas piiratakse […] kuni müügini järgmiselt:

[…]

5.1. Kõik järgmised […] osalused müüakse tervikuna ja võimalikult kiiresti, hiljemalt 2010. aasta […]: [loetelu 16 osaluse kohta]

[…]

5.8. Kuni müümiseni ei maksa WestLB kahjumi korral hübriidkapitaliinstrumentidega seotud intresse. Need instrumendid osalevad ka kahjumis, kui WestLB kannab ilma reservkapitali vabastamiseta kahjumit.

[…]

6.1. WestLB müüakse tervikuna või osade kaupa avatud, läbipaistva ja mittediskrimineeriva pakkumismenetluse raames [vaidlustatud otsuse lisa] punktides 2.1 ja 2.3 sätestatud tähtaegu järgides.

6.2. Pakkumismenetlus on avatud kõigile potentsiaalsetele kodu- ja välismaistele ostjatele. […]

[…]

6.4. Ostja

a) on […] omanikest sõltumatu kolmas osapool; […]

b) on võimeline mõistlikul määral omandama kõik vajalikud load asjaomastelt […] ametitelt […];

c) on oma finantsseisundi, eriti reitingu alusel võimeline püsivalt tagama [WestLB] maksevõime.

6.5. Segmenteeritud valdkonna müüki täies mahus eelistatakse üksnes häälteenamuse […] ülekandmisele. [Nimetatud pelk] ülekandmine on lubatud ainult juhul, kui pakkumismenetlusel ei esitata ühtki pakkumist ühe või mitme segmenteeritud valdkonna ülevõtmiseks täies mahus. […] Komisjoni teavitatakse lepingu sõlmimisest ja […] [k]omisjonil on õigus esitada vastuväiteid.

6.6. See ei puuduta […] konkursita müümise võimalust ja liidumaapankade konsolideerimist komisjoni nõusolekul. Sealjuures võivad senistest omanikest saada vähemusosanikud, kui loobutakse [WestLB] enamuskontrollist.

6.7. Valdkonnad ja tegevused, mida ei müüda […], peatatakse lõplikult 31. detsembriks 2011 või need aeguvad nimetatud hetkest alates vastavalt asjaomase tehingu tähtajale.

[…]

[Vaidlustatud otsuse] artikli 2 lõike 2 kohta

Läbivaatamisklausli kohaldamisel vastavalt [vaidlustatud otsuse] artikli 2 lõikele 2 võtab komisjon nõuetekohaselt arvesse pakkumise tingimusi ja olukorda kapitaliturgudel.”

8. *WestLB olukorra areng pärast vaidlustatud otsuse tegemist*

56 Pärast vaidlustatud otsuse tegemist vähenes 23 miljardi euro suuruse portfelli väärtus sel määral, et vaidlusalusest garantiist ei piisanud selleks, et WestLB täidaks seadusest tulenevaid kapitalinõudeid. Komisjon kiitis 7. oktoobri 2009. aasta otsusega EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b alusel heaks WestLB-le uue garantii andmise summas 6,4 miljardit eurot (riigiabi N 531/2009) (ELT C 305, lk 4). Saksamaa Liitvabariik kohustus esitama uued ümberkorraldamismeetmed enne 30. novembrit 2009.

57 Saksamaa Liitvabariik teavitas 10. detsembril 2009 komisjoni, et WestLB-le tehti 3 miljardi euro suurune kapitalisüst ja anti täiendav garantii summas 1 miljar eurot, mille eesmärk oli anda uuele rämpspangale üle varad nominaalväärtusega 85,1 miljardit eurot. Komisjon kiitis ajutiselt need uued meetmed 22. detsembri 2009. aasta otsusega heaks.

58 Saksamaa Liitvabariik teavitas 15. detsembril 2009 komisjoni muudetud ümberkorraldamiskavast (edaspidi „likvideerimiskava").

59 Komisjon tegi 20. detsembril 2011 uue otsuse ajavahemikus 2007 kuni 2011. aasta lõpp WestLB-le antavate toetusmeetmete kohta (riigiabi C 40/2009 ja C 43/2008) (edaspidi „2011. aasta lõppotsus"). Selles otsuses tunnistas komisjon kehtetuks vaidlustatud otsuse (2011. aasta lõppotsuse artikkel 3). Komisjon analüüsis riigiabi reguleerivate õigusnormide seisukohalt kõiki erinevaid kapitalisüste ja garantiisid, mille WestLB sai ajavahemikus 2007 kuni 2001. aasta detsember, sealhulgas vaidlusalune garantii. Komisjon tõdes, et tegemist on ümberkorraldamisabiga, mis on ühisturuga kokkusobiv EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b alusel, tingimusel et rakendatakse likvideerimiskavas ette nähtud meetmed.

Menetlus

60 Hageja esitas vaidlustatud otsuse tühistamiseks hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 13. novembril 2009.

61 Eraldi dokumendiga, mis saabus Üldkohtu kantseleisse samal päeval, esitas hageja ajutiste meetmete kohaldamise taotluse, milles ta palus peatada vaidlustatud otsuse täitmise. Ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustav kohtunik jättis 18. märtsi 2011. aasta määrusega kohtuasjas T-457/09 R: Westfälisch-Lippischer Sparkassen-und Giroverband *vs.* komisjon (kohtulahendite kogumikus ei avaldata) selle taotluse rahuldamata ning määras, et kohtukulude kandmine otsustatakse edaspidi.

62 Komisjon teavitas 26. aprilli 2012. aasta kirjaga Üldkohut 2011. aasta lõppotsuse tegemisest ja kinnitas, et pärast selle otsuse tegemist „ei [olnud] hagejal enam põhjendatud huvi, kui seda tal üldse [oli]". Siiski ei selgitanud komisjon lähemalt selle väite põhjust.

63 Üldkohus palus oma kodukorra artiklis 64 ette nähtud menetlust korraldavate meetmete raames (edaspidi „menetlust korraldavad meetmed") hagejal esitada enda seisukohad tagajärgede suhtes, mille toob 2011. aasta lõppotsuse tegemine kaasa käesoleva kohtuasja jaoks.

64 Hageja täitis selle nõude 11. juuni 2012. aasta kirjas.

65 Menetlust korraldavate meetmete raames palus Üldkohus 28. novembri 2012. aasta kirjas komisjonil esitada oma märkused hageja 11. juuni 2012. aasta kirja kohta.

66 Komisjon täitis selle nõude 11. jaanuari 2013. aasta kirjas. Kirjas esitas komisjon Üldkohtule põhjendatud taotluse tuvastada, et otsuse tegemise vajadus on ära langenud.

67 Hageja esitas 4. aprilli 2013. aasta kirjaga oma märkused nõude kohta, milles komisjon palus tuvastada, et otsuse tegemise vajadus on ära langenud.

68 Üldkohus saatis 16. oktoobri 2013. aasta otsusega kodukorra artikli 14 lõike 1 ja artikli 51 lõike 1 esimese lõigu alusel esimese koja ettepanekul kohtuasja lahendamiseks esimesele kojale laiendatud koosseisus.

69 Üldkohus (esimene koda laiendatud koosseisus) liitis 24. oktoobri 2013. aasta määrusega komisjoni taotluse tuvastada, et otsuse tegemise vajadus on ära langenud, põhimenetluses lahendatavate nõuetega.

70 Üldkohus esitas 31. oktoobril 2013 menetlust korraldavate meetmete raames teatud kirjalikud küsimused pooltele, kes täitsid selle nõude määratud ajal.

71 Ettekandja-kohtuniku ettekande põhjal otsustas Üldkohus (esimene koda laiendatud koosseisus) avada suulise menetluse.

72 Poolte kohtukõned ja Üldkohtu küsimustele antud vastused kuulati ära 6. detsembri 2013. aasta kohtuistungil.

Poolte nõuded

73 Hageja palub oma hagiavalduses Üldkohtul:

— tühistada vaidlustatud otsus;

— mõista kohtukulud välja komisjonilt.

74 Komisjon palub kostja vastuses Üldkohtul:

— jätta hagi rahuldamata, kuna see on osaliselt vastuvõetamatu ja osaliselt põhjendamata;

— mõista kohtukulud välja hagejalt.

75 Komisjon palub oma 26. aprilli 2012. aasta kirjas Üldkohtul:

— anda hagejale võimalus võtta seisukoht küsimuses, kas ta on valmis hagist loobuma;

— kui hageja hagist ei loobu, tuvastada, et hagi on muutunud ainetuks.

76 Hageja palub oma 11. juuni 2012. aasta kirjas Üldkohtul:

— jätta rahuldamata nõue, milles komisjon palus Üldkohtul tuvastada, et otsuse tegemise vajadus on ära langenud;

— teise võimalusena juhul, kui Üldkohus peaks leidma, et hagi vaidlustatud otsuse peale on muutunud ainetuks, lubada hagejal kohandada oma väiteid ja nõudeid ning tuvastada, et need on suunatud nüüd 2011. aasta lõppotsuse osaliseks tühistamiseks, niivõrd kuivõrd selle otsusega asendatakse vaidlustatud otsus.

77 Komisjon palub oma 11. jaanuari 2013. aasta kirjas Üldkohtul:

— tuvastada, et otsuse tegemise vajadus on ära langenud;

— lükata tagasi taotlus kohandada hageja väiteid ja nõudeid;

— mõista kohtukulud välja hagejalt.

78 Hageja palub oma 4. aprilli 2013. aasta kirjas Üldkohtul:

— jätta rahuldamata komisjoni taotlus tuvastada, et otsuse tegemise vajadus on ära langenud;

— juhul kui Üldkohus peaks leidma, et otsuse tegemise vajadus on ära langenud, mõista kohtukulud välja komisjonilt;

— korraldada kohtuistung.

Õiguslik käsitlus

1. *Vastuvõetavus*

Hageja õigus esitada hagi

79 Kõigepealt tuleb märkida, et hageja võib avalik-õigusliku juriidilise isikuna, kellel on õigusvõime, esitada tühistamishagi EÜ artikli 230 neljanda lõigu alusel, nagu ta seda õigesti teeb. Kuna vaidlustatud otsus oli siiski adresseeritud ainult Saksamaa Liitvabariigile, tuleb selle sätte kohaselt kontrollida, kas nimetatud otsus puudutab hagejat isiklikult, kusjuures ei ole kahtlust, et otsus puudutab hagejat otseselt, mida pooled kahtluse alla ka ei seadnud.

80 Vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale saavad teised isikud, kes ei ole otsuse adressaadid, väita, et otsus puudutab neid isiklikult ainult siis, kui otsus mõjutab neid mingi neile omase tunnuse või neid iseloomustava faktilise olukorra tõttu, mis neid kõigist teistest isikutest eristab, ning seega individualiseerib neid sarnaselt otsuse adressaadiga (Euroopa Kohtu 15. juuli 1963. aasta otsus kohtuasjas 25/62: Plaumann *vs.* komisjon, EKL 1963, lk 197, ja 13. detsembri 2005. aasta otsus kohtuasjas C-78/03 P: komisjon *vs.* Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, EKL 2005, lk I-10737, punkt 33).

81 Hageja väidab, et vaidlustatud otsus puudutab teda isiklikult täies ulatuses eelmises punktis viidatud kohtupraktika tähenduses. Ta esitab selles osas mitu väidet, mille võib kokku võtta kahe põhiargumendina, et esiteks osales ta selle meetme võtmisel, mille komisjon vaidlustatud otsuses kvalifitseeris riigiabiks, ning teiseks puudutas otsus teda kui aktsionäri eriliselt.

82 Komisjon märgib, et vaidlustatud otsus puudutab hagejat vaid osaliselt. Selles osas leiab komisjon esiteks, et hageja ei saa oma õigust esitada hagi rajada oma seisundile kui organisatsioon, mis osales sellise meetme võtmisel, mis otsuses kvalifitseeriti riigiabiks. Teiseks kinnitab komisjon, et hagejat kui aktsionäri puudutavad isiklikult vaid vaidlustatud otsuse lisas toodud tingimused omanike kohustuse kohta müüa WestLB sõltumatutele kolmandatele osapooltele (edaspidi „müügikohustus”).

Esimene argument, mis puudutab asjaolu, et hageja osales selle meetme võtmisel, mis vaidlustatud otsuses kvalifitseeriti riigiabiks

83 Kohtupraktikast tuleneb, et muu niisuguse organisatsiooni kui liikmesriigi õiguslikku seisundit, kellel on õigusvõime ja kes võttis komisjoni lõppotsuses riigiabiks kvalifitseeritud meetme (edaspidi „abiandja”), võib see otsus isiklikult puudutada, kui otsusega piiratakse teostada tal enda soovitud viisil oma vastavat pädevust, mis seisneb eelkõige kõnealuse abi andmises (vt selle kohta Üldkohtu 30. aprilli

1998. aasta otsus kohtuasjas T-214/95: Vlaams Gewest *vs*. komisjon, EKL 1998, lk II-717, punkt 29, ja 6. märtsi 2002. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-127/99, T-129/99 ja T-148/99: Diputación Foral de Álava jt *vs*. komisjon, EKL 2002, lk II-1275, punktid 50 ja 51).

84 Hageja väidab esiteks, et ta on vaidlustatud otsuses riigiabiks kvalifitseeritud meetme kaasautor ja teiseks võttis ta selle meetme oma vastava pädevuse teostamisel. Hageja hinnangul piiratakse vaidlustatud otsusega tal teostada enda soovitud viisil oma pädevust, mis käesoleval juhul seisneb vaidlusaluse garantii andmises. Järelikult on eelmises punktis viidatud kohtupraktika kohaselt hagiavaldus vastuvõetav.

85 Oma kirjalikes dokumentides ei vaidlustanud komisjon seda, et hagejat võiks lugeda vaidlustatud otsuses analüüsitud abi andjaks. Ta väidab, et hagejal puudub endal huvi, mistõttu ei saa ta vastavalt kohtupraktikale abiandjana hagi esitada. Siiski leidis komisjon oma vastuses Üldkohtu 31. oktoobri 2013. aasta küsimustele ja kohtuistungil, et hagejat ei saa lugeda abiandjaks. Komisjoni arvamuse kohaselt andis vaidlustatud otsuses analüüsitud abi WestLB-le üksnes NRW liidumaa.

86 Nimelt tuleneb vaidlustatud otsuse resolutsioonist, mis puudutab vaid „garantiid summas 5 miljardit eurot” (vt eespool punkt 54), et vaidlusalune garantii on ainus meede, mis selles otsuses formaalselt riigiabiks kvalifitseeriti.

87 Seega tuleb analüüsida, kas hagejat võib lugeda riigiabist ühe osa andjaks.

88 Selles osas tuleb kõigepealt märkida, et vaidlusaluse garantii andis *junior note*'ide võimalikele omandajatele mitte NRW liidumaa, vaid teised omanikud (edaspidi „teised omanikud”), kusjuures viimaste, sealhulgas hageja osalemine nimetatud garantii võimalikul realiseerimisel on puhtalt omanike sisesuhe.

89 Seega esiteks, kuigi vaidlustatud otsuse põhjendusest 24 tuleneb, et *junior note*'ide omandajad võivad NRW liidumaalt nõuda majanduslikku hüvitist, kui nad saavad nende väärtpaberite väärtuse languse tõttu kahju, ei ilmne vaidlustatud otsusest ega toimikust, et nad võiksid nõuda ka mis tahes hüvitist teistelt omanikelt. Nende osalemine vaidlusaluse garantii realiseerimisel piirdus vastavalt omanike sõlmitud kokkulepetele hüvitisega, mille nad tasuvad NRW liidumaale proportsionaalselt nende osalusega kapitalis väljamakstud esimese 2 miljardi euro eest, ja ülejäänud lisasumma puhul annavad liidumaale üle kas WestLB aktsiad või tasuvad hüvitise rahas (vt eespool punkt 11 ja vaidlustatud otsuse põhjendus 24).

90 Selles punktis tuleb lisada, et hageja ise kinnitas oma vastuses Üldkohtu 31. oktoobri 2013. aasta küsimustele ja kohtuistungil, et üksnes NRW liidumaa garanteeris *junior note*'ide nominaalväärtuse nende väärtpaberite omanike ees ning viimased ei saa nõuda teistelt omanikelt mingit hüvitist.

91 Teiseks tuleneb vaidlustatud otsuse põhjendustest 24 ja 26 ning esialgse otsuse põhjenduse 20 kolmandast lõigust, et teiste omanike sekkumine NRW liidumaa kasuks vaidlusaluse garantii realiseerimise korral ei toimu automaatselt, vaid selle eelduseks on asjaolu, et kõnealune liidumaa esitab eelnevalt hüvitamise nõude. NRW liidumaa ei ole seega mitte üksnes *junior note*'ide nominaalväärtuse ainus garant nende väärtpaberite omanike ees, vaid ka vaidlusaluse garantii võimaliku realiseerimisega seotud kulude omanike vahel jagamise korraldaja, tingimusel et järgitakse omanike vahel kokku lepitud vastutuse ülempiire.

92 Edasi tuleb sisuliselt märkida, et nagu pooled väitsid kohtuistungil, on WestLB vaidlusaluse garantii soodustatud isik selles mõttes, et nimetatud garantii alusel võimaldasid eespool punktides 9–14 kirjeldatud toimingud, millega rämpspank loodi, tal oma bilansist tegelikult välja jätta varad, mille väärtus oli märkimisväärselt langenud, ja lisada bilanssi uue vara, nimelt *junior note*'id, mille

nominaalväärtus oli tagatud, olles võrdväärne bilansist välja jäetud varade väärtusega. Kui NRW liidumaa osalus vaidlusaluses garantiis võis selles kontekstis anda WestLB-le eelise, ei saa aga teiste omanike osalust lugeda garantii andmiseks.

93 Nii ei saa esiteks erinevalt sellest, mida hageja väitis kohtuistungil, teiste omanike kohustust NRW liidumaa ees, mis kujutab endast kohustust nimetatud liidumaale osaliselt hüvitada kulud, mis kaasnevad vaidlusaluse garantii realiseerimisel, (edaspidi „teiste omanike kohustus") käsitleda „vastugarantiina" *junior note*'ide omanike ees, kuna see ei hõlma kohustust tasuda protsendimäär *junior note*'ide nominaalväärtusest nendele omanikele juhul, kui esiteks vaidlusalune garantii realiseeritakse ja teiseks NRW liidumaa seda ei täida.

94 Teiseks, mis puudutab küsimust, kas – nagu hageja väitis kohtuistungil – teiste omanike kohustus suurendab NRW liidumaa maksevõimet *junior note*'ide omanike ees, siis tuleb märkida, et isegi kui eeldada, et esineb oht, et maksejõuetuks võib muutuda NRW liidumaa, mis on kohalik omavalitsus, mille autonoomia ja avaliku võimu teostamise pädevus tuleneb Saksa põhiseadusest, ning et pankroti korral ei ole Saksamaa Liitvabariik siseriikliku õiguse alusel kohustatud liidumaa võlgade katmiseks andma rahalist abi, puuduvad toimikus igasugused andmed, millest oleks võimalik järeldada, et teiste omanike kohustuse olemasolu eesmärk oli suurendada *junior note*'ide omanike õiguse väärtust vaidlusaluse garantii realiseerimisele või anda neile eelisõigus võrreldes teiste omanikega, kellel olid liidumaa vastu nõuded.

95 Eespool toodust tuleneb, et nagu komisjon väidab, andis vaidlustatud otsuses heakskiidetud abi üksnes NRW liidumaa, kuna teisi omanikke ei saa lugeda selle abi ühe osa andjateks.

96 Seda järeldust ei lükka ümber ükski kohtuistungil hageja esitatud argument.

97 Nii väitis hageja esiteks, et komisjon kvalifitseeris ise teised omanikud vaidlustatud otsuses abi andjateks.

98 Selles osas tuleb esiteks märkida, et küsimus, kas hageja on abiandja, on objektiivne küsimus, mis sõltub vaidlustatud otsuses toodud faktilistest asjaoludest, mida hageja ei vaidlusta, mitte aga komisjoni poolt nendele asjaoludele antavast hinnangust.

99 Teiseks tuleb märkida, et vaidlustatud otsuses ei pidanud komisjon täpselt tuvastama abiandjat. Nagu ta kohtuistungil õigesti märkis, võis ta piirduda sellega, et esitab põhjused, miks ta leidis, et vaidlusaluse garantii andis riik avalikest vahenditest. Kuna Saksamaa Liitvabariik ei vaidlustanud vaidlusaluse garantii riigile omistamist ega avalike vahendite üleandmist haldusmenetluse üheski etapis, ei ole küsimus, kas teisi omanikke võis lugeda abiandjateks, selle otsuse kontekstis järelikult asjakohane.

100 Kolmandaks on selle hinnangu puhul küll tõsi, et vaidlustatud otsuse põhjenduse 23 esimeses taandes leidis komisjon, et vaidlusalune garantii koosnes osaliselt „omanike tagatisest vastavalt nende osaluse suurusele WestLB nõuete tagamiseks kuni 2 miljardi euro ulatuses ettevõttes Phoenix Light". Samuti märkis komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduse 23 neljandas taandes, et Phœnix Light maksab vaidlusaluse garantii andmise eest „tagatise andjale" garantiitasu. Siiski tuvastas komisjon samal ajal kõnealuse otsuse põhjenduse 23 kolmandas taandes, et NRW liidumaa andis garantii *junior note*'idele, mille tulemusel on need väärtpaberid kaetud suurema tagatisega. Lõpuks tuleb meenutada, et komisjon märkis esialgse otsuse resolutsioonis, et juhuks kui ümberkorraldamiskava ei esitata talle hiljemalt 8. augustil 2008, võttis Saksamaa Liitvabariik endale kohustuse tagada, et „NRW liidumaa ja Phœnix Lighti vaheline leping" vaidlusaluse garantii kohta tühistatakse (vt eespool punktid 15 ja 22).

101 Teiseks väitis hageja kohtuistungil, et NRW liidumaa ei oleks kunagi otsustanud tagada *junior note*'ide nominaalväärtust ilma teiste omanike kohustuseta. See kohustus on seega vaidlusaluse garantii *sine qua non*-tingimus.

102 Selles osas tuleb märkida, et hageja ei kinnitanud oma väidet mitte ühegi tõendiga. Seega ei ole võimalik tuvastada, kas teiste omanike kohustuse puudumisel oleks NRW liidumaa otsustanud anda vaidlusaluse garantii või mitte.

103 Igal juhul ei tee EÜ artikli 87 lõige 1 vahet riigi sekkumiste põhjuste või eesmärkide alusel, vaid määratleb need nende mõju põhjal (vt Euroopa Kohtu 22. detsembri 2008. aasta otsus kohtuasjas C-487/06 P: British Aggregates *vs.* komisjon, EKL 2008, lk I-10515, punkt 85 ja seal viidatud kohtupraktika). Seega ei mõjuta subjektiivsed põhjused, mille tõttu NRW liidumaa nõustus üksi andma garantii *junior note*'ide nominaalväärtusele teiste omanike ees, kuidagi küsimust, kas teiste omanike kohustus sisaldab WestLB jaoks tuntavat eelist ja selle võib lugeda nimetatud pangale antud riigiabiks.

104 Kolmandaks väitis hageja kohtuistungil, et NRW liidumaa andis üksi garantii *junior note*'ide nominaalväärtusele põhjusel, et see oli ainus praktilisest seisukohast mõeldav lahendus. Hageja on seisukohal, et kuna niisugused väärtpaberid olid mõeldud suunamiseks rahvusvahelistele finantsturgudele, pidi sellega seotud garantii olema õiguslikult lihtne ja võimaldama investoritel, kes ei saa sellist liiki väärtpaberite ostutehingute puhul tegeleda üksikasjalike analüüsidega, esiteks hõlpsasti tuvastama garandi ja teiseks garantii realiseerimisel mitte olema kohustatud pöörduma erinevate garantide poole.

105 Selles osas tuleb kõigepealt tagasi lükata väide, et rahvusvahelistel turgudel väärtpaberite ostmise käigus ei tegele investorid üksikasjalike analüüsidega. Niisugune väide ei ole tõendatud ega usutav, kuna minimaalne hoolsuskohustus on nõutav iga investori puhul, seda enam kui tegemist on investoriga, kes otsustab tegutseda rahvusvahelistel finantsturgudel neid turgusid puudutava märkimisväärse kriisi ajal.

106 Edasi tuleb märkida, et hageja argumendi põhjal ei ole võimalik mõista, mis osas ei olnud *junior note*'ide omanike jaoks lihtsuse seisukohast muud lahendused samuti mõeldavad.

107 Nii ei ole selle argumendi põhjal võimalik aru saada, miks kõigi omanike solidaarse garantii andmine iga väärtpaberi nominaalväärtuse osale, millega kaasneb NRW liidumaa ainuõiguslik garantii ülejäänud osale, või selline vastugarantiide süsteem, millega teised omanikud on makse sooritamata jätmisel valmis katma protsendi nimetatud liidumaa vastutusest, ei võimaldanud *junior note*'ide ostjatel hõlpsalt tuvastada nende väärtpaberite garante ja garantii realiseerimisel pöörduda üheainsa garandi poole. Mõlemad alternatiivsed süsteemid, mis oleksid võinud kaasneda sisekokkulepetes kulude jagamise kohta garantii võimaliku realiseerimise korral, oleksid võinud erinevalt käesoleval juhul teiste omanike kohustustest sisaldada täiendavat eelist *junior note*'ide omanike jaoks.

108 Lõpuks ei mõjuta küsimus, kas omanike valitud süsteem *junior note*'ide nominaalväärtuse tagamiseks oli ainus mõeldav süsteem, igal juhul seda, kas teiste omanike kohustus andis eelise WestLB-le, kes on vaidlustatud otsuses komisjoni tuvastatud riigiabi saaja. Seega ei mõjuta see küsimus enam seda, kas kõnealuseid omanikke võib lugeda asjaomase abi andjateks.

109 Eespool toodut arvesse võttes tuleb jõuda järeldusele, et ei ole tõendatud, et vaidlustatud otsus puudutab hagejat kui kõnealust abiandjat isiklikult.

Teine argument, kas otsus puudutab isiklikult hagejat kui omanikku

110 Hageja väidab, et vaidlustatud otsus puudutab teda kui omanikku isiklikult, sealhulgas osas, mis hõlmab kõiki otsusega seotud tingimusi.

111 Komisjon möönab, et hagejat kui omanikku puudutab isiklikult müügikohustus. Seevastu ei nõustu ta sellega, et hagejat puudutaksid isiklikult muud vaidlustatud otsuses sisalduvad tingimused.

112 Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et isik ei saa – välja arvatud juhul, kui ta saab tugineda põhjendatud huvile, mis on eraldiseisev sellise äriühingu põhjendatud huvist, keda puudutab Euroopa Liidu õigusakt ja kelle kapitalis on sellel isikul osalus – kaitsta oma õigusi seoses selle aktiga muul moel, kui teostades oma õigusi hagi esitamise õigust omava ettevõtja osanikuna (vt selle kohta Üldkohtu 20. juuni 2000. aasta otsus kohtuasjas T-597/97: Euromin *vs.* nõukogu, EKL 2000, lk II-2419, punkt 50, ja 24. märtsi 2011. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-443/08 ja T-455/08: Freistaat Sachsen ja Land Sachsen-Anhalt *vs.* komisjon, EKL 2011, lk II-1311, punkt 62, ning Üldkohtu 27. märtsi 2012. aasta määrus kohtuasjas T-261/11: European Goldfields *vs.* komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 21).

113 Seega tuleb kontrollida, kas hagejal oli WestLB-st eraldiseisev põhjendatud huvi tühistada vaidlustatud otsus.

114 Hageja väidab, et tema põhjendatud huvi on WestLB omast eraldiseisev, kuna vaidlustatud otsusega sunnitakse teda loobuma tema omandiõigusest ja nõustuma kõnealuse panga radikaalse restruktureerimisega, sealhulgas bilansi mahu vähendamine 50%, millega märkimisväärselt väheneb aktsiate väärtus.

115 Kõigepealt tuleb märkida, et nagu komisjon ise möönab, on hagejal WestLB-st eraldiseisev põhjendatud huvi müügikohustusega seoses.

116 See kohustus puudutab nimelt üksnes omanikke, kes on sunnitud kindlaksmääratud tähtaegadel loobuma oma omandist WestLB-s, selleks et nimetatud pangale antud abi, mis on viimase restruktureerimiseks vajalik, kiidetaks heaks. WestLB ei tohi seevastu ise midagi teha selle kohustuse alusel, mis ei puuduta tema vara ega määra kindlaks tema tegevust turul.

117 Siiski, mis puudutab muid vaidlustatud otsuses sisalduvaid tingimusi, mille hulka kuuluvad WestLB bilansimahu vähendamisega seotud tingimused, siis tuleb kõigepealt märkida, et need hõlmasid kõnealuse panga äritegevust ja tema vara müüki või likvideerimist. WestLB võis ise vaidlustatud otsuse peale esitatava hagi raames välja tuua mis tahes argumendi nende tingimuste õigusvastasuse või mittevajalikkuse kohta.

118 Edasi tuleb märkida, et komisjon on seisukohal, ilma et hageja sellele vastu vaidleks, et Saksa aktsiaseltsi aktsionäril on lisaks otsustusõigusele esiteks õigus osaleda äriühingu kasumi jaotamisel ja teiseks ettevõtja likvideerimisel võimaliku vara jagamisel. Seega tuleb tõdeda, et Saksa õiguse kohaselt ei anna aktsionäri seisund õigust ettevõtja varale. Ettevõtja bilansimahu vähendamist puudutavad tingimused ei saa järelikult kuidagi mõjutada aktsionäride õigusi.

119 Lõpuks tuleb märkida, et hageja argument, mille kohaselt on sisuliselt iga otsus, mille on komisjon teinud ja millel võib olla negatiivne mõju aktsiaseltsi aktsiate väärtusele, selle äriühingu aktsionäride poolt Üldkohtus vaidlustatav, ei ole kooskõlas eespool punktis 112 viidatud kohtupraktikaga ja tuleb seega tagasi lükata.

120 Eespool toodud kaalutlusi kogumis arvesse võttes tuleb jõuda järeldusele, et mis puudutab vaidlustatud otsusega kaasnevaid tingimusi peale müügikohustuse, mille hulka kuulus kohustus vähendada WestLB bilansimahtu, siis kattub hageja põhjendatud huvi WestLB omaga ja seega ei puuduta vaidlustatud otsus teda isiklikult. Seevastu puudutab kõnealune otsus hagejat isiklikult osas, milles vaidlusaluse garantii heakskiitmise tingimuseks seati müügikohustuse järgimine.

Järeldus hageja õiguse kohta esitada hagi

121 Eespool toodust tuleneb, et hagejal on õigus esitada vaidlustatud otsuse peale hagi üksnes müügikohustust puudutavas osas.

122 Seega saab hageja väiteid ja argumente, mille ta esitas vaidlustatud otsuse tühistamise nõude põhjendamiseks, analüüsida üksnes osas, milles tõendatakse, et selle kohustuse lisamine kõnealuse otsuse lisasse oli õigusvastane, ning ülejäänud osas tuleb need vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

Hageja põhjendatud huvi

123 Kõigepealt tuleb märkida, et 2011. aasta lõppotsuses kiitis komisjon, tingimusel et järgitakse likvideerimiskava, lisaks vaidlusalusele garantiile heaks kuus abimeedet. Need kuus meedet on loetletud otsuse artikli 1 lõike 1 punktides b–g.

124 Likvideerimiskava, millega asendati lõplik ümberkorraldamiskava, sisaldab WestLB kadumist ja näeb – nagu väidab komisjon, millele hageja vastu ei vaidle – ette:

— WestLB teatud tegevusalade eraldamise, koondades need Verbundbank'i (ühendpank) alla, kes tegutseb teenuste osutajana NRW liidumaa ja Brandenburgi liidumaa hoiupankade ja nende klientide jaoks;

— suure arvu WestLB tegevusvaldkondade ja osaluste võõrandamise;

— WestLB ülejäänud portfelli täieliku üleandmise uuele rämpspangale nimega EAA;

— teenuseid osutava ja portfellihaldamisega tegeleva panga asutamise esialgse nimega SPM Bank, nüüd Portigon, mille ülesanne on teenuste osutamine EEA-le ja Verbundbankile;

— WestLB olemasoleva universaalpanga tegevusloa piiramise teatud lubadest loobumisega.

125 Seega tuleb tõdeda, nagu kinnitas komisjon kohtuistungil, et likvideerimiskava sisaldab WestLB tegevusalade kohustuslikku jagamist ning nendest osa üleandmist Verbundbankile, selleks et tagada teatud strateegiliseks peetavate teenuste osutamise jätkamine hoiupankadele, kelle puhul WestLB keskpangana tagas asjaolude toimumise ajal sideme ülemaailmsete finantsturgudega.

126 Seevastu ei ole likvideerimiskavas ette nähtud WestLB omanike täielikku vahetumist enne WestLB likvideerimist ega omanike jaoks võimatust säilitada osalus samal viisil pärast likvideerimist WestLB teatud tegevusalade jätkajaks olevates üksustes, nagu Verbundbank, EEA või teenuseid osutava ja portfellihaldamisega tegelev pank esialgse nimega SPM Bank, nüüd Portigon.

127 Selles osas märkis komisjon, ilma et hageja oleks talle vastu vaielnud, et esiteks võttis Helaba Verbundbanki üle 1. juulil 2012 ning teiseks Verbundbanki Helabale ülemineku kokkuleppe kohaselt sai hagejast Helaba aktsionär ja seega kaudselt Verbundbanki kaasomanik.

128 Neid asjaolusid arvesse võttes tuleb analüüsida komisjoni nõuet tuvastada, et otsuse tegemise vajadus on ära langenud, kuna hageja kaotas pärast 2011. aasta lõppotsuse tegemist oma põhjendatud huvi vaidlustatud otsuse suhtes.

129 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt hinnatakse hageja põhjendatud huvi hagi eseme suhtes hagi esitamise hetkel, vastasel juhul võib tegu olla vastuvõetamatusega. Lisaks peab hageja huvi hagi rahuldamise vastu säilima kuni kohtuotsuse tegemiseni, vastasel juhul võidakse asjas kohtuotsust mitte teha (vt selle kohta Euroopa Kohtu 16. detsembri 1963. aasta otsus kohtuasjas 14/63: Forges de Clabecq *vs.* Ülemamet, EKL 1963, lk 719, 748, ja 7. juuni 2007. aasta otsus kohtuasjas C-362/05 P: Wunenburger *vs.* komisjon, EKL 2007, lk I-4333, punkt 42).

130 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei tule tühistamisnõude osas otsust enam teha siis, kui hageja on kaotanud oma huvi vaidlustatud akti tühistamise suhtes kohtumenetluse vältel toimunud sündmuse tõttu, mille tagajärjel ei too selle akti tühistamine iseenesest enam kaasa õiguslikke tagajärgi (vt Üldkohtu 9. septembri 2011. aasta otsus kohtuasjas T-475/07: Dow AgroSciences jt *vs.* komisjon, EKL 2011, lk II-5937, punkt 67 ja seal viidatud kohtupraktika).

131 Nagu hageja õigesti märgib, võib hagejal siiski püsida huvi lasta tühistada kehtetuks tunnistatud akt, kui kehtetuks tunnistamine ei too kaasa samu õiguslikke tagajärgi kui akti võimalik tühistamine Üldkohtus. Nimelt ei ole see, kui institutsioon tunnistab akti kehtetuks, selle akti õigusvastasuse tunnistamine ning selle mõju on *ex nunc*, samas kui akti tühistamine toob kaasa *ex tunc* mõju (vt eespool punktis 130 viidatud kohtuotsus Dow AgroSciences jt *vs.* komisjon, punkt 68 ja seal viidatud kohtupraktika).

132 Lisaks kaasneb akti tühistamise korral nõue, et akti vastu võtnud institutsioon võtaks kohtuotsuse täitmiseks vajalikud meetmed. Need meetmed puudutavad tühistamisotsuses tuvastatud õigusrikkumiste tagajärgede kaotamist. Nii võib puudutatud institutsiooni kohustada taastama hageja asjaomase olukorra või vältima sarnase akti vastuvõtmist (vt eespool punktis 130 viidatud kohtuotsus Dow AgroSciences jt *vs.* komisjon, punkt 69 ja seal viidatud kohtupraktika).

133 Nagu on märgitud eespool punktis 59, tunnistati 2011. aasta lõppotsusega kehtetuks vaidlustatud otsus ja seega kõik otsuses sisalduvad tingimused. Siiski ei võtnud komisjon vaidlustatud otsust tagasi. Seetõttu jätkub otsuse õigusmõju hageja olukorrale alates selle vastuvõtmisest kuni selle kehtetuks tunnistamiseni (12. maist 2009 kuni 20. detsembrini 2011). Nagu hageja õigesti väidab, pandi sel ajavahemikul talle vaidlustatud otsusega kohustus loobuda oma osalusest WestLB-s. Vaidlustatud otsuse tühistamine üksi võib seega hageja õiguslikku olukorda mõjutada, mistõttu tal säilib põhjendatud huvi (vt selle kohta eespool punktis 130 viidatud kohtuotsus Dow AgroSciences jt *vs.* komisjon, punkt 70).

134 Sisuliselt esitab komisjon selle järelduse ümberlükkamiseks kaks argumenti.

135 Esiteks rõhutab komisjon, et müügikohustust ei täidetud, kuna oli võimatu leida WestLB-le omandajat, ja müügikohustus ei ole enam likvideerimiskavas ette nähtud, kuna hageja sai ise Helaba ja sellega ka Verbundbanki kaasomanikuks. Komisjon on seisukohal, et sellest ilmneb, et vaidlustatud otsuse võimalik tühistamine ei muuda müügikohustuse osas kuidagi hageja õiguslikku olukorda. Kuna aga hagi on vastuvõetav üksnes seda kohustust puudutavas osas, ei parane hageja olukord, kui tema hagi rahuldatakse.

136 Selles osas tuleb märkida, et hagejale kehtis müügikohustus rohkem kui kahe aasta pikkuse ajavahemiku jooksul. Seda kohustust praktikas siiski ei täidetud. Sellegipoolest säilib hagejal huvi nõuda vaidlustatud otsuse tühistamist osas, mis on seotud selle kohustusega.

137 Nii võib hagejal säilida huvi paluda teda otseselt puudutava ja ellu viimata akti tühistamist selleks, et liidu kohus tuvastaks tema suhtes toime pandud õigusnormi rikkumise, mis võib olla aluseks võimalikule kahju hüvitamise hagile, mille eesmärk on vaidlustatud aktiga põhjustatud kahju kohane heastamine (vt selle kohta Üldkohtu 18. märtsi 2009. aasta otsus kohtuasjas T-299/05: Shanghai Excell M&E Enterprise ja Shanghai Adeptech Precision *vs.* nõukogu, EKL 2009, lk II-565, punkt 53 ja seal viidatud kohtupraktika).

138 Nii on see käesoleval juhul, kuna hagejal kaasnesid WestLB-s tema osaluse müügiga kulud, isegi kui nimetatud müüki lõpuks ei toimunud. Erinevalt komisjoni väidetust tulenevad esiteks need kulud piisavalt otseselt vaidlustatud otsusest ning teiseks puudub vaatamata erinevatele otsustele, mis pärast finantskriisi tehti WestLB suhtes, igasugune põhjus tõdeda, et võimatu on mõistlikult määratleda hageja kulude see osa, mis on seotud nõutava müügi läbiviimiseks tehtud toimingutega.

139 Sellistel asjaoludel säilib hagejal huvi, et tuvastataks vaidlustatud otsuse ebaseaduslikkus, sest esiteks oleks niisuguse asjaolu tuvastamine liidu kohtu jaoks kahju hüvitamise hagi puhul siduv ja teiseks võiks see olla aluseks võimalikele kohtuvälistele läbirääkimistele komisjoni ja hagejate vahel eesmärgiga viimaste kahju hüvitada (vt selle kohta eespool punktis 137 viidatud kohtuotsus Shanghai Excell M&E Enterprise ja Shanghai Adeptech Precision *vs.* nõukogu, punkt 55 ja seal viidatud kohtupraktika).

140 Lisaks tuleks komisjoni argumendiga nõustumisel möönda, et institutsioonide vastu võetud aktid, mis tunnistatakse kehtetuks pärast tühistamishagi esitamist, kuid enne Üldkohtu poolt asjaomase otsuse kuulutamist, jäävad kohtuliku kontrolli alt välja, kui aktid ei ole ellu viidud. Tõdegem, et niisugune olukord oleks vastuolus ELTL artikli 263 mõttega, mille kohaselt liidu kohus kontrollib Euroopa Parlamendi ja nõukogu ühiselt vastuvõetud õigusaktide, nõukogu, komisjoni ja Euroopa Keskpanga (EKP) õigusaktide – välja arvatud soovitused ja arvamused – seaduslikkust ning nende parlamendi õigusaktide seaduslikkust, mille eesmärk on tekitada õiguslikke tagajärgi kolmandatele isikutele. Kui liit on õigusühendus, siis tähendab see seda, et liikmesriigid ega institutsioonid ei pääse kohtulikust kontrollist nende õigusaktide vastavuse üle konstitutsioonilisele aluslepingule, ehk asutamislepingule, ja sellest tulenevale teisesele õigusele (vt selle kohta eespool punktis 137 viidatud kohtuotsus Shanghai Excell M&E Enterprise ja Shanghai Adeptech Precision *vs.* nõukogu, punktid 56 ja 57).

141 Seega tuleb tagasi lükata esimene argument, mille komisjon esitas, selleks et ümber lükata järeldus, mille kohaselt on hagejal säilinud põhjendatud huvi.

142 Teiseks väidab komisjon, et hagejal ei ole enam põhjendatud huvi vaidlustatud otsuse vastu, kuna kõik kahjulikud tagajärjed, mille selles otsuses sisalduvad tingimused oleksid võinud hageja õiguslikule olukorrale kaasa tuua, toob endaga kaasa ka 2011. aasta lõppotsus.

143 Selles osas piisab, kui tõdeda, et vastupidi komisjoni väidetule ei too 2011. aasta lõppotsus endaga kaasa kõiki eelmises punktis viidatud kahjulikke tagajärgi. Nii ei panda otsusega hagejale müügikohustust ja võimaldatakse tal seega omada põhimõtteliselt mis tahes laadi osalusi WestLB jagatud tegevusvaldkondades.

144 Seega tuleb tagasi lükata ka komisjoni teine argument, mille viimane esitas, selleks et ümber lükata järeldus, mille kohaselt on hagejal säilinud põhjendatud huvi.

145 Eespool toodud kaalutlusi arvestades tuleb järeldada, et hageja põhjendatud huvi on säilinud. Seetõttu tuleb tagasi lükata komisjoni taotlus tuvastada, et otsuse tegemise vajadus on ära langenud.

146 Seega puudub vajadus analüüsida nõuet, milles paluti kohandada pärast 2011. aasta lõppotsuse tegemist väiteid ja nõudeid ning mille hageja esitas juhuks, kui Üldkohus peaks leidma, et vaidlustatud otsuse peale esitatud hagi on muutunud ainetuks.

2. *Põhiküsimus*

Sissejuhatavad märkused

147 Hageja esitab oma hagi põhjendamiseks kaheksa väidet. Nende väidete kohaselt on rikutud esiteks kollegiaalsuse põhimõtet, teiseks EÜ artikli 87 lõiget 1, kuna analüüsimata jäeti vaidlusalusest garantiist tingitud konkurentsi moonutamine, kolmandaks EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b, neljandaks proportsionaalsuse põhimõtet, viiendaks võrdse kohtlemise põhimõtet, kuuendaks EÜ artiklit 295, seitsmendaks nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ […] artikli [88] kohaldamiseks, (EÜT L 83, lk 1; ELT eriväljaanne 08/01, lk 339) artikli 7 lõiget 4 ja kaheksandaks põhjendamiskohustust.

148 Komisjon vaidleb vastu kõigi nende väidete põhjendatusele.

149 Nagu on märgitud eespool punktis 122, on hageja esitatud väited vastuvõetavad üksnes niivõrd, kuivõrd nendega püütakse tõendada müügikohustuse lisamist vaidlustatud otsuse lisasse.

150 Hageja viitab müügikohustuse lisamise õigusvastasusele neljandas, viiendas, kuuendas, seitsmendas ja kaheksandas väites. Nende väidete raames esitab ta siiski ka argumendid vaidlustatud otsuse lisas toodud muude tingimuste seaduslikkuse kohta. Kuna need argumendid on vastuvõetamatud, tuleb need kõik tagasi lükata.

151 Edasi tuleb märkida, et müügikohustust ei oleks pidanud õiguspäraselt lisama vaidlustatud otsuse lisasse, kui otsus oleks olnud tehtud vastuolus kollegiaalsuse põhimõttega, EÜ artikli 87 lõike 3 punktiga b või EÜ artikli 87 lõikega 1 ja põhjendamiskohustusega, mis puudutab vaidlusaluse garantii tõttu konkurentsi kahjustamist, mida hageja väidab vastavalt kolmes esimeses väites. Seega tuleb tõdeda, et need väited on samuti vastuvõetavad ja neid tuleb analüüsida.

152 Seega tuleb analüüsida:

— esiteks esimest väidet, mis puudutab kollegiaalsuse põhimõtte rikkumist;

— teiseks kolmandat väidet, mis puudutab EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b rikkumist;

— kolmandaks teist väidet, mis puudutab EÜ artikli 87 lõike 1 rikkumist;

— neljandaks kaheksandat väidet, mis puudutab põhjendamiskohustuse rikkumist;

— viiendaks neljandat, viiendat, kuuendat ja seitsmendat väidet, mis puudutavad vastavalt proportsionaalsuse põhimõtte, võrdse kohtlemise põhimõtte, EÜ artikli 295 ja määruse nr 659/1999 artikli 7 lõike 4 rikkumist.

153 Lõpuks tuleb teise väite raames analüüsida teatud argumente, mis kaheksandas väites esitati vaidlustatud otsuse põhjenduste ebapiisavuse kohta seoses vaidlusaluse garantii võimaliku mõjuga garantiile.

Esimene väide, et rikutud on kollegiaalsuse põhimõtet

154 Hagiavalduses väidab hageja, et vaidlustatud otsust ei võtnud vastu mitte volinike kolleegium, vaid üksnes komisjoni liige, kes asjaolude toimumise ajal tegeles konkurentsiküsimustega ja kelleks oli N. Kroes, mis kujutab endast EÜ artiklist 219 ja komisjoni töökorra (K(2000) 3614) (EÜT 2000, L 308, lk 26; ELT eriväljaanne 01/03, lk 213) artiklist 1 tuleneva kollegiaalsuse põhimõtte rikkumist.

155 Siiski, nagu komisjon õigesti märgib, tuleneb komisjoni peadirektoraadi peasekretariaadi direktori 12. mai 2009. aasta teatisest, millega tehakse teatavaks komisjoni samast kuupäevast pärinevad teatud otsused (SEC 2009 663/2002), et vaidlustatud otsuse tegi volinike kolleegium kirjalikus menetluses, mitte aga N. Kroes.

156 Repliigis möönab hageja, et eelmises punktis viidatud komisjoni peadirektoraadi peasekretariaadi direktori teatis on tõend vaidlustatud otsuse vastuvõtmise kohta kirjalikus menetluses. Siiski jääb hageja käesoleva väite juurde ja esitab kaks uut seisukohta (edaspidi „uued seisukohad”).

157 Esiteks väidab hageja, et kirjalik menetlus „kestab tavaliselt viis päeva”. Sellegipoolest edastas komisjon vaidlustatud otsuse saksakeelse versiooni WestLB-le 6. mail 2009. Hageja sõnul tuleneb komisjoni kahest 6. ja 7. mai 2009. aasta e-kirjast, et otsuse tekst töötati ümber 7. mail 2009. Hageja väidab, et ta ei saa seega aru, „milline otsusetekst võeti vastu [kirjalikus menetluses] ja millisel hetkel see toimus”. Ta palub komisjonil selles osas „esitada vajalikud selgitused”.

158 Teiseks väidab hageja, et „kirjaliku menetluse läbiviimise tõendamine ei seleta […], miks otsus, mis oleks tulnud esitada arutamiseks […] komisjoni 13. mai 2009. aasta koosolekul, tehti kiiresti üks päev varem”. Hageja märgib, et Saksamaa majandusministri 11. mai 2009. aasta e-kirjast ilmneb, et komisjon otsustas selle muudatuse teha, „selleks et vähem pingeliseks muuta otsuste tegemise poolest tihe kolmapäev”. Hageja järeldab sellest, et vaidlustatud otsus kavatseti vastu võtta 13. mai 2009. aasta koosolekul, mitte aga kirjalikus menetluses. Lisaks on hageja seisukohal, et see menetlus on ette nähtud üksnes igapäevast tegevust puudutavate otsuste vastuvõtmiseks. Menetluse kasutamine müügikohustust sisaldava otsuse tegemiseks on seega välistatud.

159 Komisjon kinnitab, et uued seisukohad on vastuvõetamatud, kuna tegemist on repliigi staadiumis uute väidete esitamisega. Igal juhul on need seisukohalt ilmselgelt põhjendamatud.

160 Kodukorra artikli 44 lõike 1 punktist c koostoimes artikli 48 lõikega 2 nähtub, et hagiavalduses tuleb märkida vaidluse ese ja ülevaade fakti- ja õigusväidetest ning et menetluse käigus ei või esitada uusi väiteid, välja arvatud juhul, kui need tuginevad õiguslikele ja faktilistele asjaoludele, mis on tulnud ilmsiks menetluse käigus (Üldkohtu 8. märtsi 2007. aasta otsus kohtuasjas T-340/04: France Télécom *vs*. komisjon, EKL 2007, lk II-573, punkt 164).

161 Siiski tuleb tunnistada vastuvõetavaks väide, millega täiendatakse otseselt või kaudselt varem hagiavalduses esitatud väidet ja millel on varem esitatud väitega otsene seos (Üldkohtu 19. septembri 2000. aasta otsus kohtuasjas T-252/97: Dürbeck *vs*. komisjon, EKL 2000, lk II-3031, punkt 39, ja 10. aprilli 2003. aasta otsus kohtuasjas T-195/00: Travelex Global and Financial Services ja Interpayment Services *vs*. komisjon, EKL 2003, lk II-1677, punkt 34).

162 Hageja ei kritiseeri vaidlustatud otsust enam põhjusel, et otsust ei tehtud volinike kolleegiumi poolt, nagu ta väitis hagiavalduses. Siiski kinnitab ta uutes seisukohtades, et vaidlustatud otsust ei tehtud tegelikult ega õiguspäraselt volinike kolleegiumi poolt. Seega tuleb tõdeda, et esialgse väite ja uute seisukohtade vahel on piisav seos, mistõttu on viimased vastuvõetavad.

163 Seega tuleb uusi seisukohti sisuliselt analüüsida.

164 Esimeses uues seisukohas kinnitab hageja sisuliselt esiteks, et vaidlustatud otsuse lõppversiooni ei edastatud komisjoni liikmetele õigeaegselt, ja teiseks, et komisjon peab märkima, kas vaidlustatud otsuse lõppversioon tegelikult tehti kirjalikus menetluses.

165 Mis puudutab esimest küsimust, siis tuleb märkida, et hageja piirdub üksnes tõdemisega, et kirjalik menetlus „kestab tavaliselt viis päeva” ning et komisjon töötas vaidlustatud otsuse teksti ümber kuni 7. maini 2009. Siiski ei määrata komisjoni töökorra artiklis 12, milles nähakse ette komisjoni võimalus kirjalikus menetluses võtta vastu ettepanek, mis pärineb ühelt või mitmelt komisjoni liikmelt, kindlaks ajavahemikku, mille jooksul peab komisjoni liikmetel olema asjaomase ettepaneku tekst, selleks et kõnealust ettepanekut saaks vastu võtta. Nimetatud artikli teises taandes on pelgalt ette nähtud, et „[s]elleks saadab komisjon kõikidele komisjoni liikmetele […] kirjalikult ettepaneku teksti ning nähakse ette tähtaeg, mille jooksul peavad liikmed teatama kõikidest reservatsioonidest või muudatustest, mida nad teha soovivad”.

166 Lisaks tuleb tõdeda, et komisjon kinnitas vasturepliigis, ilma et hageja oleks sellele vastu vaielnud, et teksti tehtud muudatused olid vaid vähetähtsad otsuse saksakeelses versioonis, võrreldes kasutatud tööversiooniga, mis oli inglise keeles.

167 Järelikult tuleb tagasi lükata väide, et vaidlustatud otsuse tegemisel anti komisjoni liikmetele liiga lühike aeg sellega tutvumiseks.

168 Mis puudutab teist küsimust, siis piisab, kui märkida, et komisjon on juba täpsustanud, et vaidlustatud otsuse lõppversioon võeti vastu kirjalikus menetluses 12. mail 2009. See on kooskõlas eespool punktis 155 viidatud komisjoni peadirektoraadi peasekretariaadi direktori teatisega ja seda ei vaidlusta ka hageja.

169 Seega tuleb esimene uus seisukoht põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

170 Teises uues seisukohas leiab hageja sisuliselt, et vaidlustatud otsuse vastuvõtmiseks ei oleks tulnud kasutada kirjalikku menetlust, kuna see menetlus on ette nähtud üksnes igapäevast tegevust puudutavate otsuste vastuvõtmiseks.

171 Selles osas piisab, kui võrrelda komisjoni töökorra artiklite 13 ja 14 sõnastust, mille kohaselt vastavalt volitamine ja volituste delegeerimine on ette nähtud selleks, et võtta korraldus- või haldusmeetmeid, töökorra artikli 12 sõnastusega, mis kirjaliku menetluse osas niisugust piirangut ei sisalda.

172 Vastupidi hageja märgitule ei lükka seda järeldust ümber komisjoni töökorra selgitav märkus, mis asub komisjoni veebilehel ja mille hageja lisas repliigile. Nagu komisjon õigesti kinnitab, ei ole see märkus õiguslikult siduv, millele on viidatud ka märkuse tekstis. Lisaks on selgitavas märkuses toodud, et „[kirjalik menetlus, volitamine ja volituste delegeerimine] on enamikul juhtudest ette nähtud selleks, et vähendada kolleegiumi töömahtu otsuste puhul, mis puudutavad igapäevast tegevust ja mille puhul ei ole arutelu tarvilik”, mis aga ei tähenda, et kirjalik menetlus oleks välistatud niisuguste otsuste vastuvõtmisel, mis igapäevast tegevust ei puuduta.

173 Eespool toodust tuleneb, et teine uus seisukoht on samuti põhjendamatu.

174 Seega tuleb käesolev väide tagasi lükata.

Kolmas väide, et rikutud on EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b

175 Hageja meenutab, et komisjon kiitis vaidlusaluse garantii WestLB-le andmise heaks EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b alusel, ja väidab, et komisjon rikkus selle sätte kohaldamisel õigusnormi.

176 Hageja esitab selles osas hulga argumente, mille võib jagada kahte ossa, millest esimene on esitatud esimese võimalusena ja teine täiendava võimalusena. Need osad puudutavad vastavalt asjaolu, et komisjon tõdes valesti, et EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b eesmärk on sarnane EÜ artikli 87 lõike 3 punkti c ja suuniste äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks eesmärgiga, ning asjaolu, et komisjon kehtestas vaidlustatud otsuses valesti rangemad tingimused neist, mida võib ette näha viidatud suunistes koostoimes EÜ artikli 87 lõike 3 punktiga c.

Esimene väiteosa, mis on esitatud esimese võimalusena ja mis puudutab asjaolu, et komisjon tõdes valesti, et EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b eesmärk on sarnane EÜ artikli 87 lõike 3 punkti c ja suuniste äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks eesmärgiga

177 Hageja väidab, et kontrollides vaidlusaluse garantii ühisturuga kokkusobivust EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b alusel, leidis komisjon, et nimetatud sätte eesmärk on sarnane esiteks EÜ artikli 87 lõike 3 punkti c ja teiseks suuniste äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks eesmärgiga. See on raske hindamisviga.

178 Sisuliselt esitab hageja selle väiteosa põhjendamiseks kaks etteheidet, millele komisjon vastu vaidleb. Esimene etteheide puudutab asjaolu, et alati on ühiste huvidega kooskõlas eesmärk, et liikmesriigi majandusest kõrvaldatakse häired. Teine etteheide puudutab seda, et vaidlustatud otsuses tegi komisjon kaks viga, nimelt vastavalt jättis tähelepanuta EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b eesmärgi, kui ta analüüsis vaidlustatud garantii kokkusobivust ühisturuga, lähtudes suunistest äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks, ning ei seadnud vaidlusaluse garantii heakskiitmist igal juhul sõltuvusse vähem rangetest tingimustest kui need, mida võib nõuda EÜ artikli 87 lõike 3 punkti c alusel.

– Esimene etteheide, mis puudutab asjaolu, et alati on ühiste huvidega kooskõlas eesmärk, et liikmesriigi majandusest kõrvaldatakse häired

179 Hageja väidab, et EÜ artikli 87 lõike 3 punkti c eesmärk on suunistes äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks toodud juhtudel abistada ettevõtjat, kes on heas majanduskeskkonnas raskustes. Hea majanduskeskkonna olemasolu on põhjus, miks esiteks ei saa selle sätte alusel heaks kiita abi, mis võib ebasoovitavalt mõjutada kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega, ning teiseks peab komisjon tagama, et heakskiidetud abi mõju konkurentsile oleks võimalikult väike. Seevastu on EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b eesmärk kõrvaldada kogu majanduses häired. See on siiski kooskõlas ühiste huvidega ja kujutab endast vältimatut tingimust tõhusa konkurentsi olemasoluks. Hageja järeldab sellest, et selle sättega hõlmatud abi heakskiitmist ei saa allutada tingimustele, mille eesmärk on kaitsta konkurentsi.

180 Selles osas tuleb kõigepealt märkida, et komisjon leidis vaidlustatud otsuses, et vaidlusaluse garantii eesmärk oli võimaldada WestLB ümber korraldada, mis oli selle süsteemi olulisuse tõttu vajalik, et kõrvaldada Saksamaa majanduse tõsine häire, mis oli põhjustatud suurest finantskriisist, millele hageja vastu ei vaielnud.

181 Edasi, niivõrd kuivõrd käesolevat etteheidet võib tõlgendada nii, et komisjon oli pärast seda, kui ta tuvastas, et vaidlusaluse garantii eesmärk oli kõrvaldada Saksamaa majandusest tõsine häire, kohustatud garantii tunnistama ühisturuga kokkusobivaks ning ta ei saanud heakskiitmist seada sõltuvusse tingimuste järgimisest, tuleb kõigepealt märkida, et juba EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b sõnastusest tuleneb, et kui komisjon nagu käesolevas asjas tuvastab, et riigiabi on ette nähtud liikmesriigi majanduses tõsise häire kõrvaldamiseks, ei ole ta üksnes selle asjaolu tõttu kohustatud järeldama, et nimetatud abi on ühisturuga kokkusobiv.

182 Erinevalt abist, mis kuulub erandi hulka EÜ artikli 87 lõikes 2 ette nähtud riigiabi üldisest keelust ja mis selle sätte sõnastuse kohaselt „sobib” ühisturuga kokku, on EÜ artikli 87 lõikes 3 ette nähtud, et ühisturuga kokkusobivaks „võib” pidada teatud liiki abi, sealhulgas abi liikmesriigi majanduses häire kõrvaldamiseks.

183 Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et lisaks omistatakse EÜ artikli 87 lõikega 3 komisjonile kaalutluspädevus, mille kasutamisel tuleb anda majanduslikke ja sotsiaalseid hinnanguid ühenduse kontekstist lähtuvalt (Euroopa Kohtu 17. septembri 1980. aasta otsus kohtuasjas 730/79: Philip Morris *vs.* komisjon, EKL 1980, lk 2671, punkt 24; 24. veebruari 1987. aasta otsus kohtuasjas 310/85: Deufil *vs.* komisjon, EKL 1987, lk 901, punkt 18, ja 14. jaanuari 1997. aasta otsus kohtuasjas C-169/95: Hispaania *vs.* komisjon, EKL 1997, lk I-135, punkt 18).

184 Hageja rõhutatud asjaolu põhjal, et sõnastus EÜ artikli 87 lõike 3 punktis c, mille kohaselt võib teatud abi pidada ühisturuga kokkusobivaks, „kui niisugune abi ei mõjuta ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega”, erineb sõnastusest EÜ artikli 87 lõike 3 punktis b, kus selline tingimus puudub, ei saa seega tähendada, et komisjon ei võiks hinnata viimati nimetatud sätte alusel heakskiidetud abi mõju asjakohasel turul või asjakohastel turgudel kogu liidus (vt selle kohta

Üldkohtu 6. juuli 1995. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-447/93-T-449/93: AITEC jt *vs.* komisjon, EKL 1995, lk II-1971, punktid 138–143; vt samuti analoogia alusel eespool punktis 183 viidatud kohtuotsus Hispaania *vs.* komisjon, punkt 17).

185 Lõpuks tähendab komisjoni pädevus EÜ artikli 88 lõike 2 esimese taande alusel otsustada, et EÜ artikli 87 sätetega kokkusobimatut abi tuleb „muuta", tingimata seda, et abi EÜ artikli 87 lõike 3 punkti c alusel heakskiitmise otsuse võib siduda tingimustega, mis tagavad, et abi ei muuda kaubandustingimusi määral, mis on vastuolus ühiste huvidega (Üldkohtu 13. septembri 1995. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-244/93 ja T-486/93: TWD *vs.* komisjon, EKL 1995, lk II-2265, punktid 53–55).

186 Seega tuleb tõdeda, et EÜ artikli 87 lõike 3 punktiga b ei keelata komisjonil seada vaidlusaluse garantii heakskiitmise eelduseks tingimuste järgimist.

187 Mis puudutab küsimust, kas nende tingimuste eesmärk võib olla korrigeerida heakskiidetud abi mõju konkurentsile, siis piisab, kui märkida, et nagu ilmneb vaidlustatud otsuse põhjendustest 68 ja 69, mis puudutavad müügikohustust, ning nende põhjenduste asukohast vaidlustatud otsuse jaos, milles analüüsiti lõplikus ümberkorraldamiskavas ette nähtud meetmeid, mis võimaldavad tagada WestLB pikaajalise jätkusuutlikkuse, ei olnud vaidlusaluse garantii heakskiitmine seatud sõltuvusse müügikohustuse järgimisest, selleks et vähendada garantii mõju konkurentsile, vaid selleks, et tagada WestLB jätkusuutlikkus.

188 Esimene etteheide tuleb seega tagasi lükata.

– Teine etteheide, mis puudutab seda, et vaidlustatud otsuses tegi komisjon kaks viga, nimelt vastavalt jättis tähelepanuta EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b eesmärgi, kui ta analüüsis vaidlusaluse garantii kokkusobivust ühisturuga, lähtudes suunistest äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks, ning ei seadnud vaidlusaluse garantii heakskiitmist igal juhul sõltuvusse vähem rangetest tingimustest kui need, mida võib nõuda EÜ artikli 87 lõike 3 punkti c alusel

189 Hageja väidab esiteks, et komisjon jättis tähelepanuta EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b eesmärgi, kui ta analüüsis vaidlusaluse garantii kokkusobivust ühisturuga lähtuvalt suunistest äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks, kuigi ta leidis, et nimetatud garantii võib kõrvaldada Saksamaa majandusest tõsise häire. Teiseks väidab hageja, et abi heakskiitmine EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b alusel peab igal juhul olema allutatud vähem rangetele tingimustele kui abi heakskiitmine EÜ artikli 87 lõike 3 punkti c alusel.

190 Selle küsimuse osas tuleb meenutada, et nagu on märgitud eespool punktis 183, tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et komisjonil on EÜ artikli 87 lõike 3 valdkonnas ulatuslik kaalutlusõigus. Seega peab liidu kohtu teostatav kontroll piirduma selle kontrollimisega, kas on järgitud menetlusnorme ja põhjendamiskohustust, kas esitatud faktid on sisuliselt õiged ning kas ei esine ilmselget kaalutlusviga või võimu kuritarvitamist. Liidu kohus ei saa asendada komisjoni majanduslikku hinnangut enda omaga (vt Üldkohtu 11. juuli 2002. aasta otsus kohtuasjas T-152/99: HAMSA *vs.* komisjon, EKL 2002, lk II-3049, punkt 48 ja seal viidatud kohtupraktika).

191 Ulatusliku kaalutlusõiguse raames võib komisjon lähtuda kriteeriumidest, mida ta peab kõige sobilikemaks, et hinnata, kas abi võib lugeda ühisturuga kokkusobivaks, tingimusel et need kriteeriumid on EÜ artikli 3 punkti g ja EÜ artikli 87 suhtes asjakohased, ning neid kriteeriume täpsustada suunistes, mis on asutamislepinguga kooskõlas. Vastavate suuniste komisjoni poolt vastuvõtmine toimub tema kaalutlusõiguse teostamisel ja toob kaasa üksnes selle õiguse enda poolt piiramise kooskõlas võrdse kohtlemise põhimõttega. Kui komisjon hindab individuaalset abi tema enda poolt varem vastu võetud suuniste alusel, siis ei saa järeldada, et komisjon ületab oma kaalutlusõiguse piire või loobub kaalutlusõiguse kasutamisest. Ühest küljest säilitab ta oma õiguse tühistada või muuta

neid suuniseid, kui asjaolud seda nõuavad. Teisest küljest käsitlevad need suunised piiritletud sektorit ja nende aluseks on soov järgida tema enda kindlaks määratud poliitikat (vt selle kohta eespool punktis 83 viidatud kohtuotsus Vlaams Gewest *vs*. komisjon, punkt 89).

192 Selles osas tuleb esiteks märkida, et enne vaidlustatud otsuse tegemist teavitas komisjon liikmesriike juhtnööridest, mida ta kavatseb talle EÜ artiklitega 87 ja järgnevad antud pädevuse alusel kohaldada abi suhtes, mis antakse finantsasutustele finantskriisi tõttu. See oli muu hulgas teatise finantskriisi olukorras võetud meetmete kohta ese, kusjuures nimetatud teatisele viitas komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 63.

193 Teatise punktist 10 tuleneb, et seda, kas finantskriisi tõttu liikmesriikide võetud meetmed on EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b alusel ühisturuga kokkusobivad, tuleb hinnata suunistes äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks ette nähtud üldpõhimõtete alusel, isegi kui „praegune olukord" võimaldaks heaks kiita teatud erakorralisi meetmeid. Kohaldades vaidlustatud otsuses suuniseid äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks, piiras komisjon ise seega oma kaalutlusõigust, nagu ta selle piirangu endale varem oli kehtestanud.

194 Teiseks tuleb märkida, et hageja ei esitanud ühtegi tõendit selle kohta, et suunistes äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks esitatud kriteeriumid, mida komisjon pidas vaidlustatud otsuse tegemise ajal kõige sobivamaks, et hinnata, kas finantskriisi tõttu antud abi võib lugeda ühisturuga kokkusobivaks, ei ole EÜ artikli 3 punkti g ja artiklit 87 arvestades asjakohased abi puhul, mis loetakse vajalikuks liikmesriigi majandusest tõsise häire kõrvaldamiseks.

195 Lisaks võib neid suuniseid lugeda põhimõtteliselt sobivaks, et hinnata nimetatud abi kokkusobivust ühisturuga, eelkõige kui abisaajaks on nagu käesoleval juhul süsteemselt olulised pangad, kelle majanduslik jätkusuutlikkus oli sedavõrd riivatud, et see seadis ohtu nende olemasolu.

196 Asjaolu, et selline abi on vajalik, et kõrvaldada majandusest tõsine häire, ei tähenda esiteks, et seda ei võiks lugeda abiks raskustes olevale äriühingule suuniste äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks lõike 9 tähenduses, mille kohaselt on äriühing raskustes, kui see ei suuda kas omavahenditega või omanikelt/osanikelt/aktsionäridelt või krediidiandjatelt saadud vahenditega peatada kahjumit, mis ametivõimude sekkumiseta viiks lühema või keskmise ajavahemiku jooksul peaaegu kindlasti äriühingu tegevuse lõpetamiseni. Üldjuhul võib raskustes olevaks äriühinguks lugeda panga, mille majanduslik jätkusuutlikkus on kahjustatud sel määral, et see seab ohtu panga olemasolu.

197 Lisaks on selleks, et ümberkorraldamisabi võiks lugeda ühisturuga kokkusobivaks, suunistest äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks tulenevalt nõutav, et abisaaja suhtes kehtib ümberkorraldamiskava, mis võimaldab mõistliku aja jooksul taastada tema pikaajalise jätkusuutlikkuse, et abiga kaasnevad meetmed põhjendamatute konkurentsimoonutuste vältimiseks ning et abi on rangelt piiratud ümberkorraldamiseks vajamineva miinimumiga (vastavalt suuniste punktid 35–37, 38–42 ja 43–45). Komisjonil on aga õigus nõuda, et süsteemselt olulistele pankadele finantskriisi tõttu antud abi heakskiitmine sõltuks nende tingimuste järgimisest, isegi juhul kui abi eesmärk on kõrvaldada liikmesriigi majandusest tõsine häire.

198 Kõigepealt, mis puudutab niisuguse ümberkorraldamiskava olemasolu, mis võimaldab mõistliku aja jooksul taastada nende pankade pikaajalise jätkusuutlikkuse, siis leidis komisjon põhimõtteliselt õigesti, et niisuguse süsteemselt olulise panga ümberkorraldamine, mille jätkusuutlikkus ei ole tagatud, ei saa kaasa aidata selle panga või kogu finantssektori finantsraskustest liikmesriigi majanduses tingitud häire püsivalt kõrvaldamisele. Niisugune pank saab oma ülesandeid normaalselt täita vaid raskustega, kuna suhteid tema klientide, võlausaldajate ja partneritega mõjutab negatiivselt teadmatus tema majandustegevuse jätkuvuse osas ja tema finantsseisundi nõrkus. Arvestades panga süsteemset olulisust, võis võimatus täita normaalselt oma ülesandeid negatiivselt mõjutada kogu siseriiklikku finantssüsteemi, mis võis hõlmata kogu majandust.

199 Edasi, mis puudutab nõuet, et abiga peavad kaasnema meetmed põhjendamatute konkurentsimoonutuste vältimiseks, siis tuleb meenutada, et komisjon võib juhul, kui ta hindab abi mõju asjakohasele turule või asjakohastele turgudele ja eelkõige kaubandustingimustele, mida ta peab EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b kohaldamise käigus tegema, arvesse võtta abi ootuspärast mõju konkurentsile ja ühendusesisesele kaubandusele (vt selle kohta eespool punktis 184 viidatud kohtuotsus AITEC jt *vs.* komisjon, punktid 138–143). Seega tuleb tõdeda, et komisjon võib ümberkorraldamisabi seada sõltuvusse nende tingimuste järgimisest, mille eesmärk on vähendada abi mõju konkurentsile.

200 Lõpuks, mis puudutab nõuet, mille kohaselt peab abi olema rangelt piiratud ümberkorraldamiseks vajamineva miinimumiga, siis tuleb märkida, et EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b kui erinormi tuleb tõlgendada kitsalt (Euroopa Kohtu 30. septembri 2003. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-57/00 P ja C-61/00 P: Freistaat Sachsen jt *vs.* komisjon, EKL 2003, lk I-9975, punkt 98). Seetõttu ei saa järeldada, et komisjon rikub seda normi, kui ta otsustab kiita heaks üksnes abi, mis on rangelt piiratud miinimumiga ja mis on vajalik abisaaja ümberkorraldamise tagamiseks, selleks et viimane saaks piisavalt arendada oma tegevust eesmärgiga kõrvaldada majandusele raske häire.

201 Kolmandaks tuleb märkida, et suunistes äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks on pangandussektori jaoks ette nähtud teatud spetsiaalsed kriteeriumid (vt teatise finantskriisi olukorras võetud meetmete kohta punkt 6 ja suuniste äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks punkti 25 alapunktis a viidatud joonealune märkus).

202 Eespool toodud märkusi kogumis arvestades tuleb tõdeda, et komisjonil oli vaidlustatud otsuse tegemise hetkel õigus kohaldada EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b ja samal ajal analüüsida süsteemselt olulistele raskustes olevatele pankadele antud ümberkorraldamisabi kokkusobivust, lähtudes suunistest äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks.

203 Seega selleks, et kontrollida, kas komisjon võis käesoleval juhul kohaldada suuniseid äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks, tuleb analüüsida, kas ta võis tõdeda, et esiteks oli WestLB süsteemselt oluline raskustes olev pank ja teiseks sai WestLB ümberkorraldamisabi.

204 Selles osas tuleb kõigepealt märkida, et poolte vahel puudub vaidlus, et vaidlusaluse garantii otsene eesmärk oli vältida 23 miljardi euro suuruse portfelli turuväärtuse languse negatiivset mõju WestLB bilansile. Pooled viitavad sisuliselt sellele, et kui kõnealust meedet või muud võrdväärse mõjuga toetusmeedet ei oleks võetud, oleks WestLB sattunud tõsistesse finantsraskustesse, mis oleksid seadnud ohtu tema pangandustegevuse lühiajalise jätkusuutlikkuse ja viinud isegi tema kadumiseni. Seetõttu võis komisjon viga tegemata tõdeda, et WestLB oli raskustes olev äriühing suuniste äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks punkti 9 tähenduses, mida komisjon oli märkinud juba esialgse otsuse põhjendustes 44 ja 45 ning mida ei vaidlustanud ka Saksamaa Liitvabariik ega hageja.

205 Asjaolu, et vaidlusaluse garantii andis WestLB omanik, ei tähenda erinevalt kohtuistungil hageja väidetust, et kõnealust panka ei saaks lugeda raskustes olevaks äriühinguks suuniste äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks punkti 9 tähenduses.

206 Hageja käsitlusega nõustumisel oleks süstemaatiliselt takistatud suure hulga riigi osalusega äriühingute kvalifitseerimine raskustes olevaks ettevõtjaks. Ilmne on aga see, et suuniste äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks punkti 9 eesmärk ei ole välistada riigi osalusega ettevõtjaid suuniste kohaldamisalast, vaid niisuguseid ettevõtjaid, kes riigiabi saamiseta ei suuda tagada oma jätkusuutlikkust ja kes kvalifitseeritakse raskustes olevateks ettevõtjateks, eristada ettevõtjatest, kelle jaoks niisugune abi ei ole vältimatult vajalik.

207 Seega asjaolu, et vaidlusaluse garantii andis WestLB omanik, ei mõjuta kuidagi küsimust, kas nimetatud panka võib lugeda raskustes olevaks äriühinguks. Ainus asjakohane küsimus selles osas on see, kas kõnealune pank võiks ületada oma majanduslikud raskused ilma avaliku toetuseta, mille võib kvalifitseerida riigiabiks – see on küsimus, mida hageja ei tõstatanud.

208 Edasi tuleb meenutada, et hageja ise väitis, et WestLB oli Saksamaa majanduse jaoks süsteemselt oluline.

209 Lõpuks tuleb märkida, et hageja ei vaielnud vastu sellele, et rämpspanga loomist võiks lugeda WestLB ümberkorraldamiseks või vaidlusalust garantiid ümberkorraldamisabiks.

210 Neil asjaoludel tuleb tõdeda, et vaidlusaluse garantii ühisturuga kokkusobivust võib analüüsida, lähtudes suunistest äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks.

211 Seega tuleb hageja argumendid tagasi lükata, niivõrd kuivõrd neid võib tõlgendada nii, et hageja väidab, et komisjon rikkus õigusnormi, kuna ta analüüsis vaidlusaluse garantii kokkusobivust ühisturuga, lähtudes kõnealustest suunistest.

212 Igal juhul tuleb märkida, et nagu komisjon õigesti kinnitab, ei piirdunud ta vaidlustatud otsuses analüüsimisega, kas vaidlusalune garantii on ühisturuga kokkusobiv lähtuvalt tingimustest, mis sisalduvad suunistes äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks. Vaidlustatud otsuse punktidest 63 ja 76–79 tuleneb, et komisjon loobus nõudest, et WestLB katab ise vähemalt 50% ümberkorraldamiskuludest, kuigi see miinimumpanus oli suuniste punktis 44 üldjuhul ette nähtud suurettevõtete ümberkorraldamiseks. Komisjon tõdes, et arvestades WestLB ettevõttevälist võlga, on tal praktiliselt võimatu täita seatud eesmärki ise katta osa kuludest. Lisaks märkis komisjon, et ebaotstarbekas võib olla finantssüsteemi kriisi kontekstis nõuda WestLB-lt täpsesummalist panust.

213 Järelikult tõi komisjoni valik kiita heaks vaidlusaluse garantii WestLB-le andmine riigiabi keelust erandi alusel vastavalt EÜ artikli 87 lõike 3 punktile b endaga kaasa – erinevalt hageja poolt sisuliselt väidetust – selle, et heakskiitmine allutatakse teatud punktides vähem rangetele tingimustele kui need, mis tavaliselt on ette nähtud suunistes äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks.

214 Seega tuleb teine etteheide samuti tagasi lükata.

215 Kõiki eespool toodud kaalutlusi kogumis arvestades tuleb käesolev väiteosa tagasi lükata.

Täiendava võimalusena esitatud teine väiteosa, mis puudutab asjaolu, et komisjon kehtestas vaidlustatud otsuses valesti rangemad tingimused neist, mida võib ette näha suunistes äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks koostoimes EÜ artikli 87 lõike 3 punktiga c

216 Hageja väidab, et vaidlustatud otsus tuleb tühistada isegi siis, kui tuleks tõdeda, et EÜ artikli 87 lõike 3 punktides b ja c ette nähtud eranditel on sama eesmärk, kuna komisjon kehtestas selles otsuses rangemad tingimused neist, mida võib kehtestada suuniste äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks alusel. Selle kohta esitab hageja võrdleva tabeli otsustest, mille komisjon on teinud enne finantskriisi ja kriisi ajal paljudele pankadele antud abi kohta. Hageja arvates ilmneb tabelist, et majanduses häire kõrvaldamiseks ette nähtud abi heakskiitmine allutati rangematele tingimustele kui niisuguse abi heakskiitmise puhul, mille eesmärk on vältida maksejõuetust heas majanduskeskkonnas. Hageja leiab, et mitte ühelgi tabelis toodud juhul peale WestLB-ga seotud juhtumi ei nõudnud komisjon abisaaja omanike vahetumist.

217 Komisjon vaidleb hagejate argumentidele vastu.

218 Selles osas tuleb esiteks märkida, et hageja esitatud võrdlev tabel kajastab iga äratoodud otsuse puhul abisaaja bilansi vähendamist, millest komisjon seadis sõltuvusse selle abi heakskiitmise. Hageja hinnangul tehti esiteks teatud otsused EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b alusel ja teised otsused EÜ artikli 87 lõike 3 punkti c alusel ning teiseks kohaldas komisjon kõigil juhtudel suuniseid äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks, mida viimane ei vaidlusta.

219 Siiski, nagu komisjon õigesti väidab, ei võimalda tabel hinnata abi andmise faktilist ja õiguslikku konteksti ega komisjoni poolt igal juhtumil esitatud kaalutlusi. Samuti ei võimalda see ka hinnata, kas teised tingimused, millega komisjon sidus iga heakskiitmise, olid rohkem või vähem ranged, ning millised erandid suunistes äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks toodud põhimõtetest kiitis komisjon heaks. Nii ei nähtu näiteks tabelis asuvast teabest, et komisjon loobus nõudest, et WestLB peab ümberkorraldamiskulud omavahenditest katma vähemalt 50% ulatuses, kuigi kõnealust loobumist tuleb arvesse võtta, selleks et hinnata nende tingimuste rohkem või vähem rangust, millest sõltuvusse seadis komisjon vaidlusaluse garantii heakskiitmise. Seega tuleb käesoleval juhul omavahel suhtesse seada nende järelduste olulisus, mille hageja tegi selle tabeli alusel.

220 Teiseks, mis puudutab müügikohustust, siis ei selgita hageja, mille poolest oli see tingimus rangem nendest, mille võis kehtestada suuniste äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks alusel koostoimes EÜ artikli 87 lõike 3 punktiga c.

221 Igal juhul sõltub nende tingimuste laad ja olulisus, millega võib siduda otsuse tagada abisaaja pikaajaline jätkusuutlikkus, kindlasti asjaomase turu või asjaomaste turgude majanduslikust olukorrast ning abisaajat puudutavatest majandusraskustest.

222 Nagu komisjon õigesti väidab, ei olnud aga kuidagi välistatud, et need tingimused ei võiks olla teatud mõttes rangemad, kui abi anti pangale raske majanduskriisi raames. Oluliselt nõrgestatud turu kontekstis võib niisiis osutuda vajalikuks vähendada raskustes oleva äriühingu struktuuri ja riisikoprofiili, et tagada ettevõtja jätkusuutlikkus, milleks võib siiski olla vajalik nõue muuta omanike ringi.

223 Eespool toodust lähtudes tuleb esimene väiteosa tagasi lükata.

224 Seega tuleb kolmas väide täielikult tagasi lükata.

Teine väide, et rikutud on EÜ artikli 87 lõiget 1 ja põhjendamiskohustust, kuna komisjon ei tõendanud vaidlusaluse garantii mõju konkurentsile ega esitanud piisavalt põhjusi, miks garantii toob kaasa konkurentsi moonutamise

225 Hageja väidab, et vaidlustatud otsuses ei tõendanud komisjon vaidlusaluse garantii mõju konkurentsile ega esitanud piisavalt põhjusi, miks garantii toob kaasa konkurentsi moonutamise. Hageja on seisukohal, et komisjon rikkus seega EÜ artikli 87 lõiget 1 ja oma põhjendamiskohustust.

226 Selles kontekstis tuleb juba ka käesolevas staadiumis analüüsida kaheksandas väites hageja esitatud argumenti, mille kohaselt „vaidlustatud otsus ei ole piisavalt põhjendatud, kuna selles ei ole märgitud, kas ja millist laadi konkurentsimoonutusi on põhjustanud [vaidlusalune garantii] finantssektoris, mida iseloomustab turutõrge ja liikmesriikide antud riigiabi summas 3000 miljardit eurot”.

227 Komisjon vaidleb hagejate argumentidele vastu.

228 Meenutagem, et EÜ artikli 87 lõike 1 kohaselt on keelatud anda abi, mis kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust ja kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi. Siiski, nagu õigesti märgib komisjon, ei pea ta nende kahe tingimuse hindamisel tõendama abi tegelikku mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele ega konkurentsi tegelikku moonutamist, vaid üksnes uurima, kas

need abimeetmed võivad mõjutada kaubandust ja moonutada konkurentsi (Euroopa Kohtu 15. detsembri 2005. aasta otsus kohtuasjas C-66/02: Itaalia *vs.* komisjon, EKL 2005, lk I-10901, punkt 111).

229 Seega asjaolu, et komisjon ei tõendanud vaidlustatud otsuses, et vaidlusalune garantii toob kaasa konkurentsimoonutusi, ei kujuta endast EÜ artikli 87 lõike 1 ega tema põhjendamiskohustuse rikkumist. Asjakohane on vaid see, kas esiteks märkis komisjon otsuses põhjused, miks garantii toob kaasa konkurentsi moonutamise, ja teiseks, kas hageja suutis tõendada, et need põhjused on selles osas valed.

230 Kõigepealt tuleb analüüsida nendest esimest küsimust, mis puudutab põhjendamist, ja seejärel teist küsimust sisu kohta.

Vaidlustatud otsuse põhjendused vaidlusaluse garantii mõju osas konkurentsile

231 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab EÜ artikliga 253 nõutav põhjendus vastama asjaomase akti olemusele ning sellest peab selgelt ja üheti mõistetavalt ilmnema akti andnud institutsiooni arutluskäik, nii et huvitatud isikutel oleks võimalik teada saada võetud meetme põhjuseid ja pädeval kohtul teostada kontrolli. Põhjendamise nõuet tuleb hinnata juhtumi asjaolusid, eelkõige akti sisu, põhjenduste olemust ning seda huvi arvestades, mis võib olla akti adressaatidel või teistel isikutel, keda akt otseselt ja isiklikult puudutab, selgituste saamiseks. Ei ole nõutud, et põhjenduses oleksid toodud kõik asjassepuutuvad faktilised ja õiguslikud asjaolud, kuna kontrollides akti põhjenduse vastavust EÜ artikli 253 nõuetele, tuleb lisaks akti sõnastusele arvestada akti konteksti ja kõiki vastavat valdkonda reguleerivaid õigusnorme (Euroopa Kohtu 2. aprilli 1998. aasta otsus kohtuasjas C-367/95 P: komisjon *vs.* Sytraval ja Brink's France, EKL 1998, lk I-1719, punkt 63; 30. septembri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-301/96: Saksamaa *vs.* komisjon, EKL 2003, lk I-9919, punkt 87, ja 22. juuni 2004. aasta otsus kohtuasjas C-42/01: Portugal *vs.* komisjon, EKL 2004, lk I-6079, punkt 66).

232 Abimeetme kvalifitseerimise puhul on eelmises punktis viidatud põhimõtte kohaselt nõutav, et ära oleksid näidatud põhjused, miks komisjon leiab, et asjaomane meede kuulub EÜ artikli 87 lõike 1 kohaldamisalasse. Isegi juhul, kui riigiabi andmise tingimustest lähtudes võib järeldada, et see abi võib mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust või kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, peab komisjon oma otsuse põhjendustes vähemalt need asjaolud ära tooma (Euroopa Kohtu 7. juuni 1988. aasta otsus kohtuasjas 57/86: Kreeka *vs.* komisjon, EKL 1988, lk 2855, punkt 15; 24. oktoobri 1996. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-329/93, C-62/95 ja C-63/95: Saksamaa jt *vs.* komisjon, EKL 1996, lk I-5151, punkt 52, ja 19. septembri 2000. aasta otsus kohtuasjas C-156/98: Saksamaa *vs.* komisjon, EKL 2000, lk I-6857, punkt 98).

233 Siiski, kui otsus riigiabi kohta tehti asjaomasele valitsusele hästi teada kontekstis ja otsusega järgitakse väljakujunenud otsustuspraktikat eelkõige selle valitsuse suhtes, võivad niisuguse otsuse põhjendused olla kokkuvõtlikud (vt Euroopa Kohtu 21. jaanuari 2010. aasta määrus kohtuasjas C-150/09 P: Iride ja Iride Energia *vs.* komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 23 ja seal viidatud kohtupraktika).

234 Vaidlustatud otsuses puudub eraldi põhjendus küsimuse osas, kas vaidlusalune garantii moonutas konkurentsi. Komisjon märkis selle otsuse põhjenduses 52 järgmist:

„Tuleb märkida, et [vaidlusaluse garantii] puhul on tegemist omanike antud päästmisabi jätkamisega. Nagu juba märgiti [esialgses] otsuses, on [vaidlusaluse garantii] puhul tegemist riigiabiga. Seda Saksamaa [Liitvabariik] ei eita."

235 Vaidlustatud otsuse põhjendus vaidlusaluse garantii kvalifitseerimise kohta abiks EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses ja seega tingimata küsimuse kohta, kas see garantii moonutas konkurentsi, viitab täies ulatuses järelikult esialgses otsuses toodud põhjendusele, nagu hageja ka ise leiab.

236 Kõigepealt tuleb analüüsida, kas komisjon võis piirduda viitega esialgses otsuses esitatud põhjendusele.

237 Selles küsimuses tuleb märkida, et eespool punktis 233 viidatud kohtumääruses Iride ja Iride Energia *vs.* komisjon analüüsis Euroopa Kohus, kas otsus (edaspidi „otsus Iride”), milles komisjon piirdus meetme riigiabiks kvalifitseerimisel märkimisega, et ta „leidis, et hinnatavat meedet [tuleks] pidada riigiabiks”, on piisavalt põhjendatud (vt eespool punktis 233 viidatud kohtumäärus Iride ja Iride Energia *vs.* komisjon koostoimes Üldkohtu 11. veebruari 2009. aasta otsusega kohtuasjas T-25/07: Iride ja Iride Energia *vs.* komisjon, EKL 2009, lk II-245, punkt 67, mille tulemusel tehti apellatsioonimenetluses nimetatud kohtumäärus).

238 Euroopa Kohus luges selle põhjenduse piisavaks kahel alusel. Esiteks kvalifitseeris asjaomane valitsus ise oma teatises kõnealuse meetme riigiabiks. Teiseks kuulus otsuse Iride õiguslikku ja faktilisse konteksti piisavalt põhjendatud otsus riigiabi andmise kohta teisele abisaajale (edaspidi „otsus ENEL”), mis tehti seotud ja piisavalt sarnases faktilises ja õiguslikus raamistikus (eespool punktis 233 viidatud kohtumäärus Iride ja Iride Energia *vs.* komisjon, punktid 24 ja 26).

239 Tuleb märkida, et mõlemad asjaolud, millele Euroopa Kohus tugines eespool punktis 233 viidatud kohtumääruses Iride ja Iride Energia *vs.* komisjon, selleks et tuvastada, et otsus Iride oli piisavalt põhjendatud, esinevad sisuliselt ka käesolevas asjas.

240 Esiteks, kui Saksamaa Liitvabariik saatis komisjonile 11. aprillil 2008 täiendava teatise rämpspanga kohta ja palus selle struktuuri loomine esialgselt heaks kiita, möönis ta, et see sisaldas riigiabi WestLB-le (esialgse otsuse põhjendused 4 ja 25). Toimikust aga ei ilmne, et Saksamaa Liitvabariik oleks seejärel vaidlustanud esialgse otsuse osas, mis puudutab vaidlusaluse garantii kvalifitseerimist riigiabiks.

241 Teiseks puudutavad vaidlustatud otsus ja esialgne otsus mõlemad sama riiklikku meedet (vaidlusalune garantii), sama abisaajat (WestLB) ja sama eesmärki (vältida, et WestLB oleks sunnitud peatama oma tegevuse asjaolu tõttu, et finantskriisi tulemusel väheneb 23 miljardi euro suuruse portfelli turuväärtus). Neil asjaoludel tuleb tõdeda, et need kaks otsust tehti seotud ja piisavalt sarnases faktilises ja õiguslikus raamistikus.

242 Lõpuks tuleb tuvastada, et kuigi 23 kuud kulus otsuse ENEL tegemisest (1. detsember 2004) otsuse Iride tegemiseni (8. november 2006), jäi esialgse otsuse (30. aprill 2008) ja vaidlustatud otsuse (12. mai 2009) tegemise vahele 12 kuud ja 12 päeva.

243 Eespool toodut arvestades tuleb tõdeda, et vaidlustatud otsuses võis komisjon piirduda viitega riigiabi kvalifitseerimisele esialgses otsuses.

244 Edasi tuleb analüüsida, kas esialgne otsus on selles osas piisavalt põhjendatud.

245 Nimetatud põhjendus on esitatud esialgse otsuse punktis 30, mis on sõnastatud järgnevalt:

„[K]omisjon tuvastab, et WestLB tegutseb piiriüleselt ja rahvusvaheliselt, mistõttu igasugune riigi vahendite arvel tehtav eelis piirab konkurentsi pangandussektoris ja mõjutab ühendusesisest kaubandust (komisjoni otsus 27. juuni 2007. aasta otsuses kohtuasjas C-50/2006: BAWAG, kohtulahendite kogumikus veel avaldamata, punkt 127).”

246 Esialgse otsuse põhjendust tuleb täiendada sellega, mis sisaldub komisjoni 27. juuni 2007. aasta otsuses riigiabi C 50/2006 (ex NN 68/2006, CP 102/2006) kohta, mida Austria Vabariik andis ettevõtjale BAWAG-PSK (ELT 2008, L 83, lk 7; edaspidi „otsus BAWAG-PSK"), millele komisjon viitab. Nagu aga komisjon ise leidis vastuses Üldkohtu kirjalikule küsimusele, tegi ta esialgse otsuse põhjenduses üle 30 kirjavea, viidates otsuse BAWAG PSK põhjendusele 127, mis ei puuduta küsimust, kas viimati nimetatud otsuses viidatud abi toob kaasa konkurentsimoonutuse. Selle küsimuse analüüs asub tegelikult otsuse BAWAG PSK põhjendustes 121–125, mis on sõnastatud järgmiselt:

„121. EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 kohaselt on keelatud anda abi, mis kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust ja mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi.

122. Nende kahe tingimuse hindamisel ei ole komisjon kohustatud tõendama riigiabi tegelikku mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele ja konkurentsi tegelikku kahjustamist, vaid ainuüksi seda, kas riigiabi võib kõnealust kaubandust ja konkurentsi kahjustada. Kui liikmesriigi abi tugevdab ettevõtja seisundit teiste konkurentide suhtes ühendusesiseses kaubanduses, kehtib käsitlus, et abi kahjustab viimaste konkurentsivõimet.

123. Komisjon tuletab meelde, et pangandussektor on juba aastaid konkurentsile avatud. Konkurents, mis eksisteeris teatud tingimustel juba EÜ asutamislepingus sätestatud kapitali vaba liikumise raames, on turu jätkuva avanemise käigus tugevnenud.

124. Ettevõtjal BAWAG-PSK on filiaalid ja tütarettevõtted mitmes liikmesriigis […]. Teisest küljest tegutsevad Austrias ka teiste liikmesriikide pangad […].

125. Pangandussektoris toimub liikmesriikidevaheline kaubandus. Garantii tugevdab ettevõtja BAWAG-PSK seisundit selliste teiste pangandusettevõtete suhtes, millega ta on ühendusesiseses kaubanduses konkurentsis. Garantii võib seega kahjustada liikmesriikidevahelist kaubandust ja moonutada konkurentsi."

247 Eespool toodud märkustest kogumis tuleneb, et komisjon leidis esialgses otsuses, et vaidlusalune garantii kahjustas konkurentsi pangandussektoris põhjusel, et esiteks on see sektor konkurentsile avatud, teiseks tugevdab vaidlusalune garantii WestLB seisundit turgudel, kus ta tegutseb, võrreldes nende pankade seisundiga, kes abi ei saanud, ja kolmandaks tegutseb WestLB piiriüleselt ja rahvusvaheliselt.

248 Tuleb analüüsida, kas see põhjendus vastab kohtupraktikas ette nähtud nõuetele, arvestades esialgse otsuse konteksti ja kõiki vastavat valdkonda reguleerivaid õigusnorme.

249 Esiteks on liidu kohus tuvastanud, et riigiabi valdkonnas on tingimused, mis puudutavad vastavalt mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele ja konkurentsi moonutamist, üldiselt lahutamatult seotud, ja tõdenud, et kui abi tugevdab ettevõtja seisundit ühendusesiseses kaubanduses teiste konkureerivate ettevõtjate suhtes, tuleb lugeda, et abi mõjutab viimaseid (vt Üldkohtu 15. juuni 2000. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97-T-607/97, T-1/98, T-3/98-T-6/98 ja T-23/98: Alzetta jt *vs.* komisjon, EKL 2000, lk II-2319, punkt 81 ja seal viidatud kohtupraktika).

250 Vaidlus puudub aga selles ja on ilmne, et WestLB tegutseb enamiku liikmesriikide turul ja tegelikult või potentsiaalselt konkureerib Saksamaa turul paljude pankadega, mis on asutatud teistes liikmesriikides.

251 Teiseks, nagu komisjon märkis otsuse BAWAG PSK põhjenduses 123, toimub pangandussektoris ühenduse tasandil oluline turu avanemine. Kohtupraktikast ilmneb, et see asjaolu teravdas asutamislepingus ette nähtud kapitali vaba liikumise põhimõttest juba tuleneda võivat konkurentsi, mis

annab tunnistust abi tegelikust või võimalikust mõjust konkurentsile ja liikmesriikidevahelisele kaubandusele (Euroopa Kohtu 10. jaanuari 2006. aasta otsus kohtuasjas C-222/04: Cassa di Risparmio di Firenze jt, EKL 2006, lk I-289, punktid 142 ja 145).

252 Lõpuks tuleb kolmandaks tõdeda, nagu komisjon märkis suuniste äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks punktis 4, et ebatõhusate firmade lahkumine on turu toimimise tavapärane osa ja ümberkorraldamisabi kuulub kõige moonutavamat liiki riigiabi hulka, mistõttu peab EÜ asutamislepingus sätestatud riigiabi andmise keelu üldpõhimõte jääma niisuguse abi puhul reegliks, millest erandi tegemine peab olema piiratud.

253 Selles osas tuleb tõdeda, et kui abi on põhimõtteliselt vältimatult vajalik ettevõtja tegevuse jätkumiseks, sest vastasel korral kaoks ettevõtja turult, toob abi andmine tingimata kaasa konkurentsi moonutamise, kuna see takistab kõnealuse ettevõtja turuosade ümberjagamist tema konkurentide vahel.

254 Neid märkusi arvestades tuleb tõdeda, et eriti lühike võib olla niisuguse otsuse põhjendus, millega riigiabiks kvalifitseeritakse ümberkorraldamisabi, mis anti suurel määral piirüleselt tegutsevale ettevõtjale nagu WestLB, kes on tegev liidu tasandil liberaliseeritud sektoris nagu pangandussektor ja kes oleks võinud turult kaduda, kui abi ei oleks antud.

255 Eespool toodut arvesse võttes tuleb piisavaks lugeda esialgses otsuses esitatud põhjendus küsimuses, kas vaidlusalune garantii piiras konkurentsi.

Vaidlustatud otsuse põhjenduse õigsus vaidlusalune garantii mõju osas konkurentsile

256 Hageja esitab kaks argumenti, et ümber lükata vaidlustatud otsuse põhjenduse õigsus küsimuses, kas vaidlusalune garantii võis piirata konkurentsi. Oma esimeses argumendis väidab hageja, et komisjon oleks pidanud analüüsima turu tegelikku olukorda vaidlustatud otsuse tegemise ajal, et kontrollida, kas esialgses otsuses riigiabiks kvalifitseeritud vaidlusalust garantiid võib jätkuvalt selliseks kvalifitseerida. Oma teises argumendis väidab hageja, et alates 2008. aastast finantssektorile antud abi ei saanud konkurentsi moonutada.

– Esimene argument, et komisjon oleks pidanud analüüsima turu tegelikku olukorda vaidlustatud otsuse tegemise ajal

257 Hageja väidab, et komisjon ei võinud piirduda viitega esialgsele otsusele küsimuse puhul, kas vaidlusalune garantii võis kaasa tuua konkurentsi moonutamise. Hageja on seisukohal, et kui komisjon teeb otsuse, milles tuvastatakse, et meede kuulub EÜ artikli 87 lõike 1 kohaldamisalasse, on komisjon siiski kohustatud analüüsima turu tegelikku olukorda selle otsuse tegemise ajal. Hageja märgib, et käesolevas asjas lasus komisjonil just selline analüüsimiskohustus. Esiteks kujunes finantskriis esialgse otsuse ja vaidlustatud otsuse vastuvõtmise vahelisel ajal viimase saja aasta rängimaks, mille tõttu kiitis komisjon heaks abi andmise finantssektorile kogusummas ligikaudu 3000 miljardit eurot. Hageja peab seega kaheldavaks, et vaidlustatud otsuse tegemise ajal esines selles sektoris veel konkurents, mida oli võimalik moonutada. Lisaks leiab hageja, et abi summas 5 miljardit eurot, see tähendab 0,167% kogu abist, mille komisjon kiitis finantskriisi tõttu kuni vaidlustatud otsuse vastuvõtmiseni heaks, vaevalt suudab kestvalt tekitada märkimisväärset konkurentsimoonutust. Teiseks puudutas esialgne otsus ajutist päästemeedet, samas kui vaidlustatud otsus puudutab alalist ümberkorraldamismeedet.

258 Tuleb tõdeda, et küsimusele, kas meetme puhul on tegemist riigiabiga, tuleb põhimõtteliselt vastata lähtuvalt objektiivsetest asjaoludest, mida tuleb hinnata selle hetke seisuga, mil komisjon oma otsuse teeb, ning seega kontrollib liidu kohus hinnangut, mille komisjon on olukorrale andnud sellel kuupäeval (vt selle kohta Euroopa Kohtu 11. detsembri 2008. aasta otsus kohtuasjas C-334/07 P: komisjon *vs*. Freistaat Sachsen, EKL 2008, lk I-9465, punkt 50 ja seal viidatud kohtupraktika).

259 Siiski tuleb tõdeda, et kui komisjon on juba otsuses, mida ei ole vaidlustatud, kvalifitseerinud riigiabi meetmeks, nagu ta tegi käesoleval juhul esialgses otsuses vaidlusaluse garantiiga, ei pea ta tingimata uuesti analüüsima konkurentsiolukorda selle hetke seisuga, mil ta teeb uue otsuse, milles ta sama meetme jätkuvalt kvalifitseerib riigiabiks, tingimusel et need kaks otsust tehti seotud ja piisavalt sarnases faktilises ja õiguslikus raamistikus.

260 Hageja argumentidest ei selgu aga, et esialgse otsuse ja vaidlustatud otsuse vastuvõtmise vahelisel ajal oleksid asjaolud muutunud, mis oleks komisjoni kohustanud uuesti analüüsima vaidlusaluse garantii võimalikku mõju konkurentsile.

261 Esiteks ei saa finantskriisi süvenemine, mis leidis aset esialgse otsuse (30. aprill 2008) ja vaidlustatud otsuse (12. mai 2009) vastuvõtmise vahelisel ajal, ning asjaolu, et sel perioodil kiitis komisjon heaks teatud hulga riigiabi, mis kokku suurtes summades anti finantssektorile, takistada jätkuvalt – ilma et uuesti tuleks analüüsida konkurentsi selles sektoris – riigiabiks kvalifitseerida meedet, mis on võetud raskustes oleva panga jaoks.

262 Esiteks tegi see sektor läbi olulise liberaliseerimisprotsessi ühenduse tasandil, mis teravdas asutamislepingus ette nähtud kapitali vaba liikumise põhimõttest juba tuleneda võivat konkurentsi (eespool punktis 251 viidatud kohtuotsus Cassa di Risparmio di Firenze jt, punkt 145). Hageja ei saa aga väita, et finantskriisi võimalik süvenemine ja eespool punktis viidatud abi heakskiitmine kõrvaldasid teravnenud konkurentsi selliselt, et vaidlusalune garantii konkurentsi enam ei kahjustanud.

263 Igal juhul tuleb tõdeda, et riigiabi andmine summas 5 miljardit eurot, mis võimaldab raskustes oleval suurel pangal tegevust jätkata ja seega mitte kaotada olulisi turuosasid oma konkurentidele, võib üldjuhul kahjustada olemasolevat konkurentsi isegi juhul, kui konkurents on eriti nõrk.

264 Teiseks ei vaidle hageja vastu komisjoni argumendile, mille kohaselt ei saanud suur hulk liikmesriikides asutatud pankasid, sealhulgas WestLB-ga sarnased Saksamaa piirkondlikud pangad vaidlustatud otsuse tegemise ajal mingit riigiabi. Nagu komisjon õigesti leiab, kahjustas vaidlusaluse garantii andmine tingimata konkurentsisuhteid viimati nimetatud pankade ja WestLB vahel, isegi kui toona said teised pangad riigilt märkimisväärset toetust.

265 Lisaks tuleneb kohtupraktikast, et asjaolu, et abisaaja konkurendid said riigiabi, ei mõjuta selle meetme riigiabiks kvalifitseerimist (eespool punktis 83 viidatud kohtuotsus Vlaams Gewest *vs.* komisjon, punkt 54).

266 Teiseks ei kujuta asjaolu, et vaidlusalune garantii, mis oli esialgse otsuse vastuvõtmisel kavandatud ajutise ja tagasipööratava meetmena, muutus vaidlustatud otsuse tegemise käigus alalise mõjuga meetmeks, endast asjaolude muutumist, mis võiks komisjoni selles otsuses takistada viitamast kvalifitseerimisele esialgses otsuses. Just vastupidi võis komisjon põhjendatult tõdeda, nagu ta õigesti väidab, et riigiabiks kvalifitseeritud meede, mis võib seega kaasa tuua konkurentsimoonutusi ja mille kohaldamine oli ajaliselt piiratud, tuli selle ajalise piirangu puudumise tõttu veelgi enam riigiabiks kvalifitseerida.

267 Eespool toodust tuleneb, et asjaolu, et komisjon ei analüüsinud vaidlustatud otsuses, kas vaidlusalune garantii võis kaasa tuua konkurentsi moonutamise, vaid viitas analüüsile, mille ta selles osas tegi esialgses otsuses, ei kujuta endast EÜ artikli 87 lõike 1 rikkumist. Seetõttu tuleb kõnealune argument tagasi lükata.

– Teine argument, et alates 2008. aastast finantssektorile antud abi ei saanud konkurentsi moonutada

268 Hageja väidab, et alates 2008. aastast finantssektorile antud abi eesmärk oli vältida sektori kokkukukkumist ja seega ei saanud abi konkurentsi moonutada.

269 Selles osas piisab, kui märkida, et vaidlustatud otsuses komisjoni analüüsitud abi on individuaalne abi, mis anti ühele pangale, nimelt WestLB-le, ega ole abi, mis anti Saksamaa või Euroopa finantssektorile tervikuna. Küll ei saa välistada, et WestLB püsimajäämisel võib olla ka positiivseid majanduslikke tagajärgi asutustele, kelle suhtes riiklikke toetusmeetmeid ei kohaldatud. Siiski on ka tõsi, et WestLB on kindlasti tugevam suhteline konkurentsiseisund nende asutuste ees, isegi kui ta oleks pidanud lõpetama oma tegevuse.

270 Hageja esitatud argumendiga ei saa seega nõustuda.

271 Eespool toodut arvestades tuleb tõdeda, et esiteks on piisav vaidlustatud otsuse põhjendus küsimuses, kas vaidlusalune garantii võis kaasa tuua konkurentsi moonutamise, ning teiseks ei suutnud hageja tõendada, et komisjoni põhjendused sisaldavad vigu.

272 Teine väide tuleb seega tagasi lükata.

Kaheksas väide, et rikutud on põhjendamiskohustust

Sissejuhatavad märkused

273 Kõigepealt tuleb meenutada, et teise väite raames on juba analüüsitud hageja argumenti, mille kohaselt vaidlustatud otsus ei ole piisavalt põhjendatud, kuna selles ei ole märgitud, et vaidlusalune garantii võib põhjustada konkurentsimoonutusi, samuti ei ole toodud nende moonutuste laad.

274 Edasi väidab hageja, et vaidlustatud otsus on ebapiisavalt põhjendatud osas, mis puudutab hinnangut vaidlusaluse garantii kooskõla kohta EÜ artikli 87 lõike 3 punktiga b. Hageja hinnangul ei ole otsuse põhjendustest võimalik aru saada, kuidas on otsuse lisas toodud tingimused vajalikud ja proportsionaalsed nimetatud sättega kindlaks määratud eesmärgi saavutamiseks. Põhjendus oleks aga pidanud olema eriti üksikasjalik esiteks finantskriisi konteksti osas, teiseks vaidlustatud otsusega kehtestatud tingimuste ulatuse osas ja kolmandaks asjaolu osas, et otsus „läheb eelmistest otsustest tunduvalt kaugemale”.

275 Selles osas tuleb märkida, et kuna hagiavaldus on vastuvõetav üksnes osas, mis puudutab müügikohustust reguleerivate tingimuste lisamist vaidlustatud otsuse lisasse, siis on hageja argumente võimalik sisuliselt analüüsida vaid nende tingimustega seotud põhjendusi arvesse võttes.

276 Selles küsimuses leiab hageja esiteks, et vaidlustatud otsus oleks pidanud sisaldama üksikasjalikumat põhjendust müügikohustuse vajalikkuse kohta, vaatamata sellele et sarnast kohustust muudes „paralleelmenetlustes” ei kehtestatud. Piisavad ei ole vaidlustatud otsuse põhjenduses 69 selle kohta toodud kaalutlused, mille kohaselt hoiupangad ja NRW liidumaa järgivad mõnikord vastandlikke huvisid. Lisaks on tavapärane, et aktsiaseltsi omanike huvid on mõnikord vasturääkivad. Lõpuks väidab hageja, et vaidlustatud otsuse põhjendust ei saa täiendada selgitustega, mille komisjon esitas üksnes Üldkohtus.

277 Komisjon vaidleb hagejate argumentidele vastu.

278 Meenutagem, et komisjon tõdes vaidlustatud otsuses, et vaidlusalune garantii oli raskustes olevale äriühingule antav ümberkorraldamisabi. Nagu on märgitud eespool punktis 210, sai ta selle meetme ühisturuga kokkusobivust analüüsides lähtuda suunistest äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks.

279 Suuniste äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks punktist 17 tuleneb, et ümberkorraldamine on realistlik, ühtne ja laiaulatuslik kava, mille eesmärk on äriühingu pikaajalise elujõulisuse taastamine. Nende suuniste punkti 34 kohaselt on individuaalse ümberkorraldamisabi andmise tingimus ümberkorraldamiskava rakendamine, mille kinnitab komisjon.

280 Suuniste äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks punktis 47 on ette nähtud, et abisaaja peab eelmises punktis viidatud kava täielikult rakendama ning täitma kõiki abi heakskiitmise otsuses ettenähtud kohustusi. Kõik kava rakendamatajätmised või muude kohustuste täitmatajätmised loetakse abi kuritarvitamiseks.

281 Suuniste äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks punktid 35–37 sisaldavad eeskirju, vastavalt millele tuleb ümberkorraldamiskava komisjonile esitada, ja kava kohustuslikke andmeid. Esiteks peab kava sisaldama kõiki vajalikke andmeid, sealhulgas turuülevaadet ja kirjeldust ettevõtja raskusteni viinud asjaoludest, mis on alus soovitatud meetmete asjakohasuse hindamisel. Teiseks peab asjaomane liikmesriik võtma selle kava osas kohustuse. Kolmandaks peab kava võimaldama mõistliku aja jooksul taastada ettevõtja pikaajalise jätkusuutlikkuse reaalsete oletuste alusel, nii et ettevõtja suudab pärast ümberkorraldamise lõppu kanda kõik oma kulud vaid oma vahenditest. Neljandaks, kui ettevõtja raskused tulenevad tõsistest puudustest selle juhtimissüsteemis, tuleb teha tarvilikud kohandused.

282 Suuniste äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks punktid 38–40 käsitlevad ümberkorraldamisabi andmisega seotud „[p]õhjendamatute konkurentsimoonutuste vältimi[st]”. Nende sätete alusel tuleb esiteks kompensatsioonimeetmed võtta selleks, et vähendada abi negatiivset mõju konkurentsile ja kaubavahetusele (edaspidi „kompensatsioonimeetmed”). Teiseks peavad need meetmed olema „kohased” selles mõttes, et nad ei tohi tingida turustruktuuri halvenemist. Kolmandaks peavad sellised meetmed olema „proportsionaalsed” abi moonutava mõjuga. Selles osas peavad need eelkõige toimima turul või turgudel, kus kõnealusel ettevõtjal on pärast ümberkorraldamist oluline turuosa. Lisaks, kuigi neid meetmeid on võimalik rakendada nii enne kui ka pärast abi andmist, peavad need igal juhul olema ümberkorraldamiskava lahutamatu osa. Lõpuks ei tohi need seisneda lihtsas raamatupidamisest kustutamises või kahjumliku tegevuse lõpetamises, kui need ei too kaasa asjaomase ettevõtja tootmisvõimsuse või turuosa piiramist (Üldkohtu 14. veebruari 2012. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-115/09 ja T-116/09: Electrolux *vs.* komisjon, punkt 44).

283 Eespool toodust tuleneb esiteks, et ümberkorraldamiskava olemasolu on oluline tingimus selleks, et ümberkorraldamisabi saaks lugeda ühisturuga kokkusobivaks. Kava on komisjoni vastava analüüsi (edaspidi „kokkusobivuse analüüs”) keskne element. Lõpuks nähakse suunistes äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks ette, et abi võimalik heakskiitmine on automaatselt sõltuv komisjoni analüüsitud ja heakskiidetud kava järgimisest.

284 Teiseks peab ümberkorraldamiskava, mille alusel viis komisjon läbi kokkusobivuse analüüsi, sisaldama kaht liiki meetmeid, mis erinevad teineteisest oma eesmärgilt. Esimest liiki meetme eesmärk on ettevõtja pikaajalise majandusliku jätkusuutlikkuse taastamine. Teist liiki meetme eesmärk on vältida põhjendamatuid konkurentsimoonutusi. Põhimõtteliselt ei ole keelatud, et ümberkorraldamiskavas kõigi ette nähtud meetmete sisu üle toimuvad komisjoni ja asjaomase liikmesriigi vahel läbirääkimised, kuhu võib vajadusel kaasata abisaaja. Siiski tuleneb suunistest äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks, et nimetatud liikmesriik peab viimases astmes võtma lõpliku kava osas kohustuse.

285 Lõpuks, mis puudutab ümberkorraldamisabi kokkusobivust ühisturuga, siis tuleneb kohtupraktikast, et põhjendamiskohustus on täidetud, kui komisjoni otsuses esitatakse põhjused, miks ta leiab, et abi on põhjendatud, arvestades suunistes äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks esitatud tingimusi, milleks on ümberkorraldamiskava olemasolu, abisaaja pikaajalise elujõulisuse piisav tõendamine ning abi proportsionaalsus, pidades silmas abisaaja panust (vt analoogia alusel Üldkohtu 15. juuni 2005. aasta otsus kohtuasjas T-349/03: Corsica Ferries France *vs.* komisjon, EKL 2005, lk II-2197, punkt 66 ja seal viidatud kohtupraktika).

286 Eespool toodut arvestades tuleb esiteks kindlaks teha, millise ulatusega on komisjoni kohustus põhjendada, miks ta otsustas seada vaidlusaluse garantii heakskiitmise sõltuvusse müügikohustuse järgimisest, ning teiseks analüüsida, kas vaidlustatud otsuse põhjendus on selles osas piisav.

Küsimus, millise ulatusega on komisjoni kohustus põhjendada, miks ta otsustas seada vaidlusaluse garantii heakskiitmise sõltuvusse müügikohustuse järgimisest

287 Selleks et kindlaks teha, millise ulatusega on komisjoni kohustus põhjendada, miks ta otsustas seada vaidlusaluse garantii heakskiitmise sõltuvusse müügikohustuse järgimisest, tuleb esiteks määratleda eesmärk, mida arvesse võttes pidi komisjon vaidlustatud otsust põhjendama. Teiseks tuleb tuvastada, millise ulatusega on komisjoni üldine kohustus põhjendada oma otsuseid, millega seatakse ümberkorraldamisabi heakskiitmine sõltuvusse ümberkorraldamiskavades ette nähtud meetmete järgimisest, mille osas asjaomased liikmesriigid võtsid kohustuse. Kolmandaks tuleb kontrollida, kas see kohustus on erineva ulatusega, kui komisjon otsustab tagada kõnealuste kavade järgimise, sidudes oma otsused määruse nr 659/1999 artikli 7 lõike 4 alusel tingimustega. Lõpuks ja neljandaks tuleb kontrollida, kas müügikohustus oli osa WestLB ümberkorraldamise esimesest täielikust kavast, mille osas Saksamaa Liitvabariik võttis kohustuse.

– Eesmärk, mida arvesse võttes pidi komisjon põhjendama oma otsust seada vaidlusaluse garantii heakskiitmise sõltuvusse müügikohustuse järgimisest

288 Hageja kinnitab sisuliselt, et kui komisjon otsustab ümberkorraldamisabi heakskiitmise eelduseks seada teatud tingimuste täitmise, on komisjoni sihiks tagada, et saavutatakse eesmärk, mida taotleb riigiabi üldisest keelust tehtav erand, millel heakskiit põhineb. Kui heakskiit tugineb EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b teisele võimalusele, on selleks eesmärgiks hageja arvates kõrvaldada liikmesriigi majanduses tõsine häire.

289 See väide tuleb tagasi lükata.

290 Nagu on märgitud eespool punktis 284, on komisjoni taotletav siht, kui ta seadis ümberkorraldamisabi heakskiitmise eelduseks ümberkorraldamiskavas ette nähtud meetmete järgimise, mille osas asjaomane liikmesriik võttis kohustuse, esiteks tagada abisaaja pikaajalise jätkusuutlikkuse taastamine ja teiseks vältida põhjendamatuid konkurentsimoonutusi.

291 Nagu on esile toodud eespool punktis 187, lisati käesoleval juhul müügikohustus vaidlustatud otsuse lisasse meetmena, et tagada WestLB pikaajalise jätkusuutlikkuse taastamine. Seega pidi komisjon üksnes sellest eesmärgist lähtudes põhjendama oma otsust seada vaidlusaluse garantii heakskiitmise eelduseks viidatud kohustuse järgimine.

– Küsimus, millise ulatusega on komisjoni üldine kohustus põhjendada oma otsuseid, millega seatakse ümberkorraldamisabi heakskiitmine sõltuvusse ümberkorraldamiskavades ette nähtud meetmete järgimisest, mille osas asjaomased liikmesriigid võtsid kohustuse

292 Tuleb märkida, et üldjuhul peab komisjon esitama tõendid abi andmise kohta EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses, kuna erandina sellest sättest lasub abi ühisturuga kokkusobivuse tõendamise koormis põhimõtteliselt asjaomasel liikmesriigil, kes peab tõendama, et tingimused selle erandi kohaldamiseks on täidetud (vt selle kohta Üldkohtu 12. septembri 2007. aasta otsus kohtuasjas T-68/03: Olympiaki Aeroporia Ypiresies *vs.* komisjon, EKL 2007, lk II-2911, punkt 34 ja seal viidatud kohtupraktika).

293 Seega, kui komisjon laia kaalutlusruumi kasutamisel, mis tal on selleks, et hinnata riigiabi kokkusobivust ühisturuga EÜ artikli 87 lõike 3 alusel (vt eespool punkt 183), nõuab – nagu käesoleval juhul – oma suunistes, juhtnöörides või teatistes, et abi heakskiitmiseks võtab asjaomane liikmesriik

kava osas kohustuse, mis võimaldab jõuda teatud konkreetsete õiguspäraste eesmärkideni, peab liikmesriik tõendama, et nimetatud kava võimaldab nende eesmärkideni jõuda, mitte aga ei pea komisjon tõendama, et kavas iga ette nähtud meede on selles osas vältimatult vajalik.

294 Arvestades eespool punktides 279–284 toodut, tuleb ümberkorraldamiskava seega lugeda liikmesriigi väljapakutud kohustuste kogumiks, mille eesmärk on tõendada, et riigiabi üldisest keelust tehtava erandi tingimused on täidetud. Nende kohustustega soovitakse saada komisjonilt otsus, mille saamine ei kujuta asjaomase liikmesriigi jaoks subjektiivset õigust, nimelt niisuguse abi heakskiitmist, millega on võimalik vältida konkurentsi tagajärge, ning kohustused pakutakse välja selleks, et tagada eespool punktides 284 ja 290 viidatud eesmärkide saavutamine.

295 Abisaaja jaoks muutub ümberkorraldamiskava muu hulgas nende tingimuste kogumiks, millest on abi andmine tehtud asjaomase liikmesriigi poolt sõltuvaks, kuna viimane kohustub komisjoni ees andma abi üksnes siis, kui abisaaja järgib kava.

296 Neil asjaoludel tuleb tõdeda, et abi heakskiitmise otsuse raames peab komisjon muu hulgas esiteks tõendama, et heakskiidetud meede tuleb tõepoolest kvalifitseerida riigiabiks EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses, teiseks kontrollima, kas asjaomane liikmesriik tõendas, et abi suhtes võib kohaldada üht EÜ artikli 87 lõikes 3 sätestatud erandit, ning kolmandaks tuvastama, et arvestades nende meetmete kogumit, mis on ette nähtud ümberkorraldamiskavas, mille osas liikmesriik võttis kohustuse, on võimalik jõuda järeldusele, et abisaaja muutub pikaajaliselt jätkusuutlikuks ja abiga kaasnevad konkurentsimoonutused ei ole ülemäärased.

297 Vastukaaluks sellele, mida sisuliselt väidab hageja, ei pea komisjon selgitama iga ümberkorraldamiskavas ette nähtud meetme vajadust ega püüdma kehtestada üksnes meetmeid, mis on kõige vähem koormavad meetmete hulgast, mis võivad tagada eelnevas punktis viidatud eesmärkide elluviimise, välja arvatud juhul, kui asjaomane liikmesriik võttis eelnevalt kohustuse vähem koormava ümberkorraldamiskava osas, mis täidab need eesmärgid sama asjakohaselt, või kui liikmesriik ei nõustunud ümberkorraldamiskavasse teatud meetmete lisamisega ja võttis kava osas kohustuse põhjusel, et komisjon teatas talle lõplikult, et abi ei kiideta nende meetmeteta heaks, kuna otsust, millega seatakse abi andmine sõltuvusse nende meetmete täitmisest, ei saa asjaomasele liikmesriigile neil juhtudel omistada.

298 Nimetatud järeldust toetab esiteks asjaolu, et ümberkorraldamiskavas ette nähtud meetmeid võib olla palju ja need võivad olla erinevad, mistõttu on vajalikud põhjalikud teadmised abisaaja sisemisest toimimisest ja sisestruktuurist, tema ärilisest olukorrast ning talle pakutavatest strateegilistest valikutest, selleks et oleks võimalik kaaluda alternatiivseid meetmeid. Kuna komisjonil ei ole tingimata neid teadmisi, ei ole tal ka võimalik tuvastada meetmeid, mida saab asendada nendega, mis on ette nähtud ümberkorraldamiskavas, mille osas asjaomane liikmesriik võttis kohustuse.

299 Teiseks, kui komisjon peaks põhjendama iga ümberkorraldamiskavas ette nähtud meetme vajalikkust, siis võiks see teatud olukordades takistada tuvastamist, et abisaaja muutub pikaajaliselt jätkusuutlikuks. Niisugune olukord võib olla ümberkorraldamiskava puhul, mis sisaldab teatud meetmeid, mis koos võimaldavad tagada abisaaja jätkusuutlikkuse, kuid mis eraldi võetuna ei ole selleks vältimatult vajalikud. Sel juhul ei suuda komisjon tõendada ühegi väljapakutud meetme vältimatut vajalikkust ja ta ei saa praktiliselt abi heakskiitmist nende tingimuste täitmisest sõltuvusse seada. Komisjon ei saa seega tagada, et taastatakse abisaaja jätkusuutlikkus.

300 Lõpuks ja kolmandaks tuleb meenutada, et kui komisjon kiidab heaks ümberkorraldamisabi pangale, mille majanduslik olukord halvenes sel määral, et see oleks võinud lõpetada oma tegevuse ja siseriiklikul finantsturul põhjustada kriisi, siis on selleks üksnes riigi sekkumine, mis – vältides konkurentsiga kaasnevat tagajärge – tagab panga jätkusuutlikkuse, mille eesmärk on kõrvaldada liikmesriigi majandusest tõsine häire.

301 Kuigi selles kontekstis võib komisjonilt põhjendatult nõuda, et viimane jälgiks, et antud abi tooks esiteks majandusele kaasa oodatava kasuliku mõju, mis muu hulgas võib tähendada, et panga jätkusuutlikkus on tagatud, ja teiseks abi mõjutaks konkurentsi võimalikult vähe, on seevastu üleliigne nõuda, et ta tõendaks samuti, et abi heakskiitmise tingimused on abisaaja jaoks võimalikult vähekulukad.

302 Eespool punktides 296 ja 297 toodud järeldus on kooskõlas ka kohtupraktikaga, mille kohaselt on ümberkorraldamisabi ühisturuga kokkusobivuse osas komisjoni põhjendamiskohustus täidetud, kui asjaomases otsuses esitatakse põhjused, miks abi on põhjendatud, arvestades suunistes äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks ette nähtud tingimusi, milleks on ümberkorraldamiskava olemasolu, abisaaja pikaajalise elujõulisuse piisav tõendamine ning abi proportsionaalsus, pidades silmas abisaaja panust (vt eespool punkt 285).

– Küsimus, kas komisjoni üldine kohustus põhjendada oma otsuseid, millega seatakse ümberkorraldamisabi heakskiitmine sõltuvusse ümberkorraldamiskavade järgimisest, mille osas asjaomased liikmesriigid on võtnud kohustuse, on erineva ulatusega, kui komisjon otsustab tagada ümberkorraldamiskava järgimise, sidudes oma otsused määruse nr 659/1999 artikli 7 lõike 4 alusel tingimustega

303 Kohtuistungil kinnitas hageja, et komisjoni põhjendamiskohustus tuleb lugeda erinevaks eespool punktides 296 ja 297 kirjeldatust, kui komisjon otsustab määruse nr 659/1999 artikli 7 lõike 4 alusel lisada ümberkorraldamisabi heakskiitmise otsusele tingimuse.

304 Niivõrd kuivõrd selline tingimus kujutab endast – nagu käesoleval juhul – meedet, mis on ette nähtud ümberkorraldamiskavas, mille osas asjaomane liikmesriik on võtnud kohustuse, tuleb see väide tagasi lükata.

305 Võttes esiteks arvesse erilist vastutust, mis suuniste äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks alusel antakse ümberkorraldamiskava esitamisega seoses igale liikmesriigile, kes soovib ettevõtjale anda ümberkorraldamisabi, ja teiseks suunistes ette nähtud asjaolu, et abi heakskiitmine on automaatses sõltuvuses kavas asuvate meetmete järgimisest, tuleb need meetmed lugeda osaks abi andmise tingimustest, mille asjaomane liikmesriik kindlaks määras (vt eespool punkt 295). Lisaks kuuluvad kõnealused tingimused faktilisse ja õiguslikku raamistikku, mille alusel asjaomane liikmesriik palus komisjonil läbi viia abi kokkusobivuse analüüsi.

306 Seega, kui komisjon lisab ümberkorraldamisabi heakskiitmisele sellise tingimuse, ei pane ta abisaajale ega asjaomasele liikmesriigile mingit kohustust, mida need ei oleks eelnevalt võtnud.

307 Lisaks on sellise tingimuse rikkumisest asjaomasele liikmesriigile kaasnevad tagajärjed sisult sarnased nendega, mis tulenevad ümberkorraldamiskavas – mille osas liikmesriik võttis kohustuse – ette nähtud meetme järgimata jätmisest, nimelt võib komisjon lugeda, et abi rakendati kuritarvitavalt, ja pöörduda abi osas Euroopa Kohtusse, et paluda tuvastada, et kõnealune liikmesriik on rikkunud oma kohustusi.

308 Lõpuks, kuna komisjon tuvastas vaid, et vaidlusaluse garantii võib heaks kiita üksnes ümberkorraldamiskava olemasolu osas, milles nähakse ette teatud meetmete rakendamine, ei ole igal juhul loogiline nõuda, et komisjon esitaks põhjused, miks tema otsus abi heaks kiita peab olema seotud asjaoluga, et need meetmed viiakse ellu.

309 Seega tuleb tõdeda, et vaidlustatud otsuses pidi komisjon üksnes põhjendama, miks kõigi nende meetmete võtmisest, mis olid ette nähtud lõplikus ümberkorraldamiskavas ja mille puhul puudus vaidlus, et müügikohustus kuulub nende hulka, piisas selleks, et tagada WestLB pikaajaline jätkusuutlikkus ja see, et vaidlusalune garantii ei too kaasa ülemääraseid konkurentsimoonutusi,

tingimusel et on võimalik tõdeda, et esiteks ei võtnud Saksamaa Liitvabariik eelnevalt kohustust täieliku ümberkorraldamiskava osas, mis vähem koormavana oli aga nende eesmärkide saavutamiseks sama sobiv, ning teiseks ei avaldanud Saksamaa Liitvabariik oma vastuseisu lisada müügikohustus lõplikku ümberkorraldamiskavasse ja tegi ettepaneku kohustuse kavasse lisamiseks üksnes põhjusel, et komisjon teatas talle lõplikult, et abi ei kiideta vastasel juhul heaks (vt eespool punkt 297).

– Küsimus, kas lõplik ümberkorraldamiskava oli esimene täielik WestLB ümberkorraldamiskava, mille osas võttis Saksamaa Liitvabariik kohustuse, ja kas viimane avaldas oma vastuseisu müügikohustuse kavasse lisamisele

310 Kõigepealt tuleb analüüsida, kas esialgse ümberkorraldamiskava, mis esitati komisjonile 8. augustil 2008 ja milles ei olnud WestLB müük ette nähtud samas sõnastuses kui lõplikus ümberkorraldamiskavas, võib lugeda täielikuks ümberkorraldamiskavaks.

311 Esiteks tuleb meenutada, et esialgne ümberkorraldamiskava sisaldas kohustust esitada enne 31. detsembrit 2008 „konkreetsed meetmed" WestLB omanike struktuuri muutmise kohta (vt algatamise otsuse põhjendus 25, vaidlustatud otsuse põhjendused 2 ja 29, ning eespool punkt 26). Need määratlemata meetmed pidid kaasa tooma selle, et omanikud kaotavad enamusosaluse kaudu kontrolli enne 30. septembrit 2009.

312 Teiseks teatas Saksamaa Liitvabariik esialgsest ümberkorraldamiskavast komisjoni teavitamise käigus, et omanikud leppisid *Eckpunktevereinbarung*'i raames kokku, et komisjonile esitatakse parandatud ümberkorraldamiskava, mis sisaldab vähendamismeetmeid, mis lähevad kaugemale esialgsest ümberkorraldamiskavast ja milles võetakse arvesse aktsionäride struktuuri muutmist enne 31. detsembrit 2008 (algatamise otsuse põhjendus 26, ja eespool punkt 27).

313 Kuna komisjonile tehti teatavaks esialgne ümberkorraldamiskava, pidi ta seega tingimata eeldama, et hiljem esitatakse talle olulised täiendavad ümberkorraldamismeetmed, mis ilmselt võivad mõjutada vaidlusaluse garantii kokkusobivuse analüüsi. Neil asjaoludel ei olnud komisjon võimeline seda analüüsi läbi viima esialgse ümberkorraldamiskava alusel. Viimast ei saanud seega lugeda täielikuks kavaks suuniste äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks punktide 35–45 tähenduses.

314 Edasi tuleb märkida, et toimikust ei ilmne, et Saksamaa Liitvabariik oleks komisjonil palunud analüüsida vaidlusaluse garantii kokkusobivust, lähtudes kas esialgses ümberkorraldamiskavas ette nähtud meetmetest või muudest meetmetest, mis erinevad lõplikus kavas toodutest, ega selgu, et Saksamaa Liitvabariik väljendanud vastuseisu sellele, et vaidlusaluse garantii heakskiitmine seataks sõltuvusse müügikohustuse täitmisest. Arvestades erilist vastutust, mis suuniste äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks alusel pannakse seoses ümberkorraldamiskava esitamisega igale liikmesriigile, kes soovib anda ümberkorraldamisabi, ei saa aga tunnistada, et kui liikmesriik ei ole väljendanud oma vastuseisu kavas toodud meetmetele, siis ei ole need meetmed liikmesriigile omistatavad. Saksamaa Liitvabariik ei ole oma märkustes algatamise otsuse kohta kordagi väitnud, et müügikohustus ei olnud vajalik WestLB jätkusuutlikkuse tagamiseks või et mõeldavad olid vähem ranged alternatiivsed lahendid (vt vaidlustatud otsuse põhjendused 44–50), samas kui komisjon, nagu ta õigesti märgib, leidis sisuliselt juba algatamise otsuse põhjenduses 49, et selles osas võib olla vajalik WestLB omanike ringi muutus. Lisaks, kuna ei WestLB ega ükski teine huvitatud pool ei esitanud märkusi algatamise otsuse kohta (vt eespool punkt 32), tuleb tõdeda, et ka nemad ei väljendanud otsuse suhtes vastuseisu. Neil faktilistel asjaoludel ei ole käesoleval juhul võimalik tõdeda, et otsust lisada müügikohustus lõplikku ümberkorraldamiskavasse ei saa viimases astmes omistada Saksamaa Liitvabariigile.

315 Lõpuks, ka juhul kui hageja väidab, et müügikohustuse lisamise ettepaneku lõplikku ümberkorraldamiskavasse tegi või isegi nõudis komisjon, ei leia ta siiski, et komisjon tegi sõnaselgelt või vaikimisi otsuse, millega lükati tagasi kas esialgne ümberkorraldamiskava või muu varasem ümberkorraldamiskava, mis müügikohustust ei sisaldanud, või teatati Saksamaa Liitvabariigile lõplikult, et vaidlusalust garantiid ei kiideta heaks, kui seda kohustust ei lisata WestLB ümberkorraldamiskavasse.

316 Seega tuleb jõuda järeldusele, et esiteks oli lõplik ümberkorraldamiskava suuniste äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks punktide 35–40 tähenduses ainus kava, mille osas võttis Saksamaa Liitvabariik kohustuse enne vaidlustatud otsuse tegemist, ning teiseks ei ole tõendatud, et kõnealune liikmesriik avaldas vastuseisu müügikohustuse lisamisele sellesse kavasse, nii et kohustuse lisamist ei saa talle viimases astmes omistada.

– Järeldus

317 Eespool toodud kaalutlustest kogumis tuleneb, et komisjoni põhjendamiskohustus, mis puudutab vajadust seada vaidlusaluse garantii heakskiitmine sõltuvusse tingimustest, mis on ette nähtud lõplikus ümberkorraldamiskavas, mille eesmärk on tagada WestLB jätkusuutlikkus pikaajaliselt, seisneb nende põhjuste väljatoomises, miks ta leiab, et kõnealuse kava täitmisest piisab nimetatud eesmärgi saavutamiseks.

318 Niisiis, vastupidi hageja sisuliselt väidetule puudub vajadus eraldi analüüsida vaidlustatud otsuse põhjendusi müügikohustuse kohta. Viidatud otsuses pidi komisjon vaid märkima, miks müügikohustus koos teiste lõplikus ümberkorraldamiskavas sisalduvate meetmetega võis aidata saavutada eesmärki, mis seisnes WestLB pikaajalise jätkusuutlikkuse tagamises.

319 Seega tuleb analüüsida, kas komisjon täitis vaidlustatud otsuses seda kohustust.

Müügikohustuse vajalikkuse kohta vaidlustatud otsuses asuvate põhjenduste piisavuse analüüs

320 Esiteks tuleb märkida, et komisjon märkis vaidlustatud otsuse põhjenduses 64, et WestLB pikaajalise jätkusuutlikkuse tagamiseks vajalike ümberkorraldamismeetmete ulatus peaks olema otseselt proportsionaalne abi ulatuse ja summaga ning seotud selle panga ärimudeli tugevusega, nagu see on ette nähtud teatise langenud väärtusega varade käsitlemise kohta punktis 52 ja teatise „Finantsasutuste rekapitaliseerimine praeguses finantskriisis: piirdumine minimaalselt vajaliku abiga ja kaitsemeetmed põhjendamatute konkurentsimoonutuste vastu” punktis 44.

321 Teiseks kinnitas komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 68, et WestLB omanike vahetumine on tekkinud probleemide lahendamisel ja panga positiivse majandusarengu kontekstis keskse tähtsusega. Selles osas viitas komisjon algatamise otsuses esitatud seisukohtadele asjaolu suhtes, et need raskused olid tingitud omanike struktuurist ja omanikevahelisest huvide konfliktist.

322 Nagu on toodud eespool punktis 31, märkis komisjon juba algatamise otsuse põhjenduses 49, et WestLB raskused olid ilmselt tingitud tema aktsionäride struktuurist ja omanike „erinevatest huvidest”. Otsuse põhjenduses 50 leidis ta, et esialgses ümberkorraldamiskavas ette nähtud omanike vahetumine võis kaasa tuua selle panga ärimudeli muutuse. Sama otsuse põhjenduses 48 rõhutas komisjon, et kõnealune ärimudel, mida iseloomustasid laialdaselt struktureeritud portfelliinvesteeringud, bilansivälised kohustused ja piiratud juurdepääs klientide nimel sooritatud tehingutele, osutus pikaajaliselt ebapiisavaks.

323 Kolmandaks meenutas komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 69, et WestLB ja omanikud nõustusid seisukohaga, et WestLB raskused olid osaliselt tingitud selle omanike struktuurist, ning võtsid endale kohustuse esitada 31. detsembriks 2008 tõend omanike vahetumise põhjenduse kohta, nt eellepingu

kujul. Komisjon märkis, et eelistatud lähenemine seisnes WestLB ühendamises Helabaga. Täiendava meetmena tehti ettepanek kontserni integreerida Dekabank Deutsche Girozentrale. Komisjon kinnitas, et kumbki nendest võimalustest ei osutunud edukaks erinevatel põhjustel, millest üks oli nimelt omanikevahelised huvide konfliktid. Komisjon oli arvamusel, et WestLB omanike hulka kaudselt kuuluvad hoiupangad ja NRW liidumaa järgivad mõnikord diametraalselt vastandlikke huvisid, mis tähendab, et komisjoni „sellekohane seisukoht menetluse algatamise otsuses oli õige" ja et „omanike vahetumine [WestLB] pikaajalise elujõulisuse taastamiseks on ülimalt oluline".

324 Neljandaks märkis komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 73, et WestLB müümist lihtsustab müügile eelnev tehingute lõpetamine ja nende sidumine kolme põhivaldkonnaga, mis pannakse pakkumismenetluse raames müüki nii tervikpaketina kui ka eraldi.

325 Viiendaks leidis komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 74, et WestLB oli äritegevuse ümber korraldanud, loobudes kahjumit tekitavatest tegevustest, nagu investeeringute haldamine ja omavahenditega kauplemine, mis põhjustasid kriisi, ning pöörates nüüd uuesti põhitähelepanu klientide nimel tehtavatele tehingutele. Komisjon tõdes, et lõplik ümberkorraldamiskava võimaldab WestLB-l uuesti keskenduda oma tegevusele NRW liidumaale ja üldisemalt Saksamaale ning pöörata uuesti põhitähelepanu oma tegevusele teatud põhivaldkondades. Komisjon tõi esile, et riskantsetest valdkondadest loobumise abil ja stabiilsematesse valdkondadesse, nagu tehingutega seotud pangandus ning koostöö hoiupankade, eraklientide ja keskmise suurusega ettevõtetega, naasmise abil suurendatakse pikaajaliselt jätkusuutlike tehingute osakaalu WestLB kogu tegevuses ja antakse panus panga pikaajalise elujõulisuse taastamisse, loobudes sel viisil ärimudelist, mis varem ei osutunud pikaajaliselt jätkusuutlikuks.

326 Lõpuks kuuendaks märkis komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 75, et lõplik ümberkorraldamiskava sisaldab kulude vähendamise meetmeid ja meetmeid riskijuhtimise ehk seega WestLB riskiprofiili parandamiseks. Nagu on toodud eespool punktis 50, jõudis komisjon järeldusele, et sellest kavast ilmneb selgelt, et WestLB suudab oma pikaajalise jätkusuutlikkuse taastada.

327 Eespool toodust tuleneb, et vaidlustatud otsuses tuvastas komisjon piisavalt täpselt hulga meetmeid, mis asuvad lõplikus ümberkorraldamiskavas ja mis võimaldavad muuta WestLB tegevuste valikut ja omanike struktuuri. Komisjoni jaoks tõi see muudatus kaasa kaubanduspoliitikast loobumise, mida eelkõige iseloomustab kõrge riskiga tegevus, mis tõi kaasa panga finantsraskused. Lisaks ei teki panga omanike vahel enam huvide konflikte, millel komisjoni hinnangul oli finantsraskuste põhjustamisel oluline roll. Lõpuks leidis komisjon, et WestLB üleminekut vähem riskantsele ärimudelile ja vähem konfliktsele omanike struktuurile tugevdavad või soodustavad kulude vähendamise meetmed ja tema jagunemine erinevatesse tegevusvaldkondadesse, mida on võimalik eraldi müüa.

328 Nimetatud põhjendus võimaldab mõista põhjusi, miks komisjon leidis, et lõplikus ümberkorraldamiskavas ette nähtud ja vaidlustatud otsuse lisas toodud meetmed, sealhulgas müügikohustust puudutavad meetmed võisid tagada WestLB pikaajalise jätkusuutlikkuse taastamise.

329 Seega tuleb tõdeda, et vaidlustatud otsus on piisavalt põhjendatud osas, mis puudutab vaidlusaluse garantii sõltuvusse seadmist müügikohustuse täitmisest.

330 Täiendavalt tuleb märkida, et nimetatud põhjendus tuleb lugeda ka siis piisavaks, kui – nagu hageja sisuliselt väidab – komisjon pidi põhjendama müügikohustuse rangelt vajalikkust, et taastada WestLB pikaajaline jätkusuutlikkus.

331 Eespool punktidest 31, 32 ja 321 ilmneb, et komisjon rõhutas haldusmenetluses, mille tulemusel tehti vaidlustatud otsus, ning selles otsuses, et WestLB finantsraskused olid tingitud jätkusuutmatust ärimudelist.

332 Komisjon märkis samuti, et osaliselt oli see mudel põhjustatud konkreetse omanikestruktuuri olemasolust ja omanikevahelisest huvide konfliktist.

333 Siiski esitas komisjon tunnuste kohta, mis on WestLB omanikel, kes tema hinnangul on vastutavad kõnealuse ärimudeli eest, ja omanike vastandlikel huvidel, mis takistavad selle panga ärilist jätkusuutlikkust, täpsustused alles oma kirjalikes dokumentides. Komisjon väitis sisuliselt, et kuna WestLB omanikke kontrollisid Westfalen-Lippe ja Reinimaa piirkondade hoiupangad, ei olnud mõistlik eeldada, et WestLB suudab arendada äritegevust tema ärilise jätkusuutlikkuse taastamiseks olulisel põhitegevusalal, kus kõnealused hoiupangad tegutsevad, nimelt klientide nimel toimivas erapanganduses.

334 Siiski on WestLB omanike struktuur ja omanike ilmselt vastandlikud huvid tingimata asjaolud, mis on hagejale üldteada, nii et komisjonilt on liigne nõuda, et ta vaidlustatud otsuses uuesti esitaks selle struktuuri tunnusjooned, millest tema arvates on tingitud WestLB finantsraskused (vt selle kohta analoogia alusel Üldkohtu 13. aprilli 2011. aasta otsus kohtuasjas T-167/07: Far Eastern New Century *vs.* nõukogu, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 127).

335 Lisaks kinnitas komisjon sisuliselt juba algatamise otsuses, et WestLB finantsraskused olid tingitud ärimudelist, mis oli jätkusuutmatu tema omanike struktuuri ja omanikevaheliste huvide konfliktide tõttu, ilma et Saksamaa Liitvabariik või hageja kui huvitatud pool oleksid sellele esialgsele järeldusele vastu vaielnud või palunud põhjalikumat teavet selle järelduse aluseks olevate põhjenduste kohta, mis kujutab endast asjakohast elementi, selleks et käesoleval juhul piirata komisjoni põhjendamiskohustuse ulatust nimetatud punkti osas vaidlustatud otsuses (vt selle kohta analoogia alusel eespool punktis 334 viidatud kohtuotsus Far Eastern New Century *vs.* nõukogu, punkt 128).

336 Lõpuks, nagu hageja ise tõdes, allkirjastasid omanikud *Eckpunktevereinbarung*'i, millest komisjoni teavitati 8. augustil 2008 (vt eespool punkt 25). Nimetatud dokument, mis võeti vastu läbirääkimistel komisjoni, Saksamaa Liitvabariigi, WestLB ja omanike vahel, sisaldab kohustust muuta panga aktsionäride struktuuri (vt eespool punktid 26 ja 27). Komisjonil lasuv nõue selgitada, miks vastav muudatus oli vajalik, on käesoleval juhul seega tähtsuse kaotanud.

337 Seega tuleb käesolev väide tagasi lükata.

Neljas väide, et rikutud on proportsionaalsuse põhimõtet

338 Käesolev väide koosneb sisuliselt kolmest osast, mis puudutavad vastavalt esiteks asjaolu, et komisjon hindas vaidlustatud otsusele lisatud tingimuste proportsionaalsust valest eeldusest lähtuvalt, teiseks omandiõiguse rikkumist ja kolmandaks seda, et võrreldes vaidlustatud otsuses taotletava eesmärgiga on omanike kahju ebaproportsionaalne.

Esimene väiteosa, mis puudutab asjaolu, et komisjon hindas vaidlustatud otsusele lisatud tingimuste proportsionaalsust valest eeldusest lähtuvalt

339 Hageja väidab, et nagu ta märkis kolmandas väites, leidis komisjon, et EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b – see on säte, mille alusel vaidlusalune garantii heaks kiideti – eesmärk on EÜ artikli 87 lõike 3 punkti c eesmärgiga sama. Hageja kinnitab, et komisjon hindas seega vaidlustatud otsusele liidetud tingimuste proportsionaalsust vale eelduse alusel. Hageja arvates kujutab majanduses tõsise häire kõrvaldamine endast olulisemat üldise huvi eesmärki kui valdkonna või piirkonna arendamine. Hageja leiab, et proportsionaalsuse põhimõtet on rikutud ainuüksi sel põhjusel.

340 Komisjon vaidleb hageja argumentidele vastu.

341 Tuleb rõhutada, et hageja tugineb vaid formaalselt proportsionaalsuse põhimõtte rikkumisele. Tegelikult seab ta kahtluse alla EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b kohaldamise, mida komisjon tegi vaidlustatud otsuses, ja viitab selles osas kolmandas väites esitatud argumentidele. Nagu komisjon õigesti märgib, tuleb esimene väiteosa seega tagasi lükata samadel põhjendustel nagu need argumendid.

Teine väiteosa, mis puudutab omandiõiguse rikkumist

342 Hageja väidab, et omanikelt võeti vaidlustatud otsusega nende õigus omandile, millega rikuti liidus selle õiguse kaitsmist reguleerivaid põhimõtteid, millele komisjon vaidleb vastu.

343 Tuleb tõdeda, et käesolev väiteosa sarnaselt eelmise väiteosaga puudutab vaid formaalselt proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist. Selles osas esitab hageja tegelikult argumendid, mis ta esitas kuuendas väites, mille põhjenduseks viitab ta asjaolule, et komisjon ei ole pädev sundima omanikke võõrandama oma omandiõigust WestLB-s. Hageja esitatud argumente analüüsitakse seega kuuenda väite raames. Kuna need argumendid ei tõenda aga proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist, tuleb need käesoleva väite raames tagasi lükata.

Kolmas väiteosa, et võrreldes vaidlustatud otsuses taotletava eesmärgiga on omanike kahju ebaproportsionaalne

344 Hageja väidab, et aktsionäride omandi äravõtmine vaidlustatud otsuse alusel tähendab nende jaoks ebaproportsionaalset kahju, võrreldes komisjoni taotletava eesmärgiga vältida finantssektoris konkurentsimoonutusi. Kõnealune kahju on seda enam ebaproportsionaalne, et esiteks oli abi arvukas andmine tekitanud selles sektoris juba häireid ning teiseks tunnistati vaidlusalune garantii vajalikuks, et „päästa" oluline pank ja taastada finantssektori toimimise võime.

345 Komisjon vaidleb hageja argumentidele vastu.

346 Proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt on nõutav, et liidu institutsioonide võetud meetmed ei ületaks määra, mis on sobiv ja vajalik taotletavate eesmärkide saavutamiseks, ning juhul, kui on võimalik valida mitme sobiva meetme vahel, tuleb võtta kõige vähem koormav meede (Euroopa Kohtu 17. mai 1984. aasta otsus kohtuasjas 15/83: Denkavit Nederland, EKL 1984, lk 2171, punkt 25, ja 11. juuli 1989. aasta otsus kohtuasjas 265/87: Schräder HS Kraftfutter, EKL 1989, lk 2237, punkt 21).

347 Proportsionaalsuse põhimõte kui liidu õiguse üldpõhimõte on liidu institutsioonide mis tahes meetmete õiguspärasuse kriteerium. Komisjoni tegevuse analüüsimisel tekib esiteks küsimus selle põhimõtte järgimisest tulenevate kohustuste täpsest ulatusest ja piiridest ning teiseks küsimus teostatud kohtuliku kontrolli piiridest (Euroopa Kohtu 29. juuni 2010. aasta otsus kohtuasjas C-441/07 P: komisjon *vs.* Alrosa, EKL 2010, lk I-5949, punktid 36 ja 37).

348 Proportsionaalsuse põhimõtte ulatuse hindamiseks käesolevas asjas on eelkõige tarvis arvesse võtta kohustusi – nagu need on sisuliselt toodud eespool asuvates punktides 287–302 –, mis lasuvad vastavalt komisjonil ja asjaomasel liikmesriigil niisugusele ettevõtjale antava ümberkorraldamisabi heakskiitmise menetluses, kelle tegevuse jätkamine on ohus.

349 Arvestades eespool punktides 287–302 toodut, tuleb tõdeda, et proportsionaalsuse põhimõtte järgimiseks ei ole nõutav, et komisjon seaks ümberkorraldamisabi heakskiitmise sõltuvusse meetmetest, mis on rangelt vajalikud abisaaja jätkusuutlikkuse taastamiseks ja põhjendamatute konkurentsimoonutuste vältimiseks, kui need meetmed on osa ümberkorraldamiskavast, mille osas asjaomane liikmesriik võttis kohustuse.

350 Proportsionaalsuse põhimõtte komisjoni poolt rakendamine piirdub selles kontekstis tuvastamisega, et esiteks on ümberkorraldamiskava alusel, mille osas asjaomane liikmesriik võttis kohustuse, võimalik tõdeda, et abisaaja muutub pikaajaliselt jätkusuutlikuks ja et välditakse põhjendamatuid konkurentsimoonutusi, ning teiseks ei võtnud asjaomane liikmesriik kohustust kava osas, mis sisaldab vähem piiravaid meetmeid, mis võimaldavad piisavalt tagada majandusliku jätkusuutlikkuse ja vältida vastavaid moonutusi (vt analoogia alusel eespool punktis 347 viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Alrosa, punkt 41).

351 Komisjoni selle otsuse proportsionaalsust, millega vaidlusaluse garantii heakskiitmine seati sõltuvusse müügikohustuse järgimisest, tuleb seega analüüsida nende seisukohtade alusel.

352 Selles osas on lõplik ümberkorraldamiskava ainus täielik ümberkorraldamiskava, mille osas võttis Saksamaa Liitvabariik kohustuse enne vaidlustatud otsuse tegemist (vt eespool punkt 316). Kuna müügikohustus oli selles kavas ette nähtud, tuleb tõdeda, et komisjonil puudus kohustus seada vaidlusaluse garantii heakskiitmine sõltuvusse vähem rangetest tingimustest WestLB omanike vahetumise osas, nagu need olid ette nähtud lõplikus ümberkorraldamiskavas.

353 Eespool toodust tuleneb, et seades vaidlusaluse garantii heakskiitmise sõltuvusse müügikohustuse järgimisest, ei rikkunud komisjon proportsionaalsuse põhimõtet.

354 Lõpuks tuleb täiendavalt märkida, et isegi kui komisjonil lasus kohustus seada ümberkorraldamisabi heakskiitmine sõltuvusse vaid võimalikult vähe piiravatest meetmetest, mis tagavad abisaaja pikaajalise majandusliku jätkusuutlikkuse taastamise, tuleb tõdeda, et hageja ei tõendanud, et müügikohustus on komisjoni taotletava eesmärgiga võrreldes ebaproportsionaalne.

355 Selles osas on oluline meenutada, et erinevalt hageja sisuliselt märgitust ei olnud komisjoni eesmärk, kui ta seadis vaidlusaluse garantii heakskiitmise sõltuvusse müügikohustuse täitmisest, vältida seda, et garantii tooks kaasa põhjendamatud konkurentsimoonutused finantsturgudel.

356 Nagu komisjon õigesti väitis ja nagu on märgitud eespool punktides 187 ja 291, on müügikohustuse eesmärk tagada WestLB pikaajalise jätkusuutlikkuse taastamine.

357 Seega tuleb esiteks tulemusetuse tõttu tagasi lükata hageja argument, mille kohaselt oli see tingimus ebaproportsionaalne võrreldes eesmärgiga vältida põhjendamatuid konkurentsimoonutusi.

358 Teiseks tuleb tõdeda, et hageja ei esitanud ühtegi argumenti, mis tõendaks, et komisjoni otsus seada vaidlusaluse garantii heakskiitmine sõltuvusse müügikohustuse täitmisest on ebaproportsionaalne võrreldes eesmärgiga tagada WestLB pikaajalise jätkusuutlikkuse taastamine.

359 Arvestades eespool toodud kaalutlusi kogumis, tuleb käesolev väide täies ulatuses tagasi lükata.

Viies väide, et rikutud on võrdse kohtlemise põhimõtet ja kuritarvitatud on võimu

360 Hageja väidab, et komisjon rikkus vaidlustatud otsuse tegemisel võrdse kohtlemise põhimõtet ja kuritarvitas võimu.

361 Hageja leiab, et pangale antava abi heakskiitmise seadmine sõltuvusse kohustusest võõrandada pank on komisjoni otsustuspraktikas ennekuulmatu. Ebavõrdse kohtlemise olemasolu ilmneb selgelt, kui vaidlustatud otsust võrrelda komisjoni 7. mai 2009. aasta otsusega K(2009) 3708 (lõplik), mis puudutab riigiabi N 244/2009 – Commerzbank, Saksamaa (edaspidi „otsus Commerzbank”). Kõnealuses otsuses, mis tehti üks nädal enne vaidlustatud otsust, ei nõudnud komisjon abisaaja panga

omanike muutmist. Lisaks esitab hageja tabeli, mis tema hinnangul kinnitab, et WestLB-d puudutav otsus oli finantskriisi kontekstis abi andmist käsitlevate otsuste hulgas ainus, kus analüüsitava abi heakskiitmine seati sõltuvusse abisaaja omanike vahetusest.

362 Hageja lisab, et komisjon ei esitanud ühtegi objektiivset põhjendust WestLB ebavõrdse kohtlemise kohta. Ta leiab, et komisjon kasutas talle EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b alusel antud pädevust tegelikult meelevaldselt muul eesmärgil kui kõnealuse sättega taotletakse, nimelt reorganiseerida WestLB ja selle omanike struktuur. Hageja väitel kujutab see endast võimu kuritarvitamist EÜ artikli 230 lõike 2 tähenduses. Selle väite põhjendamiseks toob ta välja kolm asjaolu. Esiteks määras komisjon eelnevalt 15. juulil 2008 kindlaks ümberkorraldamise heakskiitmise tingimused. Teiseks ei muutnud ta vaidlustatud otsuses neid tingimusi vaatamata finantskriisi süvenemisele ja asjaolule, et viimaks otsustas ta kohaldada EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b. Kolmandaks rõhutas N. Kroes avalikult korduvalt nõutavaid tingimusi, tehes seda muu hulgas neljas ajaleheartiklis, ja tegi korrapäraselt hoiatusi seoses liidumaade pankade konsolideerumisega ning kinnitas, et „kolmele sambale rajatud" Saksa finantssektor oli vananenud ja vajas reformimist.

363 Komisjon vaidleb hageja argumentidele vastu.

364 Esiteks tuleb märkida, et võrdse kohtlemise põhimõtte kohaselt on nõutav, et sarnaseid olukordi ei käsitletaks erinevalt ja et erinevaid olukordi ei käsitletaks sarnaselt, välja arvatud juhul, kui niisugune käsitlemine on objektiivselt põhjendatud (vt Euroopa Kohtu 26. oktoobri 2006. aasta otsus kohtuasjas C-248/04: Koninklijke Coöperatie Cosun, EKL 2006, lk I-10211, punkt 72 ja seal viidatud kohtupraktika, ning Üldkohtu 18. jaanuari 2012. aasta otsus kohtuasjas T-422/07: Djebel–SGPS *vs.* komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 202).

365 Hageja ei ole aga tõendanud, et WestLB oleks olnud sarnases olukorras kui pangad, kes said hagiavalduses viidatud riigiabi ja kelle puhul hageja andmetel kiitis komisjon ümberkorraldamisabi heaks, ilma et ta oleks siiski nõudnud omanike muutmist.

366 Selles osas tuleb tõdeda, et finantskriisi olukorras raskustes olevale pangale antud ümberkorraldamisabi mõju sõltub täielikult individuaalsete asjaolude kogumist, mille hulka kuulub panga majanduslik olukord ja selle väljavaated majandusliku jätkusuutlikkuse taastamiseks. Siiski ei analüüsinud hageja, kas komisjon tõdes pankasid puudutavates otsustes, millele ta viitas, et omanike struktuurid olid sama probleemiderohked kui WestLB puhul, nagu komisjon õigesti leiab.

367 Mis puudutab otsuse Commerzbank esemeks oleva riigiabi heakskiitmist, siis kinnitab komisjon, et ta ei seadnud heakskiitmist sõltuvaks abisaaja omanike muutusest seetõttu, et esiteks erinevalt WestLB-st oli Commerzbank nn avatud äriühing, milles osalus kuulus hajutatud aktsionäride ringile, ja teiseks ei olnud Commerzbanki raskused põhjustatud omanike struktuurist ega tema omanike vastuolus olevatest huvidest, millele hageja ei vaielnud vastu vasturepliigis ega kohtuistungil.

368 Teiseks on asjakohane märkida, et nagu väidab sisuliselt komisjon, siis seda, kas komisjoni otsus, milles tuvastatakse, et uus abi ei vasta erandi kohaldamise tingimustele, on seaduslik, tuleb hinnata üksnes EÜ artikli 87 lõike 3 punkti c raames, mitte lähtuvalt komisjoni varasemast otsustuspraktikast, kui selline praktika eksisteerib (vt analoogia alusel Üldkohtu 8. juuli 2010. aasta otsus kohtuasjas T-396/08: Freistaat Sachsen ja Land Sachsen-Anhalt *vs.* komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 54, ning eespool punktis 364 viidatud kohtuotsus Djebel – SGPS *vs.* komisjon, punkt 198). Riigiabi mõiste ja tingimused, mis on vajalikud abisaaja jätkusuutlikkuse taastamise tagamiseks, vastavad objektiivsele olukorrale, mida tuleb hinnata hetkel, kui komisjon oma otsuse teeb. Nii ei saa põhjused, miks komisjon andis olukorrale varasemas otsuses teistsuguse hinnangu, kuidagi mõjutada vaidlustatud otsuse seaduslikkuse hindamist (vt analoogia alusel eespool punktis 364 viidatud kohtuotsus Djebel – SGPS *vs.* komisjon, punkt 199 ja seal viidatud kohtupraktika).

369 Kolmandaks ei saa komisjonilt, nagu ta õigesti leiab, võtta võimalust määrata kindlaks rangemad kokkusobivuse tingimused kui tema varasemates otsustes, kui see on põhjendatud ühisturu arengu ja ühisturul moonutamata konkurentsi eesmärgiga, kuna ettevõtjatel ei saa olla õiguspärast põhjust, et säiliks senine olukord, mida võib muuta liidu institutsioonide kaalutlusõiguse raames (vt selle kohta eespool punktis 364 viidatud kohtuotsus Djebel - SGPS *vs*. komisjon, punkt 200 ja seal viidatud kohtupraktika).

370 Edasi tuleb tõdeda, et üldjuhul ei saa asjaolu, et ümberkorraldamisabi heakskiitmine on sõltuvusse seatud nende meetmete järgimisest, mis on ette nähtud ümberkorraldamiskavas, mille osas on asjaomane liikmesriik võtnud kohustuse, tuua kaasa võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist.

371 Juhul kui kahe sarnase ümberkorraldamisabi heakskiitmine seati sõltuvusse erinevatest tingimustest, mis on ette nähtud ümberkorraldamiskavades, mille osas asjaomased liikmesriigid võtsid vastavalt kohustuse, ei ole abisaajate erinev olukord tingitud komisjoni valikust, vaid vastavalt nende liikmesriikide võetud kohustuste laadist, kusjuures komisjon on kohustatud kontrollima, kas need võimaldavad tagada abisaajate jätkusuutlikkuse taastamise ja vältida põhjendamatuid konkurentsimoonutusi.

372 Lõpuks, mis puudutab küsimust, kas komisjon kuritarvitas vaidlustatud otsuse tegemisel võimu, siis tuleb meenutada, et kohtupraktika kohaselt on õigusakti puhul võimu kuritarvitamisega tegemist üksnes siis, kui objektiivsete, asjakohaste ja omavahel kokkusobivate tõendite põhjal selgub, et õigusakt on vastu võetud ainult või peamiselt muude eesmärkide saavutamiseks kui need, millele on viidatud, või aluslepingus spetsiaalselt vastava juhtumi lahendamiseks ette nähtud menetluse vältimiseks (Euroopa Kohtu 10. märtsi 2005. aasta otsus kohtuasjas C-342/03: Hispaania *vs*. nõukogu, EKL 2005, lk I-1975, punkt 64).

373 Kõigepealt tuleb aga märkida, et hageja viidatud ajaleheartiklid, mis sisaldasid N. Kroesi teatud avaldusi, ei tõenda, nagu komisjon õigesti väidab, et komisjon kasutas oma pädevust riigiabi kontrollimisel muul eesmärgil kui EÜ artiklis 87 toodu.

374 Nii tuleb tõdeda, et oma avaldustes väljendas N. Kroes seisukohta, et vaidlusaluse garantii mis tahes heakskiitmine tuleb teha sõltuvaks nende asjaolude kõrvaldamisest, mille tõttu WestLB oli enne finantskriisi raskustes, millest tingituna tuleb oluliselt muuta tema ärimudelit ja tema omanike struktuuriga seotud probleeme. Need avaldused ei sisalda komisjoni lõplikku seisukohta selles küsimuses, veel vähem aga Saksamaa finantssektori struktuuri osas.

375 Igal juhul ei selgita hageja, kuidas saab N. Kroesi avaldusi käsitada objektiivsete, asjakohaste ja omavahel kokkusobivate tõendite kogumina, mille põhjal selgub, et vaidlustatud otsus tehti ainult või peamiselt muude eesmärkide saavutamiseks kui need, millele on viidatud, või selleks, et vältida menetlust.

376 Edasi tuleb märkida, et asjaolu, et komisjon võis 15. juulil 2008 teatada tingimused, mis tema arvates peavad olema täidetud vaidlusaluse garantii heakskiitmiseks, ning et ta ei muutnud vaidlustatud otsuses neid tingimusi vaatamata finantskriisi süvenemisele ja asjaolule, et ta otsustas kohaldada EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b, ei ole ka objektiivne tõend selle koha, et vaidlustatud otsus tehti eesmärgiga saavutada muid eesmärke kui need, millele on viidatud, või selleks, et vältida menetlust.

377 See kinnitab vaid, et komisjon leidis menetluse suhteliselt algstaadiumis, et vaidlusalust garantiid on raske heaks kiita, kui WestLB ümberkorraldamise kava ei sisalda teatud tingimusi, mis lisati lõplikku ümberkorraldamiskavasse, ilma et ta oleks selles osas siiski lõpliku seisukoha esitanud. Siiski ei tulene eespool toodust, et komisjon oleks püüdnud muuta WestLB omanike struktuuri või vähendada selle panga suurust, selleks et saavutada muid eesmärke kui panga jätkusuutlikkuse tagamine ja põhjendamatute konkurentsimoonutuste vältimine.

378 Peale selle tuleb esiteks märkida, et hageja ei esitanud vaidlustatud otsuse tühistamise väidet, mis puudutab asjaolu, et komisjon avaldas õigusvastast sundi või survet Saksamaa Liitvabariigile, selleks et viimane võtaks lõpliku ümberkorraldamiskava osas kohustuse.

379 Teiseks eelnes hinnangule, mille komisjon andis mitteametlikult 15. juulil 2008 võimaluste kohta kiita vaidlusalune garantii heaks teatud meetmeteta, selle garantii põhjalik analüüs riigiabiõiguse seisukohast. Komisjon võttis juba 30. aprillil 2008 vastu esialgse otsuse, mis puudutas sama garantii kokkusobivust ühisturuga, ja nagu märgitud eespool punktis 320, ei vaidlustanud ametlikult ei Saksamaa Liitvabariik, WestLB ega ükski huvitatud pool, kui neil oli võimalus esitada märkused algatamise otsuse kohta, selles otsuses komisjoni toodud esialgset järeldust, mille kohaselt võib WestLB pikaajalise jätkusuutlikkuse taastamiseks olla vajalik omanike muutus.

380 Eespool toodut arvestades tuleb tõdeda, et hageja ei tõendanud, et komisjon kohtles teda diskrimineerivalt või kuritarvitas oma EÜ artiklist 87 tulenevat pädevust.

381 Käesolev väide tuleb seega tagasi lükata.

Kuues väide, et rikutud on EÜ artiklit 295

382 EÜ artiklis 295 on sätestatud, et „[k]käesolev leping ei mõjuta mingil viisil omandi õiguslikku režiimi liikmesriikides”.

383 Hageja väidab, et komisjon rikkus seda normi, kui ta seadis vaidlusaluse garantii heakskiitmise sõltuvusse müügikohustusest. Ta kinnitab, et komisjon võttis omanikelt nende omandi ja määras kindlaks, kes võib olla konkreetse vara omanik, mis kuulub liikmesriikide ainupädevusse. Isegi oma pädevuse teostamisel EÜ artiklite 87 ja 88 raames ei või komisjon omanikku sundida loobuma omandist, ilma et ta rikuks liidu pädevusele EÜ artikliga 295 kehtestatud absoluutseid piire.

384 Hageja leiab, et EÜ artikli 295 kaitseala riivatakse igal juhul, kui liikmesriikidele ei jää enam mingit tegutsemisruumi riigi osalusega äriühingute juhtimisel, sellistes äriühingutes osaluste säilitamisel või ka muude kaalutluste arvessevõtmisel peale puhtalt tulule suunatud kriteeriumide. Hageja hinnangul võeti nimetatud tegutsemisruum omanikelt vaidlustatud otsuse alusel. Asjaolu, kas vaidlustatud otsuse kõnealune eesmärk oli tähtsuselt esimene või teine, ei ole erinevalt komisjoni arvamusest asjakohane.

385 Hageja väidab, et „kui analüüsida arvukaid menetlusi, milles analüüsitakse riigiabi ja *ad hoc* meetmeid finantssektoris, võib tõdeda […], et komisjon ei lahenda enam üksikjuhtumeid, vaid sekkudes struktuuriliselt majandusmudelitesse ja erinevate pankade tegevusvaldkondadesse, korraldab ta põhjalikult ümber finantssektorit”. Hageja märgib, et komisjon suunas tegelikult kogu sektorit majanduspoliitiliselt, mitte aga konkurentsipoliitiliselt, millega ta ületas oma pädevust ja rikkus EÜ artiklit 295.

386 Komisjon vaidleb hageja argumentidele vastu.

387 Kõigepealt tuleb märkida, et nagu väidab komisjon, tuleneb kohtupraktikast, et kuigi omandi õiguslik režiim on EÜ artikli 295 alusel jätkuvalt iga liikmesriigi pädevuses, ei tähenda see, et liikmesriikides kehtivad omandi õiguslikud režiimid jääksid asutamislepingu aluseeskirjade kohaldamisalast välja (Euroopa Kohtu 6. novembri 1984. aasta otsus kohtuasjas 182/83: Fearon, EKL 1984, lk 3677, punkt 7, ja 4. juuni 2002. aasta otsus kohtuasjas C-367/98: komisjon *vs.* Portugal, EKL 2002, lk I-4731, punkt 48; Üldkohtu 6. märtsi 2003. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-228/99 ja T-233/99: Westdeutsche Landesbank Girozentrale ja Land Nordrhein-Westfalen *vs.* komisjon, EKL 2003, lk II-435, punkt 192).

388 Seega kuuluvad vastavalt EÜ artikli 86 lõikele 1 aluslepingu konkurentsieeskirjad, mis on alusnorm, vahet tegemata kohaldamisele nii riigi osalusega äriühingu kui erakapitalil põhineva äriühingu suhtes (eespool punktis 387 viidatud kohtuotsus Westdeutsche Landesbank Girozentrale ja Land Nordrhein-Westfalen *vs.* komisjon, punkt 193).

389 Nii ei saa tõdeda, et EÜ artikliga 295 piiratakse EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses riigiabi mõiste ulatust (eespool punktis 387 viidatud kohtuotsus Westdeutsche Landesbank Girozentrale ja Land Nordrhein-Westfalen *vs.* komisjon, punkt 194).

390 Järelikult ei saa EÜ artikliga 295 piirata kaalutlusruumi, mis komisjonil on selleks, et otsustada, kas meetme, mis kuulub EÜ artikli 87 lõikes 1 viidatud riigiabi üldise keelu alla, võib heaks kiita mõne sellest sättest tehtava erandi alusel, mis on ette nähtud EÜ artikli 87 lõikes 3.

391 Seega tuleb tõdeda, et EÜ artikliga 295 ei ole komisjonil keelatud ümberkorraldatavale ettevõtjale antava riigiabi heakskiitmist sõltuvusse seada ettevõtja müügist, kui see aitab tagada ettevõtja pikaajalise jätkusuutlikkuse.

392 Nagu komisjon väidab, ei sea selline tingimus kahtluse alla ka „omandi õiguslikku režiimi” asjaomases liikmesriigis.

393 Siinkohal piisab, kui kõigepealt märkida, et kohtupraktikast tuleneb, et ettevõtjatele konkurentsieeskirjade kohaldamise eesmärk sõltumata omandi õiguslikust režiimist, millele nad on allutatud, ei ole piirata EÜ artikli 295 kaitseala ega teha nii, et liikmesriikidele ei jää praktiliselt enam mingit tegutsemisruumi riigi osalusega äriühingute juhtimisel, sellistes äriühingutes osaluste haldamisel või ka muude kaalutluste arvessevõtmisel peale puhtalt tulule suunatud kriteeriumide (eespool punktis 387 viidatud kohtuotsus Westdeutsche Landesbank Girozentrale ja Land Nordrhein-Westfalen *vs.* komisjon, punkt 195).

394 Eeldades, et eelmises punktis väljatoodud huvid võiksid vastanduda konkurentsieeskirjade rakendamisele, on neid huvisid EÜ artikli 86 lõikes 2 arvesse võetud määral, et sellest sättest tulenevalt võivad ettevõtjad, kellele on usaldatud üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamine või kellel on fiskaalmonopoli tunnused, vältida konkurentsieeskirjade rakendamist juhul, kui nendega õiguslikult või tegelikult välistatakse kõnealustele ettevõtjatele omistatud eriülesande täitmine (eespool punktis 387 viidatud kohtuotsus Westdeutsche Landesbank Girozentrale ja Land Nordrhein-Westfalen *vs.* komisjon, punkt 196).

395 Hageja ei ole aga väitnud, et EÜ artikli 86 lõikes 2 ette nähtud tingimused konkurentsieeskirjade kohaldamisel WestLB-le erandi tegemisel olid täidetud (vt selle kohta eespool punktis 387 viidatud kohtuotsus Westdeutsche Landesbank Girozentrale ja Land Nordrhein-Westfalen *vs.* komisjon, punkt 197).

396 Seega on ekslik – nagu komisjon märgib – hageja seisukoht, mille kohaselt on komisjoni taotletav eesmärk, kui viimane seadis vaidlusaluse garantii heakskiitmise sõltuvusse müügikohustusest, seada kahtluse alla Saksa finantssektori struktuur ja avalike omandisuhete olemasolu WestLB-s või muudes pankades.

397 Selles osas tuleb lisada, et vaidlustatud otsusega ei seata vaidlusaluse garantii heakskiitmist sõltuvusse WestLB müügist eraõiguslikele isikutele. Vastupidi märkis komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 72, et vastuvõetavad on alternatiivid, nagu Saksa liidumaapankade konsolideerimine, sest viimased on avalik-õiguslikud isikud, nagu pooled kinnitasid oma vastustes Üldkohtu 31. oktoobri 2013. aasta kirjalikele küsimustele.

398 Lõpuks, nagu komisjon väidab, ei olnud vaidlusaluse garantii heakskiitmine seatud sõltuvusse kahjumist ilma omanikepoolse kapitaliosaluse vastusoorituseta WestLB-sse. Vastavalt tingimustele, millest sõltus abi heakskiitmine, võisid omanikud müüa oma osalusi igale era- või avalik-õiguslikule isikule, kes täidab teatud tingimusi, mille on komisjon heaks kiitnud.

399 Välistada ei saa, et tingimused, millest see müük oli seatud sõltuvusse, nimelt aeg, mille jooksul tuli võõrandamine läbi viia, ja garantii puudumine, et enne selle tähtaja möödumist lõpevad finantskriis ja selle kriisi tagajärjed panga varade väärtusele, võisid oluliselt mõjutada omanike saadavat hinda. Siiski tuleb nimetatud asjaolu selle asjaolu kontekstis, mille kohaselt olid pooled ühisel arvamusel fakti osas, et vaidlusaluse garantii andmiseta või samaväärse mõjuga toetusmeetmeta oleks WestLB võinud lakata olemast, sest kõnealuse ettevõtja turuväärtus oleks põhimõtteliselt olnud madalam, kui garantii osas ei oleks tehtud erandit EÜ artikli 87 lõikest 1 tulenevast riigiabi üldisest keelust.

400 Eespool toodut arvestades tuleb käesolev väide tagasi lükata.

Seitsmes väide, et rikutud on määruse nr 659/1999 artikli 7 lõiget 4

401 Määruse nr 659/1999 artikli 7 lõikes 4 on sätestatud, et „[k]omisjon võib positiivsele otsusele lisada tingimused, mille täitmisel võib abi lugeda ühisturuga kokkusobivaks, ja sätestada kohustused, mis võimaldavad jälgida otsuse täitmist”.

402 Nagu hageja väidab, olid liidu kohtud kinnitanud komisjoni õigust kehtestada tingimusi või kohustusi juba enne määruse nr 659/1999 vastuvõtmist (vt eespool punkt 185).

403 Hageja esitab käesoleva väite põhjendamiseks sisuliselt kolm argumenti, millele komisjon vaidleb vastu.

404 Esiteks väidab hageja, et EÜ artikli 295 rikkumine, mille komisjon pani toime vaidlustatud otsuse vastuvõtmisel, hõlmab samuti määruse nr 659/1999 artikli 7 lõike 4 rikkumist.

405 Piisab aga, kui märkida, et see argument ei erine nendest, mille hageja esitas eelmise väite raames EÜ artikli 295 rikkumise kohta. Järelikult tuleb see lükata tagasi samadel põhjendustel nagu need argumendid.

406 Teiseks väidab hageja, et määruse nr 659/1999 artikli 7 lõike 4 alusel ei ole komisjonil lubatud kehtestada omandiõigust riivavaid tingimusi. Õiguskindluse põhimõtte kohaselt on nõutav, et õigusnormid peavad olema selged ja täpsed, selleks et tagada õiguslike olukordade ja suhete ettenähtavus, ning niisuguse põhiõiguse riive peab põhinema konkreetsel normil, milles nähakse ette liidu ja selle küsimusega seotud institutsiooni pädevus. Määruse nr 659/1999 artikli 7 lõiget 4 ei saa aga selliseks sätteks lugeda, kuna selles ei ole täpsustatud tingimusi ja kohustusi, mille komisjon võib kehtestada.

407 Hageja väidab, et seda argumenti toetab „võrdlus teiste reguleeritavate valdkondadega”. Ta märgib, et nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1/2003 asutamislepingu artiklites 81 ja 82 sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta (EÜT L 1, lk 1; ELT eriväljaanne 08/02, lk 205) artikli 7 lõige 1 võimaldab komisjonil kohustada asjaomaseid ettevõtjaid ja ettevõtjate ühendusi lõpetama EÜ artiklite 81 ja 82 rikkumisi. Hageja leiab, et määruse artikli 7 lõikes 1 on sätestatud, et nende suhtes võib võtta tegevusega seotud või struktuurilisi parandusmeetmeid, mis on toimepandud rikkumisega proportsionaalsed ja vajalikud rikkumise tegelikuks lõpetamiseks, ja märgib, et struktuurilisi parandusmeetmeid võib kehtestada üksnes juhul, kui puudub sama tõhus tegevusega seotud parandusmeede või kui sama tõhus tegevusega seotud parandusmeede oleks asjaomase ettevõtja jaoks koormavam kui struktuuriline parandusmeede. Need normid puudusid määruse nr 659/1999 artikli 7 lõikes 4.

408 Samuti leiab hageja, et nõukogu 20. jaanuari 2004. aasta määruse (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (ELT L 24, lk 1; ELT eriväljaanne 08/03, lk 40) artikli 6 lõikes 2 ja artikli 8 lõikes 2 nähakse ette „sisuliste nõuete miinimumsisu tingimuste kehtestamiseks”. Lisaks tuleneb komisjoni teatisest nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004 ja komisjoni määruse (EÜ) nr 802/2004 seisukohalt vastuvõetavate parandusmeetmete kohta (ELT 2008, C 267, lk 1), et komisjon võib koondumise heakskiitmise seada sõltuvusse üksnes poolte võetud kohustusest.

409 Selles osas tuleb tõdeda, et nagu komisjon õigesti märkis, täpsustatakse määruse nr 659/1999 artikli 7 lõikes 4 pelgalt menetluslikke eeldusi, mis peavad olema täidetud, selleks et komisjon saaks ühisturuga tunnistada kokkusobivaks abi, millele ta lisab teatud tingimused. Nagu kinnitab komisjon, ilmneb nimelt kõnealusest sättest, et see on võimalik vaid otsustes, mis nagu käesolevas asjas on tehtud pärast ametliku uurimismenetluse algatamist. Seevastu ei tulene sisulised tingimused, millest võib komisjon sõltuvusse seada riigiabi heakskiitmise EÜ artikli 87 lõike 3 alusel, mitte määruse nr 659/1999 artikli 7 lõikest 4, vaid õiguslikust alusest, millel põhineb abi kokkusobivaks tunnistamise avaldus, käesoleval juhul EÜ artikli 87 lõike 3 punkt b.

410 Nagu on korduvalt märgitud, võib komisjon, kui ta kavatseb ümberkorraldamisabi heaks kiita EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b alusel, kohaldada kõnealuse abi kokkusobivuse analüüsimisel suunistes äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks sisalduvaid kriteeriume, mille hulka kuulub abisaaja pikaajalise jätkusuutlikkuse taastamise kriteerium. Seega tuleb tõdeda, et komisjon võib ümberkorraldamisabi heakskiitmise selle sätte alusel sõltuvusse seada iga sellise meetme järgimisest, mis sisaldub ümberkorraldamiskavas, mille osas võttis liikmesriik kohustuse tagada jätkusuutlikkuse taastamine.

411 Nende meetmete hulka kuulub muu hulgas müügikohustus, millele hageja sisuliselt viitab.

412 Seega tuleb käesoleva väite raames hageja esitatud teine argument tagasi lükata.

413 Kolmandaks väidab hageja, et „komisjon pidas vajalikuks kindlaks määrata ühepoolsed tingimused, mis on seotud eelkõige omandist loobumisega”. Vaidlustatud otsuse esialgses versioonis põhjendati seda asjaoluga, et omanikud „ei järginud ajakava ning pikendasid menetlust”. Hageja märgib aga, et ajakava ei olnud koostatud. Hageja möönab, et kuigi vaidlustatud otsuses seda põhjendust enam ei mainita, ei ole tema hinnangul tegemist „vähetähtsa veaga”, mis „ei mõjutanud otsuse resolutsiooni ja põhjendusi”. Komisjon luges seejärel tingimused vajalikeks põhjusel, et „otsuseid langetava organi ajastus pikendas menetlust”. Siiski oleks omanike pädeva organi otsus võinud olla tehtud enne 2009. aasta mai lõppu. Hageja järeldab sellest, et komisjon eelistas seda otsust mitte ära oodata. Lõpuks ei ole määruse nr 659/1999 artikli 7 lõike 4 kohaldamiseks vajalik ega piisav, et pooled ei järgi tähtaega, mida muide ei ole ka olemas.

414 Selles osas tuleb märkida, et erinevalt sellest, mida hageja sisuliselt väidab, ei olnud komisjon kohustatud ootama, kuni omanikud ise otsustavad WestLB ümberkorraldamise tingimuste üle. Nagu on tõdetud eespool punktis 284, pidid need tingimused olema ette nähtud ümberkorraldamiskavas, mille osas võttis kohustuse asjaomane liikmesriik, mitte aga omanikud.

415 Mis puudutab viiteid parandusele, mis on tehtud vaidlustatud otsuse parandamisele eelnenud versiooni põhjendusse 41 ja mis asub otsuse korrigeeritud versiooni põhjenduses 42, siis ei too hageja selgelt välja, milliseid järeldusi tema arvates peaks Üldkohus sellest tegema.

416 Igal juhul kinnitab vaidlustatud otsuse parandamisele eelneva versiooni ja parandamisele järgneva versiooni võrdlus, et tegemist on ebaolulise muudatusega.

417 Nagu ilmneb eespool punktidest 41 ja 43, oli vaidlustatud otsuses selle muutmise eelses versioonis märgitud, et esiteks „ei saa [lõplikku] ümberkorraldamiskava, ehkki Saksamaa [Liitvabariik] ja omanikud on selle heaks kiitnud, käsitleda siduvana”, ning teiseks „[m]enetluse käigus tegi komisjon

kindlaks, et omanikud ei ole suutnud järgida […] ajakava ning [see] pikendas menetlust". Parandatud versioonis neid tähelepanekuid vaidlustatud otsus enam ei sisaldanud, vaid selles oli märgitud, et „[m]enetluse käigus tegi komisjon kindlaks, et omanikud ei ole suutnud järgida heakskiidetud ümberkorraldamiskava esialgset ajakava ning otsuseid langetava organi ajastus pikendas menetlust".

418 Seega on vaidlustatud otsuse kahe versiooni sisu selles punktis sarnane. Puudub alus tõdeda, et erinevused kahe versiooni sõnastuses muudaksid mis tahes määral komisjoni esitatud kaalutlusi.

419 Lõpuks ei ole see parandus, nagu komisjon väidab, kuidagi seotud komisjoni võimalusega seada vaidlusaluse garantii heakskiitmine sõltuvusse teatud tingimuste järgimisest. Komisjon ei pidanud põhjendama oma otsust kasutada talle määruse nr 659/1999 artikli 7 lõikega 4 antud võimalust, selleks et abi heakskiitmine sõltuvusse seada vaidlustatud otsuses viidatud tingimuste järgimisest.

420 Seega tuleb käesoleva väite raames hageja esitatud kolmas argument tagasi lükata.

421 Eespool toodud kaalutlusi kogumis arvesse võttes tuleb käesolev hagi jätta tervikuna rahuldamata.

422 Kuna kõik käesoleva hagiavalduse vastuvõetavad väited lükati põhjendamatuse tõttu tagasi, tuleb hagi täies ulatuses rahuldamata jätta.

Kohtukulud

423 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.

424 Kuna kohtuotsus tehti hageja kahjuks, tuleb vastavalt komisjoni nõuetele mõista hagejalt välja komisjoni kohtukulud nii põhimenetluses kui ajutiste meetmete kohaldamise menetluses ning hageja kohtukulud jätta tema enda kanda.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (esimene koda laiendatud koosseisus)

otsustab:

1. **Jätta rahuldamata Euroopa Komisjoni nõue tuvastada, et otsuse tegemise vajadus on ära langenud.**

2. **Jätta hagi rahuldamata.**

3. **Mõista komisjoni kohtukulud, sealhulgas kulud ajutiste meetmete kohaldamise menetluses välja Westfälisch-Lippischer Sparkassen- und Giroverbandilt ning jätta viimase kohtukulud tema enda kanda.**

Kanninen Pelikánová Buttigieg
Collins Gervasoni

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 17. juulil 2014 Luxembourgis.

Allkirjad

Sisukord

Asjaolud 1

1. Abisaaja 1

2. WestLB finantsraskused ja rämpspangast teatamine 2

3. Rämpspanga kirjeldus 3

4. Täiendav teatamine 3

5. Vaidlusaluse garantii heakskiitmine kuue kuu pikkuseks ajaks 3

6. Rämpspanga pikendamisest teatamine ja rämpspanga pikendamise analüüs 4

7. Vaidlustatud otsus 6

8. WestLB olukorra areng pärast vaidlustatud otsuse tegemist 10

Menetlus 10

Poolte nõuded 11

Õiguslik käsitlus 12

1. Vastuvõetavus 12

Hageja õigus esitada hagi 12

Esimene argument, mis puudutab asjaolu, et hageja osales selle meetme võtmisel, mis vaidlustatud otsuses kvalifitseeriti riigiabiks 12

Teine argument, kas otsus puudutab isiklikult hagejat kui omanikku 15

Järeldus hageja õiguse kohta esitada hagi 16

Hageja põhjendatud huvi 17

2. Põhiküsimus 19

Sissejuhatavad märkused 19

Esimene väide, et rikutud on kollegiaalsuse põhimõtet 20

Kolmas väide, et rikutud on EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b 22

Esimene väiteosa, mis on esitatud esimese võimalusena ja mis puudutab asjaolu, et komisjon tõdes valesti, et EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b eesmärk on sarnane EÜ artikli 87 lõike 3 punkti c ja suuniste äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks eesmärgiga 22

– Esimene etteheide, mis puudutab asjaolu, et alati on ühiste huvidega kooskõlas eesmärk, et liikmesriigi majandusest kõrvaldatakse häired 23

– Teine etteheide, mis puudutab seda, et vaidlustatud otsuses tegi komisjon kaks viga, nimelt vastavalt jättis tähelepanuta EÜ artikli 87 lõike 3 punkti b eesmärgi, kui ta analüüsis vaidlusaluse garantii kokkusobivust ühisturuga, lähtudes suunistest äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks, ning ei seadnud vaidlusaluse garantii heakskiitmist igal juhul sõltuvusse vähem rangetest tingimustest kui need, mida võib nõuda EÜ artikli 87 lõike 3 punkti c alusel . 24

Täiendava võimalusena esitatud teine väiteosa, mis puudutab asjaolu, et komisjon kehtestas vaidlustatud otsuses valesti rangemad tingimused neist, mida võib ette näha suunistes äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks koostoimes EÜ artikli 87 lõike 3 punktiga c 27

Teine väide, et rikutud on EÜ artikli 87 lõiget 1 ja põhjendamiskohustust, kuna komisjon ei tõendanud vaidlusaluse garantii mõju konkurentsile ega esitanud piisavalt põhjusi, miks garantii toob kaasa konkurentsi moonutamise 28

Vaidlustatud otsuse põhjendused vaidlusaluse garantii mõju osas konkurentsile 29

Vaidlustatud otsuse põhjenduse õigsus vaidlusalune garantii mõju osas konkurentsile 32

– Esimene argument, et komisjon oleks pidanud analüüsima turu tegelikku olukorda vaidlustatud otsuse tegemise ajal 32

– Teine argument, et alates 2008. aastast finantssektorile antud abi ei saanud konkurentsi moonutada 33

Kaheksas väide, et rikutud on põhjendamiskohustust 34

Sissejuhatavad märkused 34

Küsimus, millise ulatusega on komisjoni kohustus põhjendada, miks ta otsustas seada vaidlusaluse garantii heakskiitmise sõltuvusse müügikohustuse järgimisest 36

– Eesmärk, mida arvesse võttes pidi komisjon põhjendama oma otsust seada vaidlusaluse garantii heakskiitmise sõltuvusse müügikohustuse järgimisest 36

– Küsimus, millise ulatusega on komisjoni üldine kohustus põhjendada oma otsuseid, millega seatakse ümberkorraldamisabi heakskiitmine sõltuvusse ümberkorraldamiskavades ette nähtud meetmete järgimisest, mille osas asjaomased liikmesriigid võtsid kohustuse 36

– Küsimus, kas komisjoni üldine kohustus põhjendada oma otsuseid, millega seatakse ümberkorraldamisabi heakskiitmine sõltuvusse ümberkorraldamiskavade järgimisest, mille osas asjaomased liikmesriigid on võtnud kohustuse, on erineva ulatusega, kui komisjon otsustab tagada ümberkorraldamiskava järgimise, sidudes oma otsused määruse nr 659/1999 artikli 7 lõike 4 alusel tingimustega 38

– Küsimus, kas lõplik ümberkorraldamiskava oli esimene täielik WestLB ümberkorraldamiskava, mille osas võttis Saksamaa Liitvabariik kohustuse, ja kas viimane avaldas oma vastuseisu müügikohustuse kavasse lisamisele 39

– Järeldus 40

Müügikohustuse vajalikkuse kohta vaidlustatud otsuses asuvate põhjenduste piisavuse analüüs 40

Neljas väide, et rikutud on proportsionaalsuse põhimõtet 42

Esimene väiteosa, mis puudutab asjaolu, et komisjon hindas vaidlustatud otsusele lisatud tingimuste proportsionaalsust valest eeldusest lähtuvalt 42

Teine väiteosa, mis puudutab omandiõiguse rikkumist 43

Kolmas väiteosa, et võrreldes vaidlustatud otsuses taotletava eesmärgiga on omanike kahju ebaproportsionaalne 43

Viies väide, et rikutud on võrdse kohtlemise põhimõtet ja kuritarvitatud on võimu 44

Kuues väide, et rikutud on EÜ artiklit 295 47

Seitsmes väide, et rikutud on määruse nr 659/1999 artikli 7 lõiget 4 49

Kohtukulud 51